

مصاحبه با دکتر محمد کاظمی فرد رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه:

چشم انداز تحول دیجیتال خدمات قضایی و بازتعریف وظایف دفاتر خدمات الکترونیک قضایی

گفت و گو با محمد حسین آقایی، معاون خدمات الکترونیک قضایی مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه:

چگونه خود کاربری، دفاتر الکترونیک قضایی را از مجری به تسهیل گر تبدیل می کنند؟

مصاحبه اختصاصی محمد رضا سلطانی مدیر عامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی:

حمایت همه جانبه از خانواده بزرگ دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، محور تحول عدالت دیجیتال

حاق فصلنامه
حقوق الکترونیک قضایی
بهار و تابستان ۱۴۰۴

الکترونیکی شدن رسیدگی در قوه قضائیه ایران: از رؤیا تا واقعیت

بررسی موانع اجرایی و قانونی در
ارائه خدمات الکترونیک

حریم امن دادخواهی:
آیا شکایت بی نتیجه،
خود جرم است؟

عدالت دیجیتال، بانقش آفرینی دفاتر خدمات الکترونیک قضایی

اسم الله الرحمن الرحيم

حق فصلنامه حقوق الکترونیک قضایی

شماره ۹ • بهار و تابستان ۱۴۰۴ • ۷۲ صفحه

صاحب امتیاز و مدیرمسئول:

قانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی

مدیرمسئول:

محمد رضا سلطانی

سر دبیر:

محمد حسین آقایی

مدیر اجرایی:

مرضیه صیدآبادی

گرافیک و صفحه آرایی:

مهدی آقاچانلو

همکاران این شماره:

جواد هاشمی، فریمه بابایی،

هادی چوبلی، الهام محمودی

آدرس: خیابان دکتر فاطمی، بین کارگر

و سیندخت، پلاک ۲۱۰

تلفن:

۸۸۵۵۸۹۸۴

۸۸۵۵۸۹۷۵

۸۸۵۵۸۹۳۳

۸۸۵۵۸۹۷۱

نمابر: ۸۸۵۵۸۹۷۶

کد پستی: ۱۴۱۸۶۵۳۳۸۱

پایگاه اینترنتی: www.Kdke.ir

پست الکترونیک: info@Kdke.ir

فهرست

۵ سرمقاله

۶ چشم انداز تحول دیجیتال خدمات قضایی و بازتعریف وظایف دفاتر خدمات الکترونیک قضایی

۹ حمایت همه جانبه از خانواده بزرگ دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، محور تحول عدالت دیجیتال

۱۱ چگونه خودکابری، دفاتر الکترونیک قضایی را از مجری به تسهیلگر تبدیل می کند؟

۱۴ حریم امن دادخواهی: آیا شکایت بی نتیجه، خود جرم است؟

۱۷ گذار از ثبت الکترونیک به مدیریت کاربردی

۱۹ سامانه «تنظیم» گامی مؤثر در تحقق عدالت هوشمند و تحول خدمات دفاتر الکترونیک قضایی

۲۱ بررسی موانع اجرایی و قانونی در ارائه خدمات الکترونیک

۲۵ تأثیر سامانه ثنا بر کاهش اطاله دادرسی

۳۱ الکترونیکی شدن رسیدگی در قوه قضاییه ایران: از رؤیا تا واقعیت

۳۸ تحلیل تفصیلی نتایج نظرسنجی و ارزیابی شرکت کنندگان در همایش مشهد

۴۵ مرور اخبار مهم سازمان

گذر از تهدید به فرصت

**سخن
نخست**

تحول دیجیتال آمده است؛ نه آرام، نه قابل تعویق. طبیعی است که در دل این شتاب، یک سؤال مشترک ذهن خانواده بزرگ دفاتر خدمات الکترونیک قضایی را درگیر کند: «آینده ما چه می شود؟» پاسخ این سؤال، نه در ایستادن مقابل تغییر، بلکه در بازتعریف شجاعانه نقش خودمان نهفته است.

دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، صرفاً محل انجام چند خدمت اداری نیستند. آنچه ما در این سال‌ها ساخته‌ایم، سرمایه‌ای از اعتماد، تجربه و ارتباط مستقیم با مردم است؛ سرمایه‌ای که هیچ سامانه‌ای به تنهایی قادر به جایگزینی آن نیست. تحول دیجیتال اگر درست فهم شود، تهدید این سرمایه نیست؛ فرصت ارتقای آن است.

پیام روشن سیاست‌گذاران این است: خدمات غیرحضور برای حذف دفاتر نیامده‌اند. آمده‌اند تا انتخاب مردم را بیشتر کنند و بارهای ساده‌تر را از دوش سیستم بردارند. در مقابل، نقش دفاتر قرار است عمیق‌تر، تخصصی‌تر و اثرگذارتر شود. آینده از آن دفاتری است که به «درگاه هوشمند عدالت» تبدیل می‌شوند؛ جایی که مردم نه فقط برای ثبت درخواست، بلکه برای دریافت راه‌حل، مشاوره و خدمات تخصصی مراجعه می‌کنند.

هوش مصنوعی و سامانه‌های نوین، اگر با ترس به آن‌ها نگاه کنیم، نگران‌کننده‌اند؛ اما اگر آن‌ها را به خدمت بگیریم، به ابزار قدرت ما تبدیل می‌شوند. این فناوری‌ها قرار نیست جای انسان را بگیرند، بلکه قرار است وقت و توان انسان متخصص را آزاد کنند؛ تا دفاتر بتوانند همان کاری را بکنند که هیچ ماشین و الگوریتمی از عهده‌اش برنمی‌آید: فهم مسئله انسان و همراهی او در مسیر عدالت.

دغدغه معیشت دفاتر، دغدغه‌ای واقعی و محترم است. اما پیام امروز این است که مسئله اصلی «حذف شدن» نیست، بلکه «چگونه رشد کردن» است. منافع دفاتر، خط قرمز قانون است و مسیر تحول، تنها زمانی موفق خواهد بود که با ایجاد خدمات جدید، مدل‌های درآمدی پایدار و نقش‌های نو همراه شود. این نیازمند ابتکار، هم‌فکری و مطالبه‌گری حرفه‌ای از سوی خود ماست.

ما در نقطه‌ای ایستاده‌ایم که می‌توانیم صرفاً نگهبان گذشته باشیم، یا پیش‌قراول آینده. آینده‌ای که در آن، دفاتر خدمات الکترونیک قضایی نه تماشاگر تحول، بلکه بازیگران اصلی تحقق عدالت دیجیتال‌اند. این مسیر شجاعت می‌خواهد؛ اما پاداش آن، آینده‌ای روشن‌تر، پایدارتر و شرافتمندانه‌تر برای صنف ماست.

مصاحبه با دکتر محمد کاظمی فرد رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه:

چشم‌انداز تحول دیجیتال خدمات قضایی و بازتعریف وظایف دفاتر خدمات الکترونیک قضایی

رو در رو، حتی در دنیای تمام‌دیجیتال است.

دکتر کاظمی فرد از برنامه‌های توسعه‌ای، از جمله تبدیل این دفاتر به «درگاه واحد خدمات الکترونیک قضایی» برای تمام نهادهای وابسته، واگذاری برخی خدمات تخصصی مانند اجرای احکام مدنی به بخش خصوصی از طریق این کانون و بهره‌گیری از هوش مصنوعی برای ایجاد دستیار مشاور و هوشمند قضایی خبر می‌دهد؛ همچنین، وی با اشاره به راه‌اندازی سامانه یکپارچه «تنظیم» و تلاش برای رفع چالش‌های زیرساختی، بر عزم جدی قوه قضائیه برای کاهش هزینه‌های مردم و افزایش اختیار و رضایت ایشان تأکید می‌ورزد.

این مصاحبه، نگاهی است راهبردی به آینده‌ای نزدیک که در آن خدمات قضایی هوشمند، در دسترس و مبتنی بر انتخاب آزادانه شهروندان خواهد بود.

در عصری که تحول دیجیتال، ماهیت خدمت‌رسانی در تمامی عرصه‌ها را دگرگون ساخته، قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران نیز با درک ضرورت این تحول، گام‌های بلند و برنامه‌ریزی‌شده‌ای در مسیر توسعه خدمات الکترونیک و خودکارسازی برداشته است.

دکتر کاظمی فرد رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، در گفت‌وگوی تفصیلی با ما، نقشه راه کلان این نهاد را برای بازآفرینی مأموریت دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و هم‌سو کردن آن با نیازهای نوین شهروندان ترسیم می‌کند. ایشان با تأکید بر این‌که حرکت به سمت خدمات غیرحضوری به معنای حذف کانال‌های فیزیکی نیست، بلکه بازتعریف کارکرد آنهاست، از الگوی جهانی کسب‌وکارهایی سخن می‌گوید که پس از استقرار کامل در فضای مجازی، مجدداً به ایجاد دفاتر فیزیکی روی آورده‌اند؛ این نشان‌دهنده تداوم نیاز انسان به تعامل

در جهان امروز،
حتی کسب و کارهای
تمام دیجیتال
نیز در حال ایجاد
یا تقویت دفاتر
فیزیکی خود
هستند. این پدیده
حاکمی از آن است
که در زیست بوم
دیجیتال، نیازهای
جدیدی برای
مراجعه فیزیکی
شهروندان شکل
می گیرد

نگاه دوم، واگذاری خدمات تخصصی به این دفاتر است. نمونه آزمایشی آن، واگذاری اجرای احکام مدنی در استان خراسان جنوبی به بخش خصوصی از طریق کانون دفاتر است. این مسیر، هم بار دستگاه قضا را سبک می کند و هم خدماتی را که مردم به سختی دریافت می کردند، با کیفیت و سهولت بیشتری در اختیارشان قرار می دهد. در کنار این موارد، سیاست ما هدایت خدمات خرد فعلی به سمت بسترهای خودکاربری است تا ظرفیت و وقت دفاتر برای ارائه خدمات جدید و تخصصی تر آزاد شود.

بخش دوم: سامانه های یکپارچه و هوش مصنوعی؛ محور تحول خدمت

• **سامانه یکپارچه «تنظیم» و فناوری های مانند هوش مصنوعی، چه نقشی در ارتقاء کیفیت و دقت خدمات دفاتر ایفا می کنند؟**

- سامانه «تنظیم» گام بزرگی در بهینه سازی فرآیند خدمت بود. اولین دستاورد آن، ادغام صف مجازی و حضوری و حذف هزینه های نوبت دهی فیزیکی بود. این سامانه با نمایش شفاف ازدحام و نوبت ها، به مراجعان امکان مدیریت هوشمند زمان مراجعه و حتی بارگذاری پیش فرض مدارک را می دهد که صرفه جویی قابل توجهی در وقت ایجاد می کند. برنامه آینده، افزودن قابلیت هایی مانند نقشه یابی هوشمند برای ارجاع به نزدیک ترین دفتر و ادغام خدمات مشاوره سبز و عریضه نویسی در این پلتفرم است.

در حوزه هوش مصنوعی نیز، برنامه راهبردی ما توسعه «دستیار مشاور هوشمند قضایی» است. این نظام، با تحلیل پرسش های شهروندان، می تواند نتیجه حقوقی پرونده، مدارک مورد نیاز و حتی

بخش اول: نقشه راه کلان؛ از توسعه خودکاربری تا بازتعریف دفاتر فیزیکی

• **با توجه به سیاست کلان قوه قضاییه در توسعه خدمات غیر حضوری و خودکاربری، چشم انداز و نقشه راه بازتعریف مأموریت و جایگاه دفاتر خدمات الکترونیک قضایی در آینده چگونه ترسیم شده است؟**

- سیاست کلان دستگاه قضا، مبتنی بر تسهیل دسترسی مردم و کاهش هزینه های ایشان است. در این مسیر، راه خدمات مجازی باید به طور کامل فراهم شود تا اختیار انتخاب نحوه دریافت خدمت - اعم از حضوری یا غیر حضوری - کاملاً به خود مردم واگذار گردد. در این میان، جایگاه دفاتر خدمات الکترونیک قضایی نه تنها تضعیف نمی شود، بلکه متحول و ارتقا می یابد. باید به این نکته کلان توجه کنیم که در جهان امروز، حتی کسب و کارهای تمام دیجیتال نیز در حال ایجاد یا تقویت دفاتر فیزیکی خود هستند. این پدیده حاکمی از آن است که در زیست بوم دیجیتال، نیازهای جدیدی برای مراجعه فیزیکی شهروندان شکل می گیرد. بنابراین، مأموریت ما حذف دفاتر نیست، بلکه بازتعریف خدماتی است که باید در این کانال فیزیکی ارائه شود.

در این راستا، دو نگاه راهبردی دنبال می شود: نگاه اول، تبدیل دفاتر به «درگاه واحد خدمات الکترونیک قضایی» است. پیشنهاد ما به کانون این است که دامنه خدمات خود را از خدمات الکترونیک دادگستری به تمامی خدمات قضایی کشور - شامل دیوان عدالت اداری، سازمان قضایی نیروهای مسلح، سازمان زندان ها و سازمان پزشکی قانونی - تعمیم دهد تا مردم تمام امور قضایی خود را از یک درگاه واحد پیگیری کنند.

**کلید نجات و رشد
دفاتر، جست‌وجو
برای افزایش
درآمد در «خدمات
جدیدی» است که
امروز وجود ندارند؛
این نیازمند تحرک
و ابتکار عمل کانون
و خود دفاتر است**

پیش‌نویس دادخواست یا لایحه را ارائه دهد. این ابزار نه تنها دسترسی عموم مردم به راهنمایی اولیه را همگانی می‌کند، بلکه به عنوان یک دستیار کارآمد برای مشاغل حقوقی و دفاتر نیز عمل خواهد کرد. فلسفه ما این است: هوش مصنوعی یا شما را حذف می‌کند، یا اگر به عنوان ابزار از آن بهره ببرید، شما را قدرتمندتر می‌سازد. انتخاب ما، گزینه دوم است.

بخش سوم: تضمین کیفیت و تاب‌آوری زیرساخت

• **برای مقابله با چالش‌هایی مانند قطعی سامانه‌ها و همچنین نظارت بر کیفیت خدمات در فضای جدید، چه تمهیداتی اندیشیده شده است؟**

- در مورد زیرساخت، به دلیل فرسودگی زیرساخت‌های گذشته، با چالش‌هایی مواجه بودیم که صمیمانه از آسیب‌دیدگان عذرخواهی می‌کنیم. با این حال، بزرگ‌ترین به‌روزرسانی زیرساخت در سال‌های اخیر را با موفقیت پشت سر گذاشتیم. اگرچه این تغییرات گسترده، گاه موجب اختلال موقت شد، اما اکنون در حال تثبیت و پایش کامل سیستم‌ها هستیم. ما به سمت کاهش چشمگیر این ناپایداری‌ها حرکت می‌کنیم، هر چند که وابستگی به زیست‌بوم پیچیده خدمات دولتی (مانند ثبت احوال یا بانک‌ها) نیز می‌تواند تأثیرگذار باشد. در مورد نظارت: در کنار روش‌های سنتی مانند بازرسی و رتبه‌بندی، از هوش مصنوعی به عنوان یک ابزار نظارتی قدرتمند بهره خواهیم گرفت؛ همچنین، نظرسنجی مستقیم از مردم، معیار نهایی و تعیین‌کننده‌ای برای ارزیابی کیفیت خدمات خواهد بود.

بخش چهارم: آینده‌نگاری و دورنمای اقتصادی دفاتر

• **با توجه به دغدغه مدیران دفاتر درباره تأثیر این تحولات بر درآمد، آینده اقتصادی این دفاتر را چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

- نگرانی اصلی دفاتر نباید «احتمال حذف» باشد، بلکه باید «چگونگی تغییر برای بقا و رشد» باشد. تاریخ به ما می‌گوید افرادی که با تغییرات سازگار نشدند، حذف شدند. الگوی جهانی نشان می‌دهد حتی در دنیای تمام‌دیجیتال، حضور فیزیکی معنادار خود را حفظ می‌کند—همان‌گونه که دیجی‌کالا یا اپراتورهای تلفن همراه به ایجاد دفاتر فیزیکی روی آورده‌اند، یا بانک‌ها خدمات شعب خود را بازتعریف کرده‌اند.

کلید نجات و رشد دفاتر، جست‌وجو برای افزایش درآمد در «خدمات جدیدی» است که امروز وجود ندارند؛ این نیازمند تحرک و ابتکار عمل کانون و خود دفاتر است. ما در قوه قضاییه، دفاتر را یک «فرصت» می‌بینیم و در این مسیر از آنها حمایت می‌کنیم. راهکار عملی، تشکیل گروه‌های تحقیقاتی و افکارسنجی مستقیم از مردم برای شناسایی خدماتی است که تمایل به دریافت حضوری آن را دارند یا خدماتی که هنوز ارائه نمی‌شود اما متقاضی دارد. آینده از آن کسانی است که به جای مقاومت در برابر تغییر، پیش‌قراول تحول باشند.

شایان ذکر است، خانواده بزرگ کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی با شعار «دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، از مردم برای مردم» در قالب بیش از ۱۳۰۰ دفتر با نیروهای متعهد و متخصص در سراسر کشور، در تحقق «قوه قضائیه هوشمند در تراز انقلاب اسلامی» در همکاری با مرکز آمار و فناوری اطلاعات دستگاه قضایی، همواره مشغول خدمت‌رسانی به عموم مردم شریف ایران اسلامی است.

مصاحبه اختصاصی محمدرضا سلطانی
مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی:

حمایت همه جانبه از خانواده بزرگ دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، محور تحول عدالت دیجیتال

در مسیر شتابان کشور به سوی دولت دیجیتال، دفاتر خدمات الکترونیک قضایی با بیش از ۱۳۰۰ دفتر فعال در اقصی نقاط میهن، به عنوان پیشانی نظام قضایی در خدمت رسانی مستقیم به مردم و نماد عینی «عدالت دسترسی پذیر» ایفای نقش می کنند؛ برای واکاوی برنامه های آینده، چالش ها و مهم تر از آن، سیاست های حمایتی نهادهای متولی از این شبکه عظیم خدمت رسان، با محمدرضا سلطانی، مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، به گفت و گو نشستیم.

وی در این مصاحبه، با تشریح چشم انداز ۱۴۰۵، بر همکاری و پشتیبانی راهبردی مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه تأکید کرد و سازوکارهای عملی برای حفظ و بهبود «سبد معیشتی» فعالان این عرصه را توضیح داد.

خدمات در تمامی نقاط پرتراکم و حتی مناطق کمتر برخوردار است. برنامه هایی مانند توسعه «خدمات قضایی سیار» و «خدمات جهادی» برای مناطق روستایی و مرزی، با همکاری مرکز آمار و فناوری اطلاعات دستگاه قضائی، دنبال خواهد شد.

۲. حرکت به سوی یکپارچگی و سادگی: بر این باوریم که اگر تنوع سامانه ها، مدیریت نشود، می تواند چالشی برای مردم و همکاران ما باشد؛ بنابراین با سیاست گذاری صورت گرفته در مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه، یکی از اولویتهای اصلی، کار بر روی «پلتفرم یکپارچه ملی خدمات قضایی» است که تمامی فرآیندها از ثبت شکایت تا پیگیری، ابلاغ و دریافت رای را در یک محیط کاربرپسند و روان متمرکز کند.

۳. هوشمندسازی فرآیندها: استفاده از فناوری های نوینی مانند هوش مصنوعی برای تحلیل اولیه درخواست ها، راهنمایی هوشمند

• جناب آقای سلطانی، با توجه به حرکت شتابان کشور به سمت دولت دیجیتال، چشم انداز دفاتر خدمات الکترونیک قضایی را برای سال ۱۴۰۵ چگونه ترسیم می کنید؟ این دفاتر چه نقشه راهی برای تحقق عدالت دسترسی پذیر دارند؟

- با سلام و عرض ادب و تشکر از این فرصت. چشم انداز سال ۱۴۰۵ برای خانواده بزرگ ما، در هماهنگی کامل با سیاست های کلان و راهبردی مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه تعریف شده است؛ چشم انداز کلان ما، «تحقق خدمات قضایی یکپارچه، هوشمند و فراگیر» است به گونه ای که هیچ شهروند ایرانی، صرف نظر از موقعیت جغرافیایی، سن یا سطح دانش دیجیتال، از دسترسی به خدمات قضایی با کیفیت محروم نماند.

نقشه راه ما برای تحقق این چشم انداز بر چند محور استوار است: ۱. توسعه کیفی پوشش جغرافیایی: هدف ما، استقرار و تقویت

مراجعین و حتی پیش‌بینی روند پرونده، در دست بررسی است. این امر به کاهش اطلاع دادرسی، افزایش دقت و آزادسازی نیروی انسانی برای خدمات ارزش‌آفرین‌تر منجر خواهد شد.

۴. **توانمندسازی نیروی انسانی:** قلب تپنده این نظام، مدیران و نیروهای متخصص در دفاتر هستند. برنامه‌ریزی گسترده‌ای برای آموزش‌های مستمر، تخصصی و انگیزشی این مشاوران امین مردم انجام شده است تا آنان بتوانند در نقش «تسهیل‌گران عدالت دیجیتال» به بهترین شکل عمل کنند. در یک کلام، چشم‌انداز ۱۴۰۵ ما «عدالتی است که به اندازه یک کلیک فاصله دارد».

• **یکی از نگرانی‌های همیشگی فعالان این حوزه، تأثیر توسعه فناوری بر معیشت آنان است. در این رابطه، چه تضمینی برای حمایت از سبب معیشتی مدیران دفاتر وجود دارد؟**

- این پرسش بسیار کلیدی است و باید با صراحت بر آن تأکید کنم که کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه، به صورت مشترک و هماهنگ، اصل «حمایت همه‌جانبه از معیشت پایدار مدیران دفاتر» را سرلوحه کار خود قرار داده‌اند. الگوهای جدید خدمت‌رسانی که توسط مرکز آمار طراحی و راه‌اندازی می‌شود - اعم از خدمات نیمه‌حضوری، غیرحضوری (الکترونیک محض) و خودکاربری - هر کدام با فلسفه‌ای مشخص و مکمل یکدیگر تعریف شده‌اند.

تأکید می‌کنم که راه‌اندازی این سامانه‌ها هرگز به معنای حذف یا تضعیف دفاتر نیست، بلکه دقیقاً با هدف گسترده‌تر کردن سبب خدمات و ایجاد منابع درآمدی جدید و پایدار برای دفاتر طراحی شده است. این سامانه‌ها حجم مراجعین به دفاتر را افزایش داده و دفاتر را به کانون‌های ارائه خدمات ارزش‌افزوده و مشاوره تخصصی تبدیل می‌کنند.

به عنوان متولی نمایندگی این خانواده بزرگ، با قاطعیت اعلام می‌دارم که به موازات راه‌اندازی هر سامانه جدید، کارگروه‌های مشترکی با مرکز آمار و فناوری اطلاعات تشکیل می‌شود تا با طراحی بسته‌های حمایتی، تعرفه‌های خدمات جدید، الگوهای تشویقی و برنامه‌های توانمندسازی

اقتصادی، مطمئن شویم سبب معیشتی مدیران و نیروهای محترم دفاتر نه تنها آسیب نمی‌بیند، بلکه تقویت و متنوع‌تر نیز می‌شود؛ ما نظارت مستمری بر این فرآیند خواهیم داشت و منافع دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، خط قرمز ماست.

• **همکاری و هماهنگی شما با مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه به چه شکل است؟**

- همکاری ما با مرکز محترم آمار و فناوری اطلاعات، یک همکاری راهبردی، مستمر و سازنده است؛ بنده شخصاً و تیم فنی کانون، در جلسات منظمی با ایشان و همکارانشان حضور داریم. همان‌گونه که طی سال‌های اخیر، اقدامات گسترده‌ای در زمینه هوشمندسازی و ارتقاء کیفیت خدمات در دستگاه قضایی انجام شده و کاربران حرفه‌ای نظیر وکلا و کارشناسان رسمی اکنون تمامی فرآیندهای کاری خود را به صورت غیرحضوری انجام می‌دهند، این موارد، عزم راسخ قوه قضاییه برای تحول دیجیتال را نشان می‌دهد.

کانون دفاتر، بازوی اجرایی و ارتباطی قدرتمند برای محقق کردن این چشم‌انداز است؛ ما بستر لازم برای آموزش و ترویج این خدمات غیرحضوری در بین مردم را فراهم می‌کنیم؛ تأسیس مراکز داده مطمئن، همان‌گونه که ایشان اشاره کردند، برای نگهداری استاندارد داده‌ها، زیرساخت امن و پایداری را برای ادامه فعالیت کیفیت‌بخش دفاتر در سراسر کشور فراهم می‌آورد. بنابراین، حمایت مرکز آمار و فناوری اطلاعات از دفاتر، حمایت از تحقق عملی عدالت الکترونیک و خدمات به مردم است؛ ما خود را جزئی از یک تیم یکپارچه و هدفمند می‌دانیم که رسالت مشترکمان، خدمت به مردم و تحقق عدالت است.

• **سخن پایانی.**

- ما در آستانه یک تحول تاریخی در خدمات قضایی کشور قرار داریم. کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، با پشتوانه بیش از ۱۳۰۰ دفتر و با حمایت‌های همه‌جانبه مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه، آماده است تا در سال ۱۴۰۵، نقشی بی‌بدیل در همگانی کردن دسترسی به عدالت ایفا کند؛ تضمین معیشت پایدار و رضایت شغلی همکاران ما، شرط لازم و اولیه این موفقیت است و بر آن پای خواهیم فشرد.

حمایت مرکز آمار و فناوری اطلاعات از دفاتر، حمایت از تحقق عملی عدالت الکترونیک و خدمات به مردم است؛ ما خود را جزئی از یک تیم یکپارچه و هدفمند می‌دانیم که رسالت مشترکمان، خدمت به مردم و تحقق عدالت است

گفت و گو با محمد حسین آقایی، معاون خدمات الکترونیک قضایی
مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه

چگونه خودکاربری، دفاتر الکترونیک قضایی را از مجری به تسهیل گر تبدیل می کند؟

فیزیکی را نه حذف، که به سمت ارائه خدمات مشاوره‌ای پیچیده‌تر سوق داد، دفاتر خدمات قضایی نیز در آستانه یک دگر دسی بنیادین قرار دارند. هسته این تحول، گذار از «مدل درآمدی مبتنی بر اجرای صرف فرآیندهای کاغذی و تراکنشی» به «الگوی کسب و کار مبتنی بر خلق ارزش افزوده از طریق دانش تخصصی و مشاوره» است.

در این چارچوب جدید، تهدید خودکاربری به یک فرصت تاریخی بدل می شود. حجم انبوه کارهای تکراری، زمان بر و کم خطری که پیش تر بخش عمده وقت و انرژی این دفاتر را به خود اختصاص می داد، به تدریج به دوش سامانه های هوشمند و خودکاربران خواهد افتاد. این رهایی از روزمرگی، فضایی حیاتی برای دفاتر ایجاد می کند تا نقش واقعی خود را به عنوان «تسهیل گران آگاه فرآیند قضایی» و «مشاوران امین حقوقی» ایفا کنند. شهروندی که در پلکان پیچیده قوانین و سامانه های دیجیتال سردرگم شده، نه به یک منشی برای پُر کردن فرم، که به یک راهنمای

تصور آینده ای که در آن شهروندان به تنهایی و با چند کلیک، تمام امور قضایی خود را از ثبت شکایت تا پیگیری حکم انجام دهند، برای بسیاری از فعالان سنتی عرصه خدمات قضایی، بیش از آنکه نویدبخش باشد، هشدار دهنده به نظر می رسد. این پرسش جدی و پرابهام در اذهان شکل گرفته است: «با توسعه روز افزون سامانه های خودکاربری قوه قضائیه، آیا دفاتر خدمات الکترونیک قضایی به تدریج به موزه های عصر دیجیتال تبدیل خواهند شد؟» این نگرانی، تنها یک دغدغه شغلی برای صاحبان این دفاتر نیست؛ بلکه پرسشی استراتژیک درباره آینده ارائه خدمات حقوقی در بستر جامعه و تغییر نقش سنتی واسطه گری در نظام عدالت است.

تحلیل دقیق این موضوع نشان می دهد که نگاه سیاه و سفید حذف یا بقا، نگاهی تقلیل گرا به پدیده ای پیچیده است. واقعیت آن است که موج تحول دیجیتال، نه برای نابودی، که برای بازتعریف نقش ها و ارزش ها به میدان آمده است. درست همان گونه که ظهور بانکداری آنلاین، شعب

متخصص نیاز دارد تا او را از مسیرهای انحرافی دور کرده و به مقصود برساند.

با این حال، این گذار آرام نخواهد بود و مستلزم تمهیداتی هوشمندانه از سوی سیاست‌گذار و انعطافی راهبردی از سوی فعالان این عرصه است. طراحی «تعرفه‌های پلکانی و خدمت‌محور» که درآمد را به کیفیت مشاوره و سطح تخصص گره بزنند، ایجاد «سازوکارهای جبرانی و پشتیبانی فنی» برای روزهای قطعی اجتناب‌ناپذیر سامانه‌ها، و مهم‌تر از همه، «یکپارچه‌سازی واقعی سامانه‌ها» تحت یک ستون فقرات قوی مانند سامانه «تنظیم» برای حذف دوباره‌کاری‌های فرساینده، از ارکان ضروری این تحول به شمار می‌روند.

آینده در این سناریو، نه از آن دفاتر سنتی با حجم بالای تراکنش‌های ساده، که در تملک «مراکز تخصصی خدمات حقوقی و قضایی دیجیتال» خواهد بود؛ نهادهایی که ترکیبی هوشمندانه از خدمات حضوری و غیرحضوری ارائه می‌دهند، پناهگاه اطمینان بخش شهروندان در مواجهه با پیچیدگی‌های نظام عدالت هستند و به بازوی اجرایی توانمند قوه قضاییه برای تحقق حکمرانی دیجیتال تبدیل می‌شوند. در گفت‌وگوی پیش‌رو، با آقای محمدحسین آقایی، معاون خدمات الکترونیک قضایی مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، همراه می‌شویم تا جزئیات این نقشه راه تحول را مرور کنیم؛ از بازتعریف الگوی درآمدی و افزایش بهره‌وری تا راهکارهای عملیاتی برای فائق آمدن بر چالش‌هایی چون قطعی سامانه و تصویر روشنی که از آینده این دفاتر در افق پنج ساله ترسیم می‌شود.

* * *

● **با گسترش روزافزون خدمات خودکاربری در قوه قضاییه، نگرانی‌هایی جدی درباره آینده شغلی و الگوی درآمدی دفاتر خدمات الکترونیک قضایی مطرح شده است. آیا این تحول دیجیتال به معنای افول این دفاتر است؟**

– به هیچ وجه. این تحول به معنای تغییر اجتناب‌ناپذیر ماهیت درآمدزایی است، نه پایان آن. مدل سنتی که مبتنی بر «اجرای کامل فرآیند» بود، در حال تکامل به سمت «ارائه خدمات ارزش افزوده» است.

● **منظور شما از خدمات ارزش افزوده دقیقاً چیست؟ چه خدماتی جایگزین خواهد شد؟**

– درآمد دفاتر در آینده از خدماتی حاصل می‌شود که شهروند در حین استفاده از سامانه‌های خودکار به آنها نیاز پیدا می‌کند. به عنوان مثال:

مشاوره پیش از ثبت: راهنمایی برای انتخاب نوع درخواست صحیح، شرایط قانونی و مدارک لازم.

بازبینی و کنترل نهایی مدارک: شهروند مدارک را خود آپلود می‌کند، اما دفتر خدمت «بازبینی نهایی» را برای اطمینان از صحت و کامل بودن ارائه می‌دهد.

مشاوره تخصصی حین فرآیند: مانند کمک در تنظیم دادخواست‌های پیچیده خانوادگی یا مالی.

پیش‌تیبانی و پیگیری: رصد پرونده در سامانه و اطلاع‌رسانی به موکل.

خدمات پشتیبانی فنی: مانند اسکن حرفه‌ای، تصویربرداری از مدارک یا انجام (سوگند) الکترونیک.

● **آیا برای این خدمات جدید، تعرفه‌های مشخصی در نظر گرفته خواهد شد؟**

– بله، قطعاً. این یک ضرورت است. قوه قضاییه در حال کار بر روی یک نظام تعرفه‌گذاری پلکانی و خدمت‌محور است. تعرفه‌ها دیگر یکسان نخواهد بود، بلکه بر اساس «سطح دخالت تخصصی» دفتر تعیین می‌شود. مثلاً یک تعرفه پایه برای راهنمایی اولیه، یک تعرفه میانی برای بازبینی نهایی درخواست، و یک تعرفه بالاتر برای مشاوره تخصصی و تنظیم لوایح. این مدل، هم انگیزه دفاتر برای ارتقای دانش را افزایش می‌دهد و هم درآمد آنها را به کیفیت خدمات گره می‌زند.

● **این تغییر، بهره‌وری دفاتر را چگونه تحت تأثیر قرار می‌دهد؟ آیا حجم کار آنها کاهش چشمگیری خواهد داشت؟**

– توسعه خودکاربری به معنای کاهش حجم کار در بلندمدت نیست، بلکه به معنای حذف کارهای تکراری و کم‌ارزش و تمرکز بر کارهای تخصصی و پر ارزش است. کارهای ساده‌ای مانند پر کردن فرم‌های ثابت که وقت‌گیر بود، به‌عهده شهروند گذاشته می‌شود و این بهره‌وری کلی سیستم را شدیداً افزایش می‌دهد. نقش دفتر از مجری به «تسهیل‌گر دیجیتال» تغییر می‌کند. آنها راهنمای دیجیتال شهروندان، مشاور حقوقی-فرآیندی و اپراتور خدمات پیشرفته‌ای خواهند بود که خودکاربری در آن کافی نیست. بنابراین، حجم

قوه قضاییه در حال کار بر روی یک نظام تعرفه‌گذاری پلکانی و خدمت‌محور است. تعرفه‌ها دیگر یکسان نخواهد بود، بلکه بر اساس «سطح دخالت تخصصی» دفتر تعیین می‌شود

**توسعه خودکاربری
به معنای کاهش
حجم کار در
بلندمدت نیست،
بلکه به معنای
حذف کارهای
تکراری و کم ارزش
و تمرکز بر کارهای
تخصصی و پر
ارزش است. کارهای
ساده ای مانند پر
کردن فرم های ثابت
که وقت گیر بود،
به عهده شهروند
گذاشته می شود و
این بهره وری کلی
سیستم را شدیداً
افزایش می دهد**

اتصال به سامانه های پایه: اتصال به سامانه های احراز هویت، امضای الکترونیک، مالیاتی و استعلام خلاقی خودرو. این کار نیاز به ارائه مدرک تکراری یا استعلام دستی را از بین می برد.

پنل یکپارچه برای دفاتر: دفاتر دیگر نیازی به ورود به چندین سامانه ندارند و همه خدمات را از یک پنل مدیریتی یکپارچه کنترل می کنند.

کاهش بار اداری: با حذف ورود دستی اطلاعات تکراری و استعلام های خودکار، بار اداری به شدت کاهش یافته و دفاتر می توانند بر خدمات باارزش تر متمرکز شوند.

• با جمع بندی تمام این تحولات، تصویر شما از آینده دفاتر در پنج سال آینده چیست؟ آیا شاهد کاهش تعداد آنها خواهیم بود؟

- خیر، در پنج سال آینده شاهد کاهش چشمگیر تعداد دفاتر نخواهیم بود، بلکه شاهد ادغام و تجمیع دفاتر کوچک و شکل گیری نهادهای بزرگتر و حرفه ای تر خواهیم بود. آینده این دفاتر بسیار مثبت است. آنها به «مراکز جامع خدمات حقوقی و قضایی دیجیتال» تبدیل خواهند شد با این ویژگی ها:

۱. ارائه دهنده خدمات ترکیبی (حضور برای مشاوره های پیچیده و غیرحضور برای پیگیری و مشاوره آنلاین).
۲. مشاور امین دیجیتال به عنوان اولین نقطه تماس شهروند با سیستم قضایی.
۳. دارای نیروی متخصص در حوزه های فناوری، ارتباط با مردم و اصول حقوقی.
۴. عامل اجرای حکمرانی دیجیتال قوه قضاییه در سطح جامعه.
۵. ارائه دهنده خدمات تخصصی به کسب و کارها به عنوان پیمانکار امور حقوقی و قضایی آنها.

• جمع بندی نهایی شما چیست؟

- جمع بندی نهایی این است که تحول دیجیتال، دفاتر را حذف نمی کند، بلکه آنها را توانمندتر، تخصصی تر و حیاتی تر می کند. آینده از آن دفاتری است که خود را به عنوان «مشاوران دیجیتال حقوقی» بازتعریف کنند و ارزش جدیدی به زنجیره خدمات قضایی بیفزایند.

کار «کمی» ممکن است در کوتاه مدت برای برخی فرآیندها کاهش یابد، اما حجم کار «کیفی» و تخصصی به طور قطع افزایش خواهد یافت.

• یکی از بزرگ ترین چالش های عملیاتی، مسئله قطعی سامانه ها است. برای مدیریت این بحران و جبران خسارات احتمالی چه راهکارهایی پیش بینی شده است؟

- برای مدیریت این بحران، به یک پروتکل عملیاتی فوری و یک مکانیزم جبرانی نیاز داریم.

الف) شیوه نامه فوری:

ایجاد کانال های ارتباطی فوری (مثل پیام رسان داخلی یا اس ام اس انبوه) برای اطلاع رسانی شفاف و سریع به همه دفاتر.

تعیین «راهکارهای جایگزین موقت» مثل ثبت آفلاین درخواست در فرم های از پیش طراحی شده و آپلود آنها پس از رفع مشکل.

راه اندازی سامانه پشتیبان در یک دیتاسنتر جداگانه برای مواقع بحرانی.

ب) سازوکار جبرانی:

تطبیق مهلت های قانونی: صدور دستورالعمل برای تمدید مهلت های قانونی پرونده های در حال انجام، به اندازه مدت قطعی سامانه.

سیستم ثبت دستوری: در شرایط بسیار اضطراری، امکان ثبت دستوری پرونده با تأیید مراجع قضایی بالادست و ثبت الکترونیک متعاقب آن.

پشتیبانی مالی: بررسی امکان ایجاد یک «صندوق حمایت از دفاتر» برای موارد نادر قطعی طولانی مدت که منجر به زیان مالی قابل توجه شده باشد. هدف این است که هم شهروند اطمینان داشته باشد و هم دفتر بداند در بحران تنها نیست.

• ادغام و یکپارچگی سامانه های مختلف هم از دغدغه های مهم است. سامانه «تنظیم» چه نقشی می تواند ایفا کند؟

- سامانه «تنظیم» می تواند ستون فقرات یکپارچه سازی باشد:

ایجاد شناسه یکتا: هر درخواست یک شماره یکتا می گیرد که در تمام مراحل بعدی (ثنا، دادگاه، اجرا) دنبال می شود.

گفت‌وگو با قاسمعلی توسلی، عضو هیأت مدیره و خزانه‌دار کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، درباره مرزهای حقوقی طرح شکایت کیفری و پیامدهای احتمالی آن برای شاکی

حریم امن دادخواهی: آیا شکایت بی نتیجه، خود جرم است؟

“

به خودی خود می‌تواند حق دادخواهی را برای بسیاری از شهروندان تحت‌الشعاع قرار دهد. اگر جامعه به این باور برسد که هر شکایت بی نتیجه‌ای ممکن است به بازخواست و تعقیب خود شاکی بینجامد، آنگاه بسیاری از افراد ترجیح خواهند داد سکوت پیشه کنند و حقوق تضییع شده خود را به فراموشی بسپارند. این سکوت، نه تنها به معنای از دست رفتن حق یک فرد که به منزله ایجاد خلا در نظارت اجتماعی و تضعیف مکانیزم‌های کشف جرم است.

از سوی دیگر، دستگاه قضایی نیز موظف به حفظ حریم افراد و پیشگیری از هرگونه سوءاستفاده از مراجع قضایی است. قانون باید از کسانی که عمداً و با سوءنیت، با طرح ادعاهای دروغین قصد آزار دیگری، بی‌اعتبار کردن او یا مسدود کردن مسیر زندگی و فعالیتش را دارند، جلوگیری کند. پس چگونه می‌توان میان این دو اصل مهم - «حمایت از حق دادخواهی مردم» و «جلوگیری از سوءاستفاده از مراجع قضایی» - تعادل برقرار کرد؟ مرز قانونی بین یک «شکایت مشروع ولی اثبات نشده» و یک «شکایت مجرمانه و دارای سوءنیت» دقیقاً کجاست؟

برای واکاوی این موضوع مهم و روشن کردن زوایای حقوقی آن، با آقای قاسمعلی توسلی، نماینده کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، به گفت‌وگو نشستیم. ایشان با تکیه بر متن قانون، روبه قضایی و دکتین حقوقی، به تشریح این می‌پردازند که آیا صرف عدم اثبات ادعا در دادسرا

در جامعه‌ای که قانون بستر اصلی تنظیم روابط انسانی و اجتماعی است، حق دادخواهی و دسترسی به عدالت قضایی، از بنیادی‌ترین حقوق هر شهروند محسوب می‌شود. این حق چنان حیاتی است که در قوانین اساسی کشورها، از جمله اصل ۳۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، به صراحت مورد تأکید قرار گرفته است. با این حال، گاهی همین حق مقدس، در بستر واقعیت‌های اجتماعی و قضایی، با پرسش‌ها و چالش‌های پیچیده‌ای روبه‌رو می‌شود. یکی از این چالش‌های مهم که هم برای شهروندان عادی و هم برای فعالان حقوقی دغدغه‌آفرین است، مسئله «امنیت شاکی» و حدود و ثغور حقوقی او پس از طرح شکایت است.

تصور کنید شهروندی با احساسی از تضییع حق یا وقوع جرمی علیه خود یا اطرافیانش، با امید به احقاق حق، مسیر اغلب طولانی و دشوار شکایت کیفری را طی می‌کند. پس از ماه‌ها یا حتی سال‌ها انتظار و پیگیری، در نهایت دادسرا به دلیل فقدان ادله کافی یا عدم احراز عناصر جرم، «قرار منع تعقیب» صادر می‌کند. در این نقطه، یک پرسش بزرگ و گاه هراس‌انگیز برای شاکی مطرح می‌شود: آیا خود من به دلیل طرح این شکایت بی نتیجه، در معرض اتهاماتی مانند «افتراء»، «گزارش خلاف واقع» یا «شکایت واهی» قرار می‌گیرم؟ آیا جرمی که ادعای وقوع آن را داشته‌ام، اکنون ممکن است دامن‌گیر خودم شود؟

این پرسش تنها یک نگرانی شخصی نیست؛ بلکه مسئله‌ای است که

شکایت و دادخواهی، جلوه بارز حقوق نخستین شهروندان است و از سوی دیگر، «رفع ظلم و ستم» از اساسی ترین وظایف و تکالیف دستگاه عدالت است

• پس پاسخ کلی شما به سوال اولیه چیست؟

- در نگاه نخست و در مقام پاسخ به سوال مطروحه می توان گفت: صرف طرح شکایت و عدم اثبات آن، به خودی خود وصف کیفری ندارد. اما اگر شاکی عمداً و با علم به بی اساس بودن شکایت، آن را مطرح کرده باشد، ممکن است رفتار او عنوان مجرمانه مانند افترا یا گزارش خلاف واقع پیدا کند.

• این حق شکایت بر چه اساسی استوار است؟

- اصل بر حق شکایت و دادخواهی شهروندان است، و از سوی دیگر احقاق حق و رفع ظلم و ستم نیز از جمله وظایف و تکالیف ذاتی و اساسی دستگاه عدالت قضایی است. بر اساس اصل ۳۴ قانون اساسی و مواد ۶۴ تا ۶۶ قانون آیین دادرسی کیفری، هر فردی حق دارد در صورت احساس وقوع جرم، به مراجع صالح شکایت کند. بنابراین، نفس شکایت حتی اگر در فرایند رسیدگی قضایی بی اساس بودن آن اثبات شود، در حالت عادی جرم نیست.

• صدور «قرار منع تعقیب» دقیقاً به چه معناست؟ آیا به معنای دروغ بودن شکایت است؟

- وقتی دادسرا قرار منع تعقیب صادر می کند، به معنای این است که: یا عمل ارتكابی جرم نیست، یا دلیلی برای انتساب آن به مشتکی عنه وجود ندارد. اما این تصمیم به تنهایی به معنای دروغ بودن شکایت یا سوءنیت شاکی نیست.

• در چه شرایطی خود شکایت می تواند وصف کیفری پیدا کند؟

- اگر سوءنیت خاص وجود داشته باشد (یعنی شاکی بداند شکایتش دروغ است)، ممکن است رفتار او مشمول عناوین زیر شود:
افترا (اتهام ناروا): بر اساس ماده ۶۹۷ قانون مجازات اسلامی (بخش تعزیرات)، یعنی نسبت دادن صریح جرم به دیگری بدون توان اثبات آن، به نحوی که موجب تعقیب شود. این نیازمند علم به دروغ بودن است.

یا دادگاه، می تواند رفتار شاکی را تبدیل به جرم کند؟ عناصر قانونی جرایمی مانند افترا چیست و رویه محاکم در برخورد با چنین مواردی چگونه است؟ پاسخ به این سوالات، نه تنها چراغ راهی برای شهروندان است، بلکه گامی در جهت شفافیت و اطمینان بخشی به فرآیند مقدس دادخواهی در کشور محسوب می شود.

• با سلام و تشکر از شما که وقت خود را در اختیار ما قرار دادید. موضوع بحث امروز، حدود و ثغور حقوقی طرح شکایت کیفری و پیامدهای احتمالی آن برای شاکی است. به طور مشخص، آیا صرف طرح شکایتی که نهایتاً منجر به صدور «قرار منع تعقیب» شود، می تواند خود مبنای تعقیب کیفری شاکی قرار گیرد؟

- به نام و یاد حضرت حق. با درود خدمت شما و مخاطبان محترم. بله، این پرسشی بسیار مهم و کاربردی در عرصه حقوقی است.

• لطفاً بفرمایید تحلیل اولیه شما از این مسئله چیست؟

- شکایت و دادخواهی، جلوه بارز حقوق نخستین شهروندان است و از سوی دیگر، «رفع ظلم و ستم» از اساسی ترین وظایف و تکالیف دستگاه عدالت است. حال سوال اینجاست: آیا صرف طرح شکایت کیفری بدون ادله قوی که نهایتاً منجر به صدور قرار منع تعقیب برای مشتکی عنه شود، می تواند فی نفسه و به خودی خود واجد وصف کیفری باشد؟ به عبارت دیگر، آیا چنین شاکی می تواند به اتهاماتی مانند افترا، تهمت یا گزارش خلاف واقع تحت تعقیب قرار گیرد؟

• برای پاسخ به این سوال، ابتدا باید چه اصول و مبانی قانونی را مد نظر قرار داد؟

- به نظر می رسد برای دریافت پاسخ مناسب به این سوال، پیش از هرگونه اظهار نظر حقوقی و قضایی، نص قانونی و تعریف جرم در قانون مجازات اسلامی و عناصر شاکله آن و همچنین حاکمیت اصل قانونی بودن جرایم و مجازات ها و اصل برائت مورد توجه و عنایت دقیق قرار گیرد.

داخلی می‌تواند به وضوح هر چه بیشتر موضوع کمک کند. به عنوان نمونه:

رأی شماره ۹۲۰۹۹۸۸۷۱۳۹۰۰۴۱۰ (قطعی) مورخ ۲۵/۰۵/۱۳۹۴: در این رأی آمده است: «صرف طرح شکایت کیفری و عدم اثبات ادعای شاکی، مصداق بزه افترا نیست.» این رأی دقیقاً تأکید دارد که بدون اثبات و بدون سوءنیت ثابت شده، شکایت مطرح شده به خودی خود افترا نیست.

رأی شعبه دیوان عدالت اداری شماره ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۲۱۰۳۳۵۴ مورخ ۲۶/۱۲/۱۳۹۱: در آن مقرر شده است: «زمانی می‌توان گزارش‌دهنده ارتکاب تخلف اداری را به اتهام افترا یا گزارش خلاف واقع تحت تعقیب قرار داد که به تخلف گزارش شده رسیدگی شده و متهم آن تخلف تبرئه شده باشد.» به عبارتی، رسیدگی و تبرئه طرف گزارش شده از تخلف، در تحقق گزارش خلاف واقع مؤثر است.

رأی وحدت رویه شماره ۲۲۸ مورخ ۱۳۴۹/۸/۲۰ هیأت عمومی دیوان عالی: اگرچه قدیمی‌تر است، ولی از لحاظ مبنایی مهم است: «شروع مرور زمان جرم افترا از تاریخ قطعیت عجز از اثبات اسناد و ثبوت کذب شکایت است، نه صرف اعلام شکایت.» یعنی ملاک، علم دادگاه به کذب بودن نیست، اما شرط تحقق افترا، «سوءنیت + اسناد یا ادعای کذب» تلقی شده است.

• جمع‌بندی نهایی شما چیست؟

- بنابراین؛ با توجه به تعریف قانونی جرم و ملاحظه عناصر شاکیه آن و لزوم تحقق و اثبات عنصر معنوی رفتار مجرمانه و همچنین پذیرش اصل قانونی بودن جرائم و مجازات‌ها و احترام به حق دادخواهی ستم‌دیده، می‌توان گفت: صرف طرح شکایت بدون اثبات آن، نمی‌تواند افترا تلقی شود؛ یعنی بدون سوءنیت و بدون علم به دروغ بودن ادعا، شکایت مشروع بوده و نمی‌توان شاکی را به عنوان مجرم تحت تعقیب کیفری قرار داد.

• بسیار متشکرم از توضیحات جامع و مفید شما.

- سلامت و موفق باشید.

گزارش خلاف واقع: بر اساس ماده ۶۹۸ قانون مجازات اسلامی، اگر شخصی از روی عمد گزارش کذب به مقامات رسمی بدهد (مثلاً شکایت دروغین)، مشمول این ماده است.

شکایت واهی: که از مصادیق افترا یا گزارش خلاف واقع در رویه قضایی مطرح است. یعنی وقتی شخص صرفاً برای اذیت یا بی‌اعتبار کردن دیگری شکایت می‌کند و علم دارد که جرم رخ نداده است.

• رویه عملی محاکم در این زمینه چیست؟

- رویه غالب محاکم ایران چنین است: «عدم احراز وقوع جرم و صدور قرار منع تعقیب به تنهایی دلیل بر کذب بودن شکایت نیست و نمی‌تواند موجب تعقیب شاکی به اتهام افترا یا گزارش خلاف واقع باشد؛ مگر آنکه دلایل روشن بر سوءنیت و علم شاکی به بی‌اساس بودن شکایت ارائه شود.» (ر.ک: رأی شماره ۶۲۳ مورخ ۱/۱۲/۱۳۹۵ دیوان عالی کشور).

• آیا آرای قضایی مشخصی در تایید این دیدگاه وجود دارد؟

- بله، برای دریافت پاسخ پرسش مطروحه توجه به آرا اخیر صادره دیوان عالی کشور و مراجع قضایی

بسمه تعالی

تاریخ: ۱ / ۱

ریاست محترم دادسرای عمومی و انقلاب

نام و نام خانوادگی شاکی: _____

نشانی شاکی: _____

نام و نام خانوادگی مشتکی عنه (مظنون): _____

نشانی مشتکی عنه (مظنون): _____

موضوع شکایت: _____

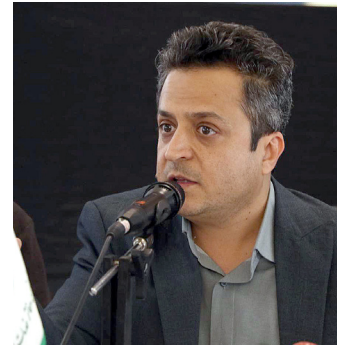
تاریخ و محل وقوع جرم: _____

بدله - اسامی نهود و مظلمین: _____

((شرح شکوائیه))

ارائه الگوی ارتقای نقش دفاتر خدمات الکترونیک قضایی در عدالت ترمیمی و کاهش اطاله دادرسی:

گذار از ثبت الکترونیک به مدیریت کاربردی

• مهدی نیکزاد

رئیس هیات مدیره

کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی

شتاب تحولات دیجیتال و افزایش انتظارات عمومی برای دسترسی سریع به عدالت، نظام‌های قضایی را ناگزیر به بازنگری در فرآیندها و ساختارهای سنتی کرده است (Lee & Kim, ۲۰۲۲). در ایران، دفاتر خدمات الکترونیک قضایی به عنوان پیشانی و دروازه ورودی قوه قضائیه، نقشی محوری در این تحول ایفا می‌کنند. با این حال، علیرغم توسعه زیرساخت‌های فناوری، تمرکز غالب این دفاتر همچنان بر «ثبت الکترونیک» پرونده‌ها باقی مانده است، در حالی که پتانسیل آنان برای ارائه خدمات ارزش افزوده‌تر و ایفای نقش در عدالت ترمیمی (Restorative Justice) مورد توجه کمتری قرار گرفته است (مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۴۰۱). همسو با سیاست‌های کلان مندرج در برنامه هفتم توسعه جمهوری اسلامی ایران مبنی بر تسریع در دادگستری الکترونیک و کاهش مراجعات حضوری، این پرسش اساسی مطرح است که چگونه می‌توان با ارتقای جایگاه و اختیارات این دفاتر، گامی مؤثر در کاهش اطاله دادرسی و هدایت اختلافات به سمت روش‌های جایگزین حل و فصل (ADR) برداشت؟ این مقاله در پی ارائه الگویی عملیاتی برای گذار از وضعیت «پراتوری محض» به «مدیریت کاربردی و شبه قضایی» است. اهمیت این تحول در بهره‌گیری از سرمایه انسانی متخصص (با تحصیلات عالی حقوقی و گذراندن فیلترهای گزینش) و زیرساخت‌های گسترده فیزیکی این دفاتر، بدون تحمیل هزینه‌های جدید به نظام قضایی، نهفته است.

۱. مبانی نظری و پیشینه پژوهش

عدالت ترمیمی با تأکید بر جبران خسارت، سازش میان طرفین و کاهش بار نظام قضایی رسمی، به عنوان مکملی برای دادرسی سنتی مطرح است (Zehr, ۲۰۱۵). در این راستا، نهادهای شبه قضایی یا مدیران پرونده می‌توانند با اختیارات محدود و تحت نظارت قضات، فرآیندهای مقدماتی را تسهیل کنند (Smith, ۲۰۲۰). تجربیات بین‌المللی همچون مراکز «خدمات حقوقی محلی» در برخی کشورها نشان می‌دهد که تفویض اختیارات مشروط به کارکنان آموزش دیده می‌تواند رضایت و دسترسی به عدالت را افزایش دهد (UNODC, ۲۰۱۸). در داخلی نیز مطالعاتی بر لزوم توسعه نقش دفاتر خدمات قضایی تأکید کرده‌اند (مانند: پژوهشکده آمار، ۱۳۹۹)، اما شکاف آشکاری در ارائه یک الگوی جامع و گام‌به‌گام که همزمان به ابعاد فناورانه، حقوقی و مدیریتی بپردازد، احساس می‌شود. این مقاله می‌کوشد تا با پر کردن این شکاف، مبانی نظری عدالت ترمیمی و مدیریت دیجیتال را با واقعیات عملیاتی نظام قضایی ایران تلفیق نماید.

۲. روش پژوهش

این مقاله از نوع توسعه‌ای-کاربردی و با روش کیفی تدوین شده است. داده‌های مورد نیاز از طریق «مشاهده مشارکتی» طولانی‌مدت نویسنده در سیستم دفاتر خدمات قضایی، «تحلیل محتوای» اسناد بالادستی (برنامه توسعه، قوانین آیین دادرسی) و همچنین «مطالعات کتابخانه‌ای» در حوزه‌های عدالت الکترونیک و ADR گردآوری شده است. الگوی پیشنهادی بر اساس شناسایی چالش‌های میدانی و با هدف ارائه راه‌حلی سیستماتیک طراحی گردیده است.

۳. یافته‌ها: الگوی پیشنهادی ارتقای نقش دفاتر

الگوی پیشنهادی در سه محور اصلی و به صورت مرحله‌ای طراحی شده است:

- ۱-۳. مرحله اول: طبقه‌بندی هوشمند مراجعین و مسیریابی اختلاف
- طراحی سامانه‌های لمسی با پشتیبانی هوش مصنوعی برای جمع‌آوری اولیه اطلاعات.
- استقرار کارشناس حقوقی دفتر برای انجام مصاحبه اولیه

غیرماهوی و مشاوره راهنمایی.

• ارجاع مراجعین به یکی از پنج مسیر ذیل بر اساس ماهیت اختلاف و ظرفیت سازش:

۱. صلح یاری: برای اختلافات با پتانسیل بالا برای توافق دوستانه.

۲. داوری: ارجاع به مراجع داوری با توافق طرفین.

۳. میانجی گری: استفاده از فرآیند میانجی گری با هدایت مدیر دفتر.

۴. تنظیم و ثبت دادخواست/شکوائیه: در صورت عدم امکان حل و فصل خارج از دادگاه.

۵. اجرای احکام: آغاز فرآیند اجرا برای احکام قطعی.

تصمیم نهایی و مسیر انتخابی با آگاهی کامل از مزایا و هزینه های هر روش، توسط خود مراجع در سامانه ثبت می شود.

۲-۳. مرحله دوم: تعریف سمت قانونی و اعطای دسترسی های کلیدی

برای عملیاتی سازی مرحله قبل، تغییر در وضعیت حقوقی-اداری مدیران دفاتر ضروری است:

• تغییر سمت از «اپراتور» به «مدیر دفتر قضایی کاربردی»: این تغییر پارادایم، امکان تصمیم گیری مدیریتی و هدایت فرآیندهای صلح یاری و میانجی گری را فراهم می آورد.

• اعطای دسترسی های استعلامی امن و نظام مند: دسترسی مدیران به استعلامات ضروری (مانند استعلامات ثبت احوال، ثبت اسناد، بانکی، سوابق کیفری محدود و ماده ۲۱۲ آیین دادرسی مدنی) تحت نظارت سامانه ای متمرکز، امکان شناسایی نواقص شکلی پرونده قبل از ارسال به دادگاه و انجام نقش پیش گیرانه را ممکن می سازد.

۳-۳. مرحله سوم: طراحی مکانیزم اجرایی یکپارچه

برای هر یک از پنج مسیر، شیوه نامه های عملیاتی دقیق لازم است. به عنوان مثال، در مسیر صلح یاری، مدیر دفتر با اختیارات جدید، جلسات سازش را اداره کرده و در صورت حصول توافق، گزارش اصلاحی را برای تنفیذ به قاضی ارسال می کند. در صورت عدم سازش، مراجع به مسیرهای داوری یا ثبت دادخواست هدایت می شود. یکپارچگی این فرآیند در یک سامانه واحد، شفافیت و قابلیت رهگیری را تضمین می کند.

۴. بحث و تحلیل مزایا و چالش ها

اجرای این الگو می تواند منافع کلانی داشته باشد: کاهش انباشت پرونده در دادگاه ها، صرفه جویی در زمان و هزینه مردم و سیستم، و استفاده بهینه از نیروی انسانی متخصص. بر اساس برآورد اولیه مبتنی بر آمارهای داخلی، امکان کاهش تا ۶۵ درصدی ورود پرونده های قابل حل و فصل خارج از دادگاه در یک بازه زمانی چندساله متصور است.

با این حال، چالش های جدی نیز پیش روست: ۱) مقاومت در برابر تغییر ساختاری و نیاز به بازتعریف شرح وظایف، ۲) ملاحظات امنیتی و حریم خصوصی در دسترسی به استعلامات، که نیازمند طراحی سامانه ای با سطوح دسترسی دقیق و audit log است، ۳) ضرورت آموزش تخصصی گسترده برای مدیران دفاتر، و ۴) پذیرش اجتماعی و اعتماد به نقش جدید دفاتر. موفقیت الگو منوط به همراهی نهادهای تقنینی (برای ایجاد پشتوانه قانونی)، قضایی (برای نظارت و تنفیذ) و اجرایی (برای تأمین زیرساخت) است.

۵. نتیجه گیری و پیشنهادات

تحول دفاتر خدمات الکترونیک قضایی از مراکز ثبت به نهادهای فعال در مدیریت اختلافات، نه یک انتخاب، بلکه ضرورتی انکارناپذیر برای همگامی با تحولات دیجیتال و پاسخ به نیاز جامعه است. الگوی ارائه شده در این مقاله، نقشه راهی گام به گام برای این تحول است. برای حرکت به جلو، پیشنهادات زیر ارائه می گردد:

• تدوین و تصویب «طرح جامع ارتقای دفاتر خدمات الکترونیک قضایی» در قوه قضائیه با محوریت اعطای سمت جدید و دسترسی های کنترل شده.

• اجرای پایلوت محدود الگو در یک استان (مانند تجربه آغاز شده در خراسان جنوبی) و ارزیابی دقیق نتایج آن.

• تأمین زیرساخت های فنی امن و طراحی دوره های آموزشی استاندارد برای مدیران دفاتر.

تحقق این امر، گامی بلند در راستای تحقق عدالت الکترونیک مؤثر، کاهش اطاله دادرسی و افزایش رضایت مندی شهروندان خواهد بود.

سامانه «تنظیم»

گامی مؤثر در تحقق عدالت هوشمند و تحول خدمات دفاتر الکترونیک قضایی

در دهه اخیر، تحولات فناورانه عرصه‌ای تازه برای عدالت قضایی در ایران گشوده است. قوه قضائیه با تأکید بر عدالت هوشمند و استفاده از فناوری‌های نوین، مسیر تازه‌ای را برای تسهیل دسترسی مردم به خدمات قضایی، شفاف‌سازی فرآیندها و کاهش مراجعات حضوری آغاز کرده است. یکی از جلوه‌های مهم این حرکت تحول‌گرایانه، راه‌اندازی «سامانه تنظیم» است؛ سامانه‌ای که به عنوان یکی از زیرسامانه‌های دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، نقش میانجی میان مردم و دستگاه قضایی را ایفا می‌کند و با ایجاد امکان نوبت‌گیری، ثبت بیش نویس و مدیریت هوشمند فرآیندهای خدماتی، گامی مهم در جهت قوه قضائیه الکترونیک به شمار می‌رود. سامانه تنظیم نه تنها ابزاری برای سامان‌دهی مراجعات است، بلکه تبلور نگاه نوین قوه قضائیه به مقوله «خدمت‌رسانی مردم‌محور» و «دسترسی عادلانه» است؛ نگاهی که در چارچوب برنامه‌های تحول قضایی و سند راهبردی قوه قضائیه، جایگاه ویژه‌ای یافته است.

• معرفی سامانه «تنظیم»

سامانه تنظیم با نشانی اینترنتی tanzim.kdke.ir در قالب یکی از طرح‌های ملی معاونت خدمات الکترونیک قضایی راه‌اندازی شده است. هدف اصلی از ایجاد این سامانه، تسهیل فرایند مراجعه مردم به دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و کاهش ازدحام در مراکز پرمراجعه است. این سامانه با رویکردی کاربرمحور طراحی شده و امکانات متعددی از جمله موارد زیر را در اختیار مراجعان قرار می‌دهد:

نوبت‌دهی آنلاین: کاربران می‌توانند با مراجعه به سامانه، دفتر مورد نظر خود را انتخاب کرده و نوبت مشخصی برای مراجعه حضوری رزرو کنند.

ثبت پیش‌نویس دادخواست، شکواییه یا اظهارنامه: متقاضیان می‌توانند پیش از مراجعه به دفتر، اطلاعات و مدارک خود را بارگذاری کرده و تنها برای تأیید نهایی مراجعه نمایند.

مشاهده وضعیت نوبت و انتخاب دفتر خلوت‌تر: سامانه با نمایش دفاتر فعال و میزان تراکم مراجعان، به شهروندان امکان انتخاب هوشمندانه‌تر می‌دهد.

پنل مدیریتی برای دفاتر: دفاتر خدمات الکترونیک قضایی می‌توانند از طریق این سامانه، فرآیندهای داخلی، باجه‌ها و پرسنل خود را مدیریت کنند.

بر اساس آمار منتشرشده از سوی مسئولان مربوط، از زمان راه‌اندازی تاکنون بیش از ۸۵ هزار نوبت از طریق این سامانه صادر شده که شامل حدود ۱۷ هزار نوبت مربوط به سامانه ثنا و ۶۸ هزار نوبت مربوط به سامانه سخا است. این آمار بیانگر استقبال تدریجی مردم از خدمات الکترونیک و موفقیت نسبی طرح در گام نخست اجرای آن است.

• جایگاه سامانه تنظیم در تحول دیجیتال قوه قضائیه

راه‌اندازی سامانه تنظیم در امتداد پروژه‌های کلان قوه قضائیه برای تحقق «عدالت هوشمند» قرار دارد. پس از اجرای موفق سامانه‌هایی چون ثنا، سخا، عدل ایران و برخط قضا، اکنون «تنظیم» به عنوان حلقه‌ای تکمیلی میان مردم و دفاتر خدمات قضایی ایفای نقش می‌کند. در واقع، تنظیم نه یک سامانه مجزا، بلکه یک بستر یکپارچه و میان‌لایه است که با سایر سامانه‌های قضایی در ارتباط بوده و اطلاعات را به‌صورت امن و ساخت‌یافته منتقل می‌کند. این ویژگی موجب کاهش دوباره‌کاری، دقت بالاتر در ثبت اطلاعات و افزایش سرعت رسیدگی به درخواست‌های قضایی شده است.

• نقاط قوت و دستاوردهای سامانه تنظیم

۱. کاهش مراجعات حضوری و صرفه‌جویی در زمان

یکی از مهم‌ترین مزایای سامانه، کاهش قابل توجه مراجعات حضوری به دفاتر خدمات الکترونیک است. بسیاری از مراحل اداری که پیش‌تر نیاز به حضور فیزیکی داشت، اکنون به‌صورت غیرحضوری یا نیمه‌حضوری انجام می‌شود.

این موضوع نه تنها از ازدحام دفاتر کاسته، بلکه موجب صرفه‌جویی در وقت و هزینه مراجعان شده است؛ به‌ویژه در شهرهای بزرگ که ترافیک و فاصله زیاد دفاتر چالشی جدی محسوب می‌شد.

۲. شفافیت در خدمت‌رسانی و عدالت در نوبت‌دهی

در سامانه تنظیم، نوبت‌ها به‌صورت سیستماتیک و بدون مداخله انسانی تخصیص می‌یابد. این امر از بروز تخلفات احتمالی در روند نوبت‌دهی جلوگیری کرده و عدالت در ارائه خدمات را تضمین می‌کند.

همچنین، با نمایش وضعیت لحظه‌ای دفاتر، شهروندان می‌توانند با آگاهی از میزان ازدحام، نزدیک‌ترین دفتر با ظرفیت مناسب را انتخاب کنند.

۳. ارتقای مدیریت دفاتر خدمات قضایی

سامانه تنظیم تنها برای مردم طراحی نشده است؛ بلکه ابزار مدیریتی قدرتمندی برای دفاتر خدمات الکترونیک قضایی نیز به شمار می‌آید. مدیران دفاتر می‌توانند با استفاده از پنل مدیریتی سامانه، وضعیت کارمندان، نوبت‌ها، و آمار مراجعات را به صورت لحظه‌ای رصد کرده و عملکرد خود را بهبود بخشند. این قابلیت، گامی مهم در جهت شفافیت عملکرد دفاتر و نظارت هوشمند بر آن‌هاست.

۴. طراحی بومی و امنیت داده‌ها

سامانه تنظیم به طور کامل با بهره‌گیری از زیرساخت‌های ملی و متخصصان داخلی توسعه یافته است. این امر ضمن کاهش وابستگی به محصولات خارجی، امنیت اطلاعات کاربران را تضمین می‌کند. همچنین، تمامی داده‌ها در بستر امن مرکز داده قوه قضائیه ذخیره می‌شوند و استانداردهای محرمانگی و حریم خصوصی در سطح ملی رعایت شده است.

۵. افزایش رضایتمندی عمومی

نظرسنجی‌های انجام‌شده در برخی دفاتر نشان می‌دهد که درصد بالایی از کاربران از سرعت، دقت و نظم حاکم بر نوبت‌دهی سامانه تنظیم رضایت داشته‌اند. این رضایتمندی، گویای آن است که دیجیتال‌سازی خدمات قضایی، اگر با آموزش و فرهنگ‌سازی همراه باشد، می‌تواند تأثیر مستقیم بر بهبود اعتماد عمومی نسبت به دستگاه قضایی داشته باشد.

• تأثیرات اجتماعی و مدیریتی سامانه

۱. ارتقای تجربه کاربری مردم:

دیگر لازم نیست مراجعان ساعت‌ها در صف منتظر بمانند یا چندین بار به دفتر مراجعه کنند. فرآیندها ساده‌تر، زمان‌بندی‌شده‌تر و قابل پیش‌بینی‌تر شده است.

۲. بهبود بهره‌وری سازمانی:

دفاتر خدمات قضایی با اتکا به داده‌های دقیق سامانه، می‌توانند زمان‌بندی کارکنان، باجه‌ها و حجم کاری را بهینه‌سازی کنند.

۳. تسهیل نظارت و ارزیابی عملکرد:

سامانه تنظیم این امکان را برای مدیران کل و نهادهای نظارتی فراهم می‌کند تا عملکرد دفاتر و روند خدمت‌رسانی را در بستر داده‌های واقعی و لحظه‌ای پایش نمایند.

۴. صرفه‌جویی اقتصادی:

کاهش مراجعات حضوری، منجر به صرفه‌جویی در مصرف سوخت، کاهش هزینه‌های اداری و حتی کاهش بار ترافیکی شهری می‌شود که در مجموع، به نفع اقتصاد عمومی کشور است.

• چالش‌ها و راهکارهای پیش‌رو

هیچ سامانه‌ای در آغاز راه از چالش خالی نیست. تنظیم نیز برای رسیدن به کارآمدی کامل، نیازمند رفع برخی موانع و توسعه زیرساخت‌های پشتیبان است.

مهم‌ترین مواردی که کارشناسان بر آن تأکید دارند عبارت‌اند از: **گسترش پوشش جغرافیایی سامانه:** لازم است همه دفاتر کشور به ویژه در مناطق کمتر برخوردار به سامانه متصل شوند.

افزایش آگاهی عمومی: اطلاع‌رسانی گسترده‌تر و آموزش کاربران از طریق رسانه‌ها و دفاتر ضروری است.

بهینه‌سازی سرعت سامانه در ساعات اوج استفاده: بهبود سرورهای پشتیبان می‌تواند تجربه کاربران را ارتقا دهد.

بازخوردگیری و به‌روزرسانی مستمر: دریافت بازخورد از دفاتر و مراجعان باید به صورت نظام‌مند انجام شود تا نقاط ضعف به سرعت اصلاح شود.

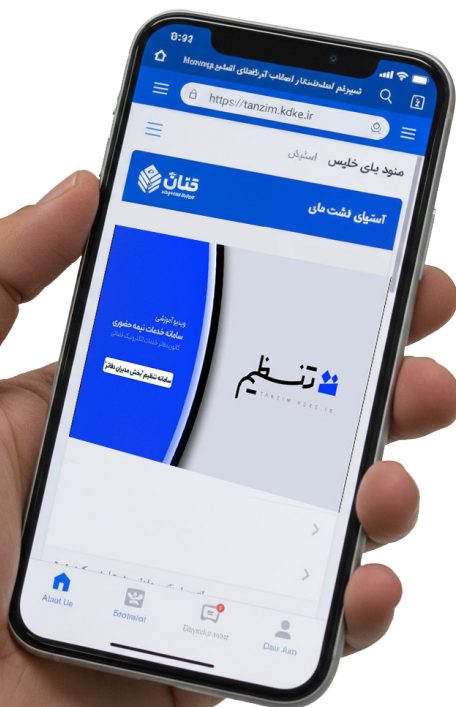
یکپارچه‌سازی با سایر سامانه‌های قضایی: هم‌افزایی با سامانه‌های ثنا، سخا و سامانه نوبت‌دهی دادگستری‌ها، می‌تواند فرآیندها را یکپارچه‌تر و روان‌تر کند.

• نتیجه‌گیری

سامانه «تنظیم» نه تنها ابزاری فناورانه، بلکه نمادی از تحول در نگرش مدیریتی قوه قضائیه است؛ تحولی که مردم را در مرکز توجه خود قرار داده و خدمات را از «مراجع‌محور» به «مردم‌محور» تغییر داده است.

این سامانه با فراهم کردن بستری امن، شفاف و هوشمند، توانسته است بخشی از بار مراجعات حضوری را کاهش دهد و رضایتمندی مراجعان را افزایش دهد. بی‌تردید، توسعه و به‌روزرسانی مستمر این سامانه می‌تواند مسیر تحقق کامل عدالت الکترونیک را هموارتر سازد.

با توجه به تجربه موفق تنظیم، امید می‌رود که در آینده‌ای نزدیک، تمامی فرایندهای مرتبط با خدمات الکترونیک قضایی در قالب یک شبکه‌ی هوشمند و یکپارچه انجام شود تا قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران در عمل، مصداقی از «عدالت در دسترس و هوشمند» را به مردم ارائه دهد.

چالش‌های حقوقی و فنی دفاتر خدمات الکترونیک قضایی

بررسی موانع اجرایی و قانونی در ارائه خدمات الکترونیک

چهره‌نویس عدالت در ایران

در دهه اخیر، مفهوم عدالت دیگر محدود به سالن‌های دادگاه و پوشه‌های کاغذی نیست. گسترش فناوری اطلاعات، شیوه اداره نظام‌های قضایی را در سراسر جهان متحول کرده است. در جمهوری اسلامی ایران نیز قوه قضاییه با تکیه بر سیاست کلان «عدالت الکترونیک» گام‌های بزرگی در راستای هوشمندسازی فرآیندهای دادرسی برداشته است. یکی از مهم‌ترین ارکان این تحول، دفاتر خدمات الکترونیک قضایی است؛ نهادهایی که در تقاطع میان مردم، وکلا و دستگاه قضایی قرار دارند و نقش حیاتی در تحقق عدالت قابل دسترس ایفا می‌کنند. این دفاتر مأموریت یافته‌اند تا درگاه واحد ارتباط شهروندان با

سامانه‌های قوه قضاییه باشند. در واقع، آنها دروازه ورود پرونده‌ها به سیستم دادرسی دیجیتال هستند و مأموریت دارند بسیاری از فرایندهای سنتی را به صورت الکترونیکی انجام دهند. با این حال، تجربه بیش از یک دهه فعالیت این دفاتر نشان داده است که مسیر تحقق عدالت الکترونیک در ایران، هموار و بی چالش نیست. مشکلات حقوقی، فنی و مدیریتی گوناگونی در این مسیر وجود دارد که گاه مانع از کارایی کامل نظام خدمات الکترونیکی می‌شود. این مقاله، با نگاهی جامع و تحلیلی، به بررسی مهم‌ترین چالش‌های حقوقی و فنی دفاتر خدمات الکترونیک قضایی می‌پردازد و تلاش می‌کند ضمن تبیین وضعیت موجود، مسیرهای اصلاحی را برای ارتقای کارآمدی این نهادها پیشنهاد کند.

ساختار و مأموریت دفاتر خدمات الکترونیک قضایی

ایجاد دفاتر خدمات الکترونیک قضایی از ابتدای کار با هدف تمرکززدایی از مراجعات حضوری، ارتقای سرعت ثبت و ابلاغ، و استانداردسازی خدمات انجام شد. این دفاتر، ضمن آنکه زیرمجموعه مستقیم قوه قضاییه نیستند، اما تحت نظارت کامل مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه فعالیت می کنند و بر اساس مجوزهای رسمی، خدماتی مانند ثبت دادخواست، شکواییه، لایحه، ابلاغ الکترونیک، پیگیری پرونده، و احراز هویت کاربران را انجام می دهند.

ماهیت دوگانه این دفاتر — از یک سو خصوصی و از سوی دیگر تابع نظام نظارتی قضایی — خود یکی از سرچشمه های چالش های حقوقی در کارکرد آنهاست. این دفاتر نه کاملاً دولتی اند و نه کاملاً خصوصی؛ بلکه در موقعیتی بینابینی قرار دارند که به صورت ناگزیر، تعارضات و ابهاماتی را در مسئولیت، پاسخ گویی و نحوه برخورد با تخلفات ایجاد می کند.

چالش های حقوقی در ساختار دفاتر خدمات الکترونیک قضایی

یکی از نخستین چالش ها، نبود تعریف دقیق و جامع از شخصیت حقوقی دفاتر خدمات در قوانین بالادستی است. اساس فعالیت این دفاتر بیشتر بر پایه آیین نامه های قوه قضاییه است تا قوانین مصوب مجلس. این امر باعث شده جایگاه حقوقی آنها در میان نهادهای عمومی غیردولتی یا مؤسسات خصوصی به طور کامل روشن نباشد.

ابهام در جایگاه قانونی، در تعیین حدود مسئولیت نیز تأثیرگذار است. در مواردی که خطا یا نقصی در ثبت یا ارسال اطلاعات قضایی رخ می دهد، پرسش مهم این است که مسئولیت مدنی و انتظامی بر عهده کیست؟ دفتر خدمات؟ کارمند آن؟ یا سامانه مرکزی قوه قضاییه؟ این پرسش، به ویژه در مواردی که خسارات حقوقی سنگینی برای شهروندان ایجاد می شود، اهمیت دوچندان می یابد.

از سوی دیگر، رابطه دفاتر خدمات با وکلا و اصحاب دعوی نیز گاه دچار ابهام است. دفاتر صرفاً مجری ثبت الکترونیکی هستند و حق دخالت در محتوای دادخواست ندارند؛ اما در عمل، در بسیاری از نقاط کشور شهروندان فاقد دانش حقوقی کافی هستند و کارشناسان دفاتر ناگزیر به راهنمایی آنان می شوند. این وضعیت، مرز میان «راهنمایی فنی» و «مشاوره حقوقی» را مبهم کرده است. در حالی که ارائه مشاوره حقوقی تنها در صلاحیت وکلاست، گاه مشاهده می شود که متقاضیان، دفتر خدمات را مرجع پاسخ گویی حقوقی می دانند.

افزون بر این، موضوع نظارت و انضباط اداری دفاتر نیز نیازمند بازنگری است. با گسترش تعداد دفاتر در سراسر کشور، نظام نظارتی فعلی گاه از هماهنگی لازم برخوردار نیست. فقدان آیین نامه یکپارچه برای بازرسی های دوره ای و نحوه رسیدگی به شکایات از دفاتر، باعث شده گاه برخوردها سلیقه ای باشد.

احراز هویت الکترونیکی؛ نقطه کانونی چالش ها

یکی از مهم ترین وظایف دفاتر خدمات، احراز هویت کاربران است. در نظام قضایی، اعتبار فرآیند احراز هویت به منزله ستون اعتماد به کل سیستم الکترونیک محسوب می شود. هرگونه خطا در این بخش می تواند به جعل هویت، تضییع حق طرفین و حتی صدور آرای مبتنی بر داده های نادرست بینجامد.

در حال حاضر، دفاتر خدمات برای احراز هویت از سامانه های ملی نظیر ثبت احوال و درگاه ثنا استفاده می کنند. با وجود پیشرفت های چشمگیر، این سیستم هنوز چالش هایی دارد:

تطبیق چهره و اثر انگشت در برخی مناطق با خطاهای سیستمی مواجه می شود؛

گاه قطعی یا اختلال در ارتباط با پایگاه های ملی مانع از انجام فوری فرایند می شود؛

و در برخی پرونده ها، احراز هویت از راه دور یا برخط هنوز فاقد پشتوانه اجرایی کامل است.

از دیدگاه حقوقی، مهم ترین مسئله، تعیین اعتبار «امضای دیجیتال» و «هویت الکترونیکی» است. اگر کاربری در نتیجه نقص فنی یا خطای کاربر در دفتر خدمات، شکواییه ای به نام شخص دیگر ثبت کند، مسئولیت حقوقی این اقدام بر عهده کدام نهاد است؟ پاسخ به این پرسش نیازمند تدوین دقیق قواعد مسئولیت مدنی در محیط دیجیتال است.

امنیت سایبری و حفظ حریم داده های قضایی

در عصر دیجیتال، امنیت سایبری از بنیادهای اعتماد عمومی محسوب می شود. اطلاعات قضایی، به دلیل حساسیت بالا، از محرمانه ترین انواع داده ها هستند. دفاتر خدمات الکترونیک قضایی به عنوان واسطه های دسترسی مردم به این داده ها، باید از بالاترین سطح امنیت برخوردار باشند.

با این حال، برخی دفاتر در ساختمان هایی فعالیت می کنند که از نظر امنیت فیزیکی یا تجهیزات رایانه ای در سطح استاندارد نیستند. همچنین، به روزرسانی نرم افزارها و سامانه ها گاه با تأخیر انجام می شود. ضعف در آموزش امنیت سایبری کارکنان نیز گاه منجر به تهدیدات جدی می گردد.

الزام به آموزش مداوم، آزمون های سالانه و گواهی نامه های تخصصی برای کارکنان دفاتر می تواند بخش زیادی از مشکلات اجرایی را کاهش دهد. تجربه کشورهای دیگر نشان داده است که آموزش مستمر، مهم ترین رکن امنیت و کیفیت در خدمات دیجیتال است.

تجربه تطبیقی کشورهای دیگر

در بررسی تطبیقی، می توان از تجربه چند کشور موفق در پیاده سازی عدالت الکترونیک بهره گرفت. در فرانسه، دفاتر خدمات قضایی دیجیتال (Maisons de Justice et du Droit) تحت نظارت مستقیم وزارت دادگستری فعالیت می کنند و از طریق پروتکل های رمزگذاری شده به پایگاه های داده ملی متصل اند. هر دفتر موظف است گزارش های امنیتی دوره ای ارائه دهد و در صورت بروز خطا، مسئولیت آن به صورت مشترک میان دفتر و سامانه مرکزی تقسیم می شود.

در حوزه فنی، ضرورت دارد که تبادل داده ها میان دفاتر و مرکز قضایی از طریق کانال های رمزگذاری شده مطمئن انجام شود و تمام فعالیت های کاربران در قالب لاگ های غیرقابل ویرایش ذخیره گردد. در غیر این صورت، امکان پیگیری فنی رخدادهای امنیتی از بین می رود.

از منظر حقوقی، هنوز نظام مدون و مشخصی برای تعیین مسئولیت در صورت نشت داده ها یا دسترسی غیرمجاز وجود ندارد. در کشورهای پیشرفته، نهادهای مشابه ملزم به گزارش هرگونه رخداد امنیتی ظرف مهلت مشخص به مقامات ذی صلاح هستند؛ در حالی که در نظام فعلی ایران، چنین سازوکار الزام آوری به صورت منسجم دیده نمی شود.

موانع اجرایی و تعامل بین سازمانی

دفاتر خدمات الکترونیک برای انجام مأموریت خود نیازمند ارتباط پیوسته با نهادهایی مانند ثبت احوال، ثبت اسناد و املاک، بانک مرکزی، نیروی انتظامی و سازمان مالیاتی هستند. هرگونه اختلال یا عدم هماهنگی میان این دستگاه ها به طور مستقیم بر کیفیت خدمت رسانی تأثیر می گذارد.

برای مثال، در فرایند ثبت دادخواست، صحت اطلاعات هویتی باید از پایگاه ثبت احوال تأیید شود. در صورتی که این پایگاه در دسترس نباشد، فرآیند متوقف می گردد و متقاضی ناچار به مراجعه مجدد است. همچنین، در بخش پرداخت هزینه های دادرسی، وابستگی دفاتر به سامانه های بانکی و مالیاتی، گاه موجب کندی فرایند می شود.

در برخی کشورها، مانند ترکیه و هند، ساختار یکپارچه خدمات قضایی دیجیتال به گونه ای طراحی شده است که تمام دستگاه های مرتبط از طریق درگاه های واحد داده ای به هم متصل اند. در حالی که در ایران، هنوز بسیاری از تبادلات میان دستگاهی به صورت جداگانه و با واسطه های متعدد انجام می شود. این عدم یکپارچگی، نه تنها کار دفاتر را دشوار می سازد بلکه موجب افزایش هزینه و زمان پاسخ گویی نیز می گردد.

چالش منابع انسانی و آموزش

نقش نیروی انسانی در موفقیت دفاتر خدمات الکترونیک بسیار حیاتی است. بسیاری از خطاها در ثبت اطلاعات، ناشی از فقدان آموزش کافی در زمینه قوانین، آیین نامه ها و امنیت داده ها است. از سوی دیگر، کارکنان دفاتر، روزانه با حجم عظیمی از پرونده ها و متقاضیان روبه رو هستند و فشار کاری بالا، احتمال بروز اشتباه را افزایش می دهد.

در هند، طرح e-Courts از سال ۲۰۰۵ آغاز شد و دفاتر خدمات مردمی (CSC) به عنوان نمایندگان محلی دادگاه‌ها، خدمات ثبت و ابلاغ را انجام می‌دهند. مهم‌ترین درس این تجربه، تمرکز بر آموزش کاربران و کارکنان است؛ چرا که موفقیت عدالت دیجیتال بدون ارتقای سواد دیجیتال عمومی ممکن نیست. در ترکیه نیز سامانه UYAP (سیستم ملی اطلاعات قضایی) به گونه‌ای طراحی شده است که تمام نهادهای دولتی مرتبط با دادرسی، در بستری مشترک فعالیت می‌کنند. دفاتر خدمات در ترکیه مستقیماً زیر نظر قوه قضاییه و با پروتکل‌های امنیتی چندلایه کار می‌کنند و مسئولیت هرگونه خطا دقیقاً در قوانین تعریف شده است.

پیشنهادهای اصلاحی

۱. تدوین قانون جامع دفاتر خدمات قضایی: برای رفع ابهام از جایگاه حقوقی این دفاتر، ضروری است قانونی مستقل و جامع تدوین شود که حدود اختیارات، وظایف و مسئولیت‌های مدنی و انتظامی را روشن کند.
۲. ایجاد نظام مسئولیت مشترک: در مواردی که خطا در تعامل بین دفتر و سامانه مرکزی رخ می‌دهد، باید نظامی از «مسئولیت مشترک» میان دفتر و نهاد مرکزی تعریف شود تا از سردرگمی در

تعیین مقصر جلوگیری گردد.

۳. تقویت احراز هویت دیجیتال: لازم است زیرساخت‌های احراز هویت بر اساس فناوری‌های نوین بیومتریک و امضای دیجیتال ارتقا یابد و امکان احراز هویت از راه دور برای کاربران فراهم شود.

۴. تدوین پروتکل امنیت سایبری اختصاصی: قوه قضاییه می‌تواند «چارچوب امنیت اطلاعات دفاتر خدمات قضایی» را تدوین کند تا همه دفاتر بر اساس استانداردهای واحد ملزم به حفظ امنیت داده‌ها شوند.

۵. یکپارچگی داده‌های بین‌سازمانی: با ایجاد «درگاه ملی خدمات قضایی»، تبادل داده‌ها میان قوه قضاییه و سایر نهادها باید به صورت متمرکز و سریع انجام شود. این اقدام، از بروز اختلال در خدمات دفاتر جلوگیری می‌کند.

۶. آموزش و ارزیابی مستمر نیروی انسانی: تدوین برنامه‌های آموزشی دوره‌ای، همراه با ارزیابی سالانه عملکرد، تضمین‌کننده کیفیت خدمات و امنیت داده‌هاست.

۷. شفاف‌سازی فرایند بازرسی و رسیدگی به تخلفات: باید سامانه‌ای برای ثبت و پیگیری تخلفات دفاتر ایجاد شود تا برخورد از حالت سلیقه‌ای خارج و نظام‌مند شود.

۸. توسعه فرهنگ حقوق دیجیتال: ارتقای سواد دیجیتال حقوقی میان مردم و وکلا باعث کاهش فشار بر دفاتر و افزایش کیفیت خدمات می‌شود.

نتیجه‌گیری: راهی در مسیر عدالت هوشمند

دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، یکی از مهم‌ترین دستاوردهای تحول اداری در دستگاه قضایی ایران‌اند. آنها دروازه ارتباط میان مردم و عدالت نوین محسوب می‌شوند. با وجود چالش‌های فنی و حقوقی فراوان، نقش این دفاتر در تحقق عدالت الکترونیک غیرقابل انکار است.

نظام حقوقی کشور برای تثبیت جایگاه این دفاتر، نیازمند قانون جامع و شفاف، زیرساخت‌های فنی پیشرفته، آموزش مستمر و فرهنگ‌سازی عمومی است. تجربه جهانی نشان داده است که موفقیت عدالت دیجیتال، تنها در گرو فناوری نیست؛ بلکه در گرو اعتماد عمومی، شفافیت، و انسجام نهادی است.

با ادامه اصلاحات ساختاری و فنی، و با هم‌افزایی میان دفاتر خدمات، قوه قضاییه و سایر دستگاه‌های مرتبط، می‌توان به آینده‌ای اندیشید که در آن عدالت، نه در صف‌های طولانی و پرورده‌های کاغذی، بلکه در بستری هوشمند، امن و قابل دسترس برای همه مردم ایران تحقق یابد.

الکترونیک شدن رسیدگی در قوه قضاییه ایران: از رؤیا تا واقعیت

چگونه فناوری می تواند در خدمت ارزش های اسلامی و عدالت محور قرار گیرد. با این حال، این مسیر بدون چالش نبوده و نیازمند همراهی همه نهادها، از جمله دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، بوده است که نقش کلیدی در اجرای این تحولات ایفا کرده اند.

گام های نخست: از کاغذ به دیجیتال

ایده الکترونیک سازی پرونده های قضایی برای نخستین بار در اوایل دهه ۱۳۸۰ شمسی مطرح شد، زمانی که مدیران قضایی با چالش های جدی مانند حجم عظیم بایگانی های کاغذی و کندی دسترسی به اطلاعات روبه رو بودند. در آن دوران، سیستم های مدیریت پرونده به صورت آزمایشی در دادگستری های بزرگ کشور مانند تهران، مشهد، اصفهان و شیراز راه اندازی شدند. این گام اولیه، بیشتر بر دیجیتالی کردن اسناد تمرکز داشت تا این که فرآیندها را بازطراحی کند. اما با گذشت زمان و تجربه های به دست آمده، مشخص شد که دیجیتالی کردن صرف اطلاعات کافی نیست و باید کل چرخه دادرسی - از ثبت اولیه دادخواست تا ارجاع پرونده، صدور رای و حتی اجرای احکام - در بستری دیجیتال و هوشمند انجام شود.

این رویکرد جدید، که به عنوان «دادرسی الکترونیک» شناخته می شود، دادگاه ها را از وابستگی به کاغذ رها کرده و آنها را به ساختارهای داده محور و هوشمند تبدیل کرده است. برای مثال، در سال های اولیه، سیستم هایی مانند سامانه مدیریت پرونده (CMS) معرفی شدند که امکان ذخیره سازی دیجیتال اسناد را فراهم می کردند. اما چالش های فنی مانند کمبود زیرساخت های اینترنتی در برخی مناطق و مقاومت فرهنگی برخی کاربران، سرعت پیشرفت را کند کرد. با این وجود، تا سال ۱۴۰۴، بر اساس گزارش های مرکز آمار

مقدمه: انقلاب دیجیتال در خدمت عدالت

تحول دیجیتال در دنیای امروز دیگر تنها یک مفهوم نظری یا یک واژه مدرن در حوزه مدیریت اداری نیست؛ بلکه به یک واقعیت انکارناپذیر تبدیل شده که به عمق ساختارهای اجتماعی، اقتصادی و حتی قضایی جوامع نفوذ کرده است. در کشور ایران، قوه قضاییه به عنوان یکی از ارکان اصلی حاکمیت، طی دو دهه گذشته مسیری پرتلاطم اما پر از دستاوردهای افتخارآمیز را برای الکترونیک سازی و هوشمندسازی خدمات خود طی کرده است. این تحول نه تنها زیرساخت های فنی و فناوری دستگاه قضایی را به طور اساسی دگرگون کرده، بلکه شیوه ارتباط شهروندان با سیستم عدالت را نیز به شکلی بنیادین تغییر داده است. تصور کنید که در گذشته، دسترسی به عدالت اغلب با چالش های متعددی همراه بود: از صف های طولانی در دادگستری ها گرفته تا انبوهی از کاغذها و پرونده های فیزیکی که گاهی ماه ها یا حتی سال ها زمان می برد تا پردازش شوند. اما امروزه، با پیشرفت های فناوری، بسیاری از این فرآیندها با چند کلیک ساده قابل انجام هستند، که این امر نه تنها سرعت و کارایی را افزایش می دهد، بلکه عدالت را برای همه اقشار جامعه دسترس پذیرتر می کند.

این گذار از سیستم سنتی به دیجیتال، نتیجه تلاش های هماهنگ و سرمایه گذاری های کلان در حوزه فناوری اطلاعات بوده است. قوه قضاییه ایران با درک اهمیت این تحول، برنامه ریزی های بلندمدتی را اجرا کرده که شامل توسعه سامانه های آنلاین، ادغام هوش مصنوعی و حتی گسترش خدمات به مناطق دورافتاده می شود. این تغییرات نه تنها به کاهش هزینه ها و زمان کمک کرده، بلکه اعتماد عمومی به دستگاه قضایی را نیز تقویت کرده است. در واقع، انقلاب دیجیتال در عدالت، نمادی از پیشرفت جامعه ایرانی است که نشان می دهد

و فناوری اطلاعات قوه قضاییه، بیش از ۸۰ درصد پرونده‌های جدید در سامانه‌های الکترونیکی ثبت و پیگیری می‌شوند. این رقم در مقایسه با سال ۱۳۹۵ که کمتر از ۲۰ درصد بود، نشان‌دهنده پیشرفت چشمگیر است. این تحول نه تنها سرعت رسیدگی به پرونده‌ها را افزایش داده، بلکه با کاهش خطاهای انسانی و افزایش شفافیت، کیفیت عدالت را نیز ارتقا بخشیده است. علاوه بر این، ادغام فناوری‌های نوین مانند بلاکچین برای امنیت داده‌ها و پردازش ابری برای ذخیره‌سازی، گام‌های بعدی در این مسیر بوده‌اند.

سامانه ثنا: دروازه عدالت دیجیتال

یکی از بزرگ‌ترین و تأثیرگذارترین گام‌ها در مسیر هوشمندسازی قوه قضاییه، ایجاد سامانه ثنا (سامانه ابلاغ الکترونیک) بود که از سال ۱۳۹۵ به‌طور رسمی فعالیت خود را آغاز کرد. پیش از راه‌اندازی این سامانه، ابلاغ اوراق قضایی به‌صورت دستی و از طریق مأموران ابلاغ انجام می‌شد، که اغلب با مشکلات متعددی مانند تأخیر در تحویل، خطاهای انسانی و حتی گم شدن اسناد همراه بود. این روش سنتی نه تنها زمان‌بر بود، بلکه هزینه‌های بالایی را نیز به سیستم قضایی تحمیل می‌کرد.

سامانه ثنا این رویه را به‌طور کامل دگرگون کرد. اکنون، بر اساس آمار مرکز آمار قوه قضاییه در سال ۱۴۰۴، بیش از ۹۲ درصد ابلاغ‌ها به‌صورت الکترونیکی انجام می‌شود. این تغییر نه تنها زمان ابلاغ را از چند روز به چند دقیقه کاهش داده، بلکه با ثبت دقیق زمان دریافت ابلاغ توسط

گیرنده، بسیاری از اختلافات حقوقی مرتبط با تاریخ ابلاغ را حل کرده است. برای مثال، در گذشته، اختلاف نظرهایی درباره این که آیا ابلاغ به موقع رسیده یا نه، منجر به تجدیدنظرهای متعدد می‌شد، اما حالا همه چیز به‌صورت دیجیتال ثبت و قابل پیگیری است. علاوه بر این، سامانه ثنا امنیت بالایی دارد و از پروتکل‌های رمزنگاری پیشرفته برای حفاظت از اطلاعات استفاده می‌کند.

در کنار سامانه ثنا، درگاه ملی قوه قضاییه (adliran.ir) و سامانه خدمات الکترونیک قضایی نقش محوری در تسهیل دسترسی شهروندان به عدالت ایفا کرده‌اند. این درگاه‌ها امکان ثبت دادخواست، پرداخت هزینه‌های قضایی، دریافت ابلاغیه‌ها و حتی پیگیری آنلاین روند پرونده را در هر ساعت از شبانه‌روز فراهم می‌کنند، بدون این که نیازی به مراجعه حضوری باشد. این خدمات به ویژه برای افراد ساکن در مناطق دورافتاده یا ایرانیان خارج از کشور مفید بوده است، جایی که دسترسی فیزیکی به دادگستری‌ها دشوار است. برای نمونه، ایرانیان مقیم خارج می‌توانند از طریق این سامانه‌ها ابلاغ‌های خود را دریافت کنند و حتی جلسات دادرسی را از راه دور شرکت کنند.

دفاتر خدمات الکترونیک قضایی: خط مقدم تحول

دفاتر خدمات الکترونیک قضایی به عنوان رابط اصلی میان شهروندان و دستگاه قضایی، نقش حیاتی در اجرای این تحول دیجیتال ایفا کرده‌اند. این دفاتر نه تنها وظیفه ثبت دادخواست‌ها و ابلاغ‌ها را بر عهده دارند، بلکه بار سنگین آموزش و راهنمایی کاربران را نیز تحمل می‌کنند. روزانه هزاران شهروند از طریق این دفاتر ثبت‌نام در سامانه ثنا انجام می‌دهند، دادخواست‌های خود را ثبت و پیگیری می‌کنند و از کارشناسان حاضر در دفاتر مشاوره حقوقی اولیه دریافت می‌کنند. این دفاتر عملاً به «دادگستری‌های کوچک» تبدیل شده‌اند که شهروندان می‌توانند با آرامش و بدون مواجهه با ازدحام دادگستری‌های اصلی، به آنها مراجعه کنند. توسعه این دفاتر در شهرهای کوچک و مناطق کم‌برخوردار، یکی از کلیدی‌های تحقق عدالت دسترسی‌پذیر بوده است. برای مثال، در استان‌های مرزی مانند سیستان و بلوچستان یا کردستان، این دفاتر کمک کرده‌اند تا افراد محلی بدون سفرهای طولانی به مراکز استان، خدمات قضایی دریافت کنند. همچنین، با راه‌اندازی سامانه «تنظیم» در سال ۱۴۰۴، خدمات این دفاتر هوشمندتر شده و امکان پردازش خودکار برخی درخواست‌ها فراهم آمده است. این سامانه با استفاده از هوش مصنوعی، دادخواست‌ها را بررسی اولیه می‌کند و خطاهای احتمالی را شناسایی می‌نماید، که این امر سرعت و دقت را افزایش می‌دهد.

پیشرفت‌های ۱۴۰۴: هوش مصنوعی در خدمت عدالت

سال ۱۴۰۴ را می‌توان سال اوج‌گیری هوشمندسازی در قوه قضاییه دانست. در این سال، با ابلاغ آیین‌نامه اجرایی نحوه استفاده از فناوری‌های نوین در فرآیندهای قضایی توسط رئیس قوه قضاییه،

که خدمات دفاتر را هوشمندسازی می کند و با استفاده از AI، فرآیندها را تسریع می بخشد. این پیشرفت ها نه تنها سرعت رسیدگی را افزایش می دهند، بلکه با کاهش خطاهای انسانی، عدالت را دقیق تر می کنند.

دستورالعمل ۱۴۰۳: نقشه راه عدالت هوشمند

در خردادماه ۱۴۰۳، رئیس قوه قضاییه دستورالعمل جامع «هوشمندسازی و الکترونیکی شدن فرایندها و پرونده های قضایی» را ابلاغ کرد. این سند، که در ۳۴ ماده و ۳ تبصره تدوین شده، نقشه راهی پنج ساله تا سال ۱۴۰۸ برای گذار کامل از دادرسی سنتی به دیجیتال است. بر اساس این دستورالعمل، تمامی مراجع قضایی موظف اند تا به سامانه های متمرکز ملی متصل شوند و مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه مسئولیت نظارت، آموزش و تأمین زیرساخت ها را بر عهده دارد.

یکی از اهداف کلیدی این طرح، «یکپارچگی داده ها» است تا همه شعب، ادارات و سازمان های تابعه بتوانند اطلاعات پرونده ها را به صورت

گام های عملی برای ادغام هوش مصنوعی (AI) در سیستم قضایی برداشته شد. این آیین نامه، که بر اساس بند الف ماده ۱۱۳ قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت تدوین شده، قوه قضاییه را مکلف به بهره گیری از AI در فرآیندهای قضایی کرده است. برای مثال، سیستم های AI حالا در تحلیل متون حقوقی، پیش بینی تصمیمات قضایی و حتی تبدیل گفتار به متن برای جلسات دادرسی استفاده می شوند.

یکی از دستاوردهای کلیدی، سامانه «خودکاربری دارندگان دانش حقوقی» (judlegalperson.adliran.ir) است که در سال ۱۴۰۴ رونمایی شد. این سامانه امکان دسترسی ۲۴ ساعته و هوشمند را برای وکلا، قضات و کارشناسان حقوقی فراهم کرده و مراجعات حضوری را تا ۳۵ درصد کاهش داده است. همچنین، انتشار بیش از ۱۰ میلیون رای قضایی گمنام سازی شده برای توسعه الگوریتم های AI، ایران را در مسیر کشورهای پیشرو در عدالت دیجیتال قرار داده است. معاون خدمات الکترونیک قضایی نیز از راه اندازی سامانه «تنظیم» خبر داده

بلادرنگ مشاهده و پردازش کنند. برای مثال، ماده ۲۰ این دستورالعمل مقرر می کند که در فرآیندهای قضایی، اقداماتی مانند صدور ابلاغیه یا ارسال پیامک باید به صورت الکترونیکی انجام شود، مگر در موارد استثنایی. این رویکرد نه تنها اطلاع دادرسی را کاهش می دهد، بلکه با تأکید بر پیشگیری از جرم و هوشمندسازی، همخوانی کاملی با سیاست های کلی برنامه هفتم توسعه دارد. اجرای این دستورالعمل تا کنون پیشرفت های زیادی داشته و انتظار می رود تا سال ۱۴۰۸، دادرسی کاملاً دیجیتال شود.

نگاه تطبیقی: عدالت دیجیتال در جهان

عدالت الکترونیک در سطح جهانی به یکی از شاخص های کلیدی حکمرانی خوب تبدیل شده است. برای مقایسه، بیایید نگاهی به چند کشور پیشرو بیندازیم و آنها را با وضعیت ایران مقایسه کنیم.

استونی: این کشور کوچک اروپایی با سامانه e-Court، پیشگام در عدالت دیجیتال است. در استونی، تمامی مراحل دادرسی، حتی برای دعاوی کوچک، به صورت آنلاین انجام می شود. شهروندان می توانند از خانه دادخواست ثبت کنند و جلسات از طریق ویدیوکنفرانس برگزار شود. این سیستم از سال ۲۰۰۰ راه اندازی شده و حالا بیش از ۹۵ درصد پرونده ها دیجیتال هستند. در مقایسه با ایران، استونی زیرساخت اینترنتی قوی تری دارد، اما ایران با تمرکز روی امنیت و یکپارچگی داده ها، در حال نزدیک شدن است. چالش ایران در مناطق روستایی مشابه استونی اولیه است، اما پیشرفت های اخیر مانند سامانه ثنا، فاصله را کاهش داده.

هند: طرح e-Courts هند از سال ۲۰۰۵ آغاز شد و تا سال ۲۰۲۵، بیش از ۴۵ میلیون پرونده را دیجیتالی کرده است. این کشور با بهره گیری از فناوری ابری، پرونده های قدیمی را آنلاین کرده و دسترسی را آسان نموده. هند چالش های مشابه ایران مانند جمعیت زیاد و مناطق دورافتاده دارد، اما با سرمایه گذاری عظیم در AI، سرعت رسیدگی را افزایش داده. ایران می تواند از مدل هند برای دیجیتالی کردن آرشیوهای قدیمی الهام بگیرد، جایی که تا کنون ۱۰ میلیون رای منتشر شده.

فرانسه و آلمان: سامانه های e-Justice در این کشورها ارتباط امن میان قاضی، وکیل و طرفین را فراهم می کند. در فرانسه، ابلاغ و لایحه ها کاملاً دیجیتال هستند و از رمزنگاری پیشرفته استفاده می شود. آلمان نیز بر حریم خصوصی تمرکز دارد. ایران با دستورالعمل ۱۴۰۳، در مسیر مشابهی است، اما نیاز به سرمایه گذاری بیشتر در زیرساخت و فرهنگ سازی دارد تا به سطح بلوغ فنی این کشورها برسد. به طور کلی، مسیر ایران درست است، اما چالش هایی مانند زیرساخت اینترنت نیاز به تلاش بیشتر دارد.

دستاوردها: ثمره دوده تلاش

تحقق عدالت الکترونیک در ایران دستاوردهای فراوانی داشته که

می توان آنها را در جدول زیر خلاصه کرد:

دستاوردهای آمار (تا ۱۴۰۴) توضیحات کاهش مراجعات حضوری تا ۸۵٪ در ابلاغ ها، ۳۵٪ در کل فرآیندها این کاهش با سامانه ثنا و خدمات آنلاین محقق شده و زمان شهروندان را صرفه جویی کرده. صرفه جویی هزینه های ۳۵۰ میلیارد تومان سالانه حذف ابلاغ کاغذی و فرآیندهای سنتی، هزینه ها را به طور چشمگیر پایین آورده. درصد پرونده های الکترونیکی بیش از ۸۰٪ از سال ۱۳۹۵ تا حالا، رشد چهار برابری داشته و شفافیت را افزایش داده. رضایت عمومی بیش از ۶۹٪ بر اساس نظرسنجی های مرکز آمار، کاربران از دسترسی آسان راضی تر هستند.

این دستاوردها نه تنها اقتصادی هستند، بلکه اجتماعی نیز؛ برای مثال، دسترسی عادلانه تر به عدالت در مناطق دورافتاده، اعتماد عمومی را تقویت کرده.

چالش ها و راه حل ها

با وجود پیشرفت ها، چالش هایی باقی است که باید به آنها پرداخت: زیرساخت فنی: بسیاری از مناطق هنوز اینترنت پایدار ندارند، که مانع اجرای کامل دادرسی دیجیتال می شود. راه حل: همکاری با وزارت ارتباطات برای توسعه شبکه های فیبر نوری و 5G، همان طور که در برنامه هفتم پیش بینی شده.

مسائل حقوقی و آیین دادرسی: ابهاماتی در اعتبار امضاهای الکترونیکی و احتساب مهلت های قانونی وجود دارد. راه حل: تدوین آیین نامه های شفاف و به روز رسانی قوانین، مانند آنچه در دستورالعمل ۱۴۰۳ آمده.

حریم خصوصی و امنیت اطلاعات: حفاظت از داده های حساس قضایی نگرانی اصلی است، به ویژه با افزایش حملات سایبری. راه حل: استفاده از رمزنگاری پیشرفته و سیستم های بلاکچین، همراه با آموزش کارشناسان امنیت.

فرهنگ استفاده از سامانه ها: برخی کاربران، به ویژه در مناطق سنتی، ترجیح می دهند حضوری مراجعه کنند. راه حل: کمپین های آموزشی و کارگاه های محلی برای افزایش سواد دیجیتال.

این چالش ها با راه حل های عملی قابل حل هستند و قوه قضاییه در حال کار روی آنها است.

نقش آموزش: حلقه گمشده تحول

یکی از مهم ترین عوامل موفقیت در دادرسی الکترونیک، آموزش عمومی و ارتقای سواد دیجیتال شهروندان است. بدون آموزش مناسب، حتی پیشرفته ترین سامانه ها نمی توانند به طور کامل مورد استفاده قرار گیرند. تجربه جهانی نشان می دهد که جایی که مردم نحوه استفاده از فناوری ها را یاد می گیرند، نرخ پذیرش و رضایت افزایش می یابد. در ایران، این حلقه گمشده با تلاش های قوه قضاییه در حال تکمیل است. برای مثال، معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی قوه قضاییه موظف

شهروندان احساس می کنند که عدالت واقعاً در دسترس است.

تأثیرات اجتماعی و اقتصادی هوشمندسازی

هوشمندسازی قوه قضاییه نه تنها بر فرآیندهای قضایی تأثیر گذاشته، بلکه اثرات گسترده‌ای بر جامعه و اقتصاد ایران داشته است. از منظر اجتماعی، این تحول دسترسی به عدالت را برای گروه‌های حاشیه‌ای، مانند ساکنان مناطق روستایی و افراد کم‌توان، آسان‌تر کرده است. برای مثال، با اتصال بیش از ۳۰۰ هزار تبعه خارجی ساکن ایران به سامانه ثنا تا سال ۱۴۰۴، عدالت برای مهاجران و اتباع خارجی نیز فراگیرتر شده است. این امر به کاهش نابرابری‌های اجتماعی کمک کرده و اعتماد عمومی به نهادهای دولتی را افزایش داده است. نظرسنجی‌های اخیر نشان می‌دهد که رضایت عمومی از خدمات قضایی به دلیل کاهش زمان رسیدگی و حذف فرآیندهای بوروکراتیک، تا ۱۵ درصد رشد داشته است.

از دیدگاه اقتصادی، هوشمندسازی منجر به صرفه‌جویی‌های قابل توجهی شده است. علاوه بر کاهش هزینه‌های ابلاغ کاغذی (بیش از

به تدوین محتوای آموزشی و برگزاری دوره‌ها شده، همان‌طور که در آیین‌نامه فناوری‌های نوین ۱۴۰۴ آمده.

آموزش نه تنها برای شهروندان، بلکه برای قضات، وکلا و کارکنان قضایی نیز ضروری است. قضات باید با ابزارهای AI مانند تبدیل گفتار به متن آشنا شوند تا جلسات دادرسی کارآمدتر شوند. دفاتر خدمات الکترونیک قضایی می‌توانند نقش محوری در این آموزش ایفا کنند؛ با برگزاری کارگاه‌های رایگان، تولید ویدیوهای آموزشی و حتی اپلیکیشن‌های موبایل برای یادگیری گام‌به‌گام سامانه‌ها. برای نمونه، در استان‌های شمالی مانند گیلان، برنامه‌های آموزشی محلی منجر به افزایش ۲۰ درصدی استفاده از سامانه ثنا شده است.

علاوه بر این، آموزش می‌تواند چالش‌های فرهنگی را حل کند. بسیاری از افراد مسن یا ساکن روستاها با فناوری آشنا نیستند، بنابراین برنامه‌های آموزشی باید ساده، محلی و مبتنی بر زبان‌های بومی باشند. همکاری با رسانه‌های ملی برای پخش برنامه‌های آموزشی نیز می‌تواند مفید باشد. در نهایت، آموزش نه تنها پذیرش فناوری را افزایش می‌دهد، بلکه اعتماد به سیستم قضایی را تقویت می‌کند، زیرا

۳۵۰ میلیارد تومان سالانه)، این سیستم‌ها با تسریع در حل و فصل دعاوی تجاری، محیط کسب‌وکار را بهبود بخشیده‌اند. بر اساس گزارش‌های مرکز آمار، کاهش اطاله دادرسی در پرونده‌های اقتصادی، منجر به آزادسازی سرمایه‌های راکد و افزایش سرمایه‌گذاری داخلی شده است. همچنین، ادغام AI در فرآیندها، هزینه‌های اداری را تا ۲۰ درصد کاهش داده و منابع را به سمت پیشگیری از جرم هدایت کرده است. در مجموع، این تحولات اقتصادی، ایران را در شاخص‌های جهانی حکمرانی خوب بالاتر برده و به رشد پایدار کمک کرده است. با این حال، برای حداکثرسازی این تأثیرات، نیاز به سرمایه‌گذاری مداوم در زیرساخت‌ها و آموزش وجود دارد تا همه اقشار جامعه از مزایای آن بهره‌مند شوند.

مطالعات موردی: موفقیت‌های استانی در هوشمندسازی

برای درک بهتر پیشرفت‌های هوشمندسازی، بررسی مطالعات موردی در استان‌های مختلف ایران مفید است. در استان تهران، به عنوان مرکز اصلی، سامانه‌های هوشمند مانند «تنظیم» منجر به پردازش بیش از ۵۰ هزار دادخواست ماهانه به صورت خودکار شده و خطاهای انسانی را تا ۴۰ درصد کاهش داده است. این موفقیت، الگویی برای سایر استان‌ها شده و نشان می‌دهد چگونه فناوری می‌تواند در مراکز پرجمعیت کارآمد باشد.

در استان خراسان رضوی، تمرکز بر مناطق روستایی بوده است. دفاتر خدمات الکترونیک قضایی در روستاهای اطراف مشهد، با برگزاری کارگاه‌های آموزشی محلی، نرخ استفاده از سامانه ثنا را به بیش از ۸۵ درصد رسانده‌اند. یک مطالعه موردی در شهرستان تربت حیدریه نشان می‌دهد که ابلاغ الکترونیک، زمان حل دعاوی ملکی را از ۶ ماه به ۲ ماه کاهش داده و رضایت کشاورزان محلی را افزایش داده است.

در استان سیستان و بلوچستان، چالش‌های جغرافیایی با توسعه دفاتر سیار و اتصال به اینترنت ماهواره‌ای حل شده است. موردی از زاهدان نشان می‌دهد که هوشمندسازی فرآیندهای قضایی برای اتباع افغان، منجر به کاهش پرونده‌های مهاجرتی معوق شده و امنیت اجتماعی را تقویت کرده است. این مطالعات موردی، تنوع رویکردها را نشان می‌دهند و تأکید می‌کنند که هوشمندسازی باید محلی‌سازی شود تا موفقیت‌آمیز باشد. در نهایت، این تجربیات می‌توانند برای گسترش سراسری استفاده شوند و الگوهایی برای کشورهای در حال توسعه فراهم کنند.

چشم‌انداز آینده: تا سال ۱۴۰۸ و فراتر

با نگاهی به آینده، قوه قضاییه ایران تا سال ۱۴۰۸، بر اساس سند تحول قضایی، به سمت دادرسی کاملاً دیجیتال و هوشمند حرکت می‌کند. این چشم‌انداز شامل ادغام کامل AI در تمام مراحل قضایی، از جمله پیش‌بینی جرایم با استفاده از داده‌کاوی و برگزاری جلسات مجازی با

واقعیت افزوده است. تا سال ۱۴۰۸، انتظار می‌رود بیش از ۹۵ درصد پرونده‌ها دیجیتال شوند و مراجعات حضوری به کمتر از ۱۰ درصد برسد. همچنین، همکاری با دانشگاه‌ها برای توسعه فناوری‌های بومی، مانند الگوریتم‌های حقوقی مبتنی بر فقه اسلامی، در اولویت قرار دارد. فراتر از ۱۴۰۸، چشم‌انداز شامل گسترش خدمات فرامرزی است، مانند اتصال سامانه‌ها به سیستم‌های قضایی بین‌المللی برای حل دعاوی فراملی. چالش‌های احتمالی مانند تغییرات تکنولوژیکی سریع (مانند Web3 و متاورس) نیاز به برنامه‌ریزی انعطاف‌پذیر دارد. با سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، ایران می‌تواند به عنوان رهبر عدالت دیجیتال در منطقه ظاهر شود. این آینده، نه تنها کارایی را افزایش می‌دهد، بلکه عدالت را به عنوان یک ارزش جهانی تقویت می‌کند و میراثی پایدار برای نسل‌های آینده می‌سازد.

جمع‌بندی: تا چه اندازه به هدف نزدیک شده‌ایم؟

بررسی‌های مرکز آمار و فناوری اطلاعات نشان می‌دهد که تا پایان سال ۱۴۰۴، بیش از ۸۰ درصد پرونده‌های جدید در سامانه‌های الکترونیکی ثبت شده‌اند، که پیشرفتی چهار برابری نسبت به سال ۱۳۹۵ است. این رقم با ادغام AI و سامانه‌های جدید، انتظار می‌رود تا سال ۱۴۰۸ به ۱۰۰ درصد برسد. با این حال، برای تحقق دادرسی کاملاً دیجیتال و بی‌نیاز از کاغذ، سه محور کلیدی باید تکمیل شود: زیرساخت فنی پایدار، آموزش گسترده و یکپارچگی سامانه‌ها. چالش‌ها وجود دارند، اما با عزم مدیریت و سرمایه‌گذاری، عدالت دیجیتال به زودی واقعیت کامل خواهد شد.

سخن پایانی

تحقق عدالت الکترونیکی نه تنها کارآمدی، شفافیت و سرعت را در نظام قضایی افزایش می‌دهد، بلکه نشانه‌ای از بلوغ فناوری و اجتماعی در کشور است. دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، به عنوان پلی میان قانون و مردم، و فناوری و عدالت، نقش بی‌بدیلی در این مسیر دارند. اگر همه دستگاه‌ها و نهادها با همین عزم و اراده ادامه دهند، روزی فرا خواهد رسید که پرونده‌های کاغذی کاملاً به تاریخ پیوندند و عدالت اسلامی در سریع‌ترین، دقیق‌ترین و پاک‌ترین شکل خود در دسترس همه مردم ایران قرار گیرد. این تحول، میراثی برای نسل‌های آینده خواهد بود که نشان می‌دهد چگونه فناوری می‌تواند در خدمت ارزش‌های انسانی و اسلامی باشد.

منابع

درگاه ملی قوه قضاییه (adliran.ir)

گزارش مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه، ۱۴۰۴

دستورالعمل هوشمندسازی ۱۴۰۳ و آیین‌نامه فناوری‌های نوین ۱۴۰۴
مطالعات تطبیقی: e-Courts هند، e-Justice فرانسه، سامانه‌های استونی
مقالات پژوهشی مانند «چالش‌های فراروی دادرسی الکترونیک در ایران» از دانشگاه‌های معتبر

تحلیل نقش سامانه ثنا در تسريع فرآیندهای قضایی

تأثیر سامانه ثنا بر کاهش اطاله دادرسی

نیازمند ابزارهایی کارآمد برای تحقق است. اطاله دادرسی، که به معنای طولانی شدن بی مورد فرآیندهای قضایی است، یکی از چالش‌های تاریخی نظام‌های قضایی جهان بوده و در ایران نیز پیش از تحولات دیجیتال، مانعی جدی بر سر راه دسترسی سریع به حقوق شهروندان بود. تصور کنید مادری در روستایی دورافتاده، که برای پیگیری حقوق فرزندش ماه‌ها درگیر صف‌های دادگستری و ابلاغ‌های کاغذی می‌شود؛ این تصویر، نمادی از ناکارآمدی سنتی است که قوه قضاییه با ابتکاراتی چون سامانه ثنا، آن را به گذشته سپرده است.

سامانه ثنا، که مخفف "سامانه ابلاغ الکترونیک" است، از سال ۱۳۹۵ به عنوان بخشی از برنامه هوشمندسازی قوه قضاییه راه‌اندازی شد. این سامانه، با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، ابلاغ اوراق قضایی را از روش‌های سنتی دستی به بستری دیجیتال منتقل کرده و بدین ترتیب، چرخه دادرسی را از ثبت دادخواست تا اجرای حکم، روان‌تر ساخته است. اهمیت این سامانه در کاهش اطاله دادرسی، نه تنها در آمارهای رسمی -مانند کاهش زمان ابلاغ از ۱۰ روز به کمتر از ۲۴ ساعت- بلکه در تجربیات روزمره شهروندان نمود یافته است. برای نمونه، در پرونده‌های خانوادگی که اغلب با حساسیت‌های عاطفی همراهند، تأخیر در ابلاغ می‌تواند آسیب‌های جبران‌ناپذیری به بار آورد؛ ثنا با اطلاع‌رسانی فوری

در نظام قضایی جمهوری اسلامی ایران، که بر پایه اصول عدالت‌محور و کارآمد بنا شده، سامانه ثنا به عنوان یکی از دستاوردهای برجسته هوشمندسازی، نقشی محوری در تحول فرآیندهای دادرسی ایفا می‌کند. این سامانه، با تمرکز بر ابلاغ الکترونیکی اوراق قضایی، نه تنها اطاله دادرسی را به‌طور چشمگیری کاهش داده، بلکه دسترسی به عدالت را برای آحاد جامعه تسهیل کرده است. بر اساس آمارهای رسمی مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه، تا سال ۱۴۰۴، بیش از ۹۲ درصد ابلاغ‌ها از طریق این سامانه انجام شده و زمان متوسط رسیدگی به پرونده‌ها تا ۴۰ درصد کوتاه‌تر شده است. این مقاله، با رویکرد تحلیلی، به بررسی تاریخچه، مکانیسم‌ها، تأثیرات آماری و چالش‌های سامانه ثنا می‌پردازد و بر نقش آن در تحقق عدالت اسلامی تأکید می‌ورزد. هدف، ارائه دیدگاهی جامع برای سیاست‌گذاران و پژوهشگران است تا این الگو برای توسعه‌های آینده بهره‌برداری شود.

ضرورت تسريع در فرآیندهای قضایی و ظهور سامانه ثنا

عدالت، به عنوان یکی از ارکان اصلی نظام جمهوری اسلامی ایران، نه تنها در اصل ۱۵۶ قانون اساسی به عنوان پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی تعریف شده، بلکه در فقه اسلامی به عنوان حقیقتی الهی،

از طریق پیامک و پنل کاربری، این آسیب‌ها را به حداقل رسانده است. در چارچوب سند تحول قضایی مصوب سال ۱۴۰۳، سامانه ثنا به عنوان ابزاری کلیدی برای تحقق شعار "عدالت برای همه" معرفی شده است. این سند، که بر اساس رهنمودهای رهبری معظم انقلاب تدوین گردیده، بر کاهش اطاله دادرسی به عنوان یکی از شاخص‌های اصلی عملکرد قوه قضاییه تأکید دارد. تحلیل نقش ثنا در تسریع فرآیندها، فراتر از جنبه‌های فنی، به بررسی تأثیر آن بر اعتماد عمومی، صرفه‌جویی اقتصادی و همخوانی با اصول فقهی عدالت می‌پردازد. عدالت در اسلام، سریع و قاطع است؛ همان‌گونه که قرآن کریم در سوره نساء آیه ۵۸ می‌فرماید: "إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا"، که بر امانت‌داری و تسریع در ادای حقوق دلالت دارد. ثنا، با حذف واسطه‌های غیرضروری، این اصل را در عمل پیاده می‌کند.

این مقاله، با روش تحلیلی-توصیفی، بر پایه داده‌های رسمی قوه قضاییه و مطالعات موردی، به کاوش در تأثیرات ثنا می‌پردازد. در بخش‌های آتی، تاریخچه سامانه، مکانیسم‌های عملیاتی، تحلیل آماری، مزایای جانبی، چالش‌ها و چشم‌انداز آینده بررسی می‌شود. هدف نهایی، نه تنها توصیف دستاوردها، بلکه پیشنهاد راهکارهایی برای تعالی بیشتر این سامانه در راستای اهداف انقلاب اسلامی است. با توجه به پیشرفت‌های اخیر در سال ۱۴۰۴، مانند اتصال بیش از ۳۰۰ هزار تبعه خارجی به ثنا، این سامانه به نمادی از خودکفایی دیجیتال در عدالت تبدیل شده و الگویی برای سایر کشورها ارائه می‌دهد.

تاریخچه و مبانی حقوقی سامانه ثنا در نظام قضایی ایران

ریشه‌های سامانه ثنا را می‌توان در تلاش‌های مداوم قوه قضاییه برای همگام‌سازی با پیشرفت‌های جهانی جستجو کرد، اما با نگاهی بومی و مبتنی بر ارزش‌های اسلامی. پیش از راه‌اندازی ثنا، ابلاغ اوراق قضایی بر اساس مواد ۶۷ تا ۸۲ قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۷۹، به صورت سنتی و اغلب کاغذی انجام می‌شد. این روش، با وجود دقت نسبی، با چالش‌هایی چون تأخیرهای ناشی از مسافت، خطاهای انسانی و هزینه‌های لجستیکی روبه‌رو بود. در دهه ۱۳۹۰، با تأکید بر اقتصاد مقاومتی و هوشمندسازی، قوه قضاییه تحت هدایت ریاست وقت، پروژه‌های دیجیتال را اولویت‌بندی کرد. ثنا، به عنوان نخستین گام جدی در این مسیر، در سال ۱۳۹۵ با ابلاغ مصوبه هیأت عمومی دیوان عالی کشور (شماره ۷۰۰/۹۵/۷۵۹ مورخ ۲۰/۱۰/۱۳۹۵) قانونی شد. مبانی حقوقی ثنا، ریشه در اصل ۳۴ قانون اساسی دارد که حق دادرسی عادلانه و سریع را تضمین می‌کند. همچنین، ماده ۱۵۷ قانون اساسی، قوه قضاییه را موظف به تلاش برای پیشگیری از جرایم و تسریع در رسیدگی‌ها می‌نماید. در فقه شیعه، امام صادق (ع) در روایتی می‌فرماید: "الْعَدْلُ يُطِيلُ الْعُمُرَ" (عدالت، عمر را دراز می‌کند)، که بر تسریع در قضاوت به عنوان عاملی برای پایداری اجتماعی تأکید دارد. ثنا، با همخوانی با این مبانی، ابلاغ را به عنوان "امانت الهی"، از طریق بستری امن و سریع، به ذی‌حقان می‌رساند.

تاریخچه عملیاتی ثنا از فاز آزمایشی در سال ۱۳۹۳ در چند استان آغاز شد. در این فاز، بیش از ۱۰۰ هزار کاربر تست شدند و مشکلات فنی مانند سازگاری با مرورگرهای قدیمی شناسایی گردید. تا سال ۱۳۹۶، سامانه به‌طور کامل nationwide گسترش یافت و با تصویب قانون "مدیریت خدمات کشوری" در سال ۱۳۹۷، الزام به استفاده از ابلاغ الکترونیک برای همه پرونده‌ها شد. در سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲، با شیوع کرونا، ثنا به عنوان ابزاری حیاتی، جلسات دادرسی مجازی را پشتیبانی کرد و بیش از ۱۵۰ هزار جلسه آنلاین را میزبانی نمود. گزارش مرکز آمار قوه قضاییه در سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که این گسترش، نرخ نفوذ را به ۸۵ درصد رساند.

در چارچوب برنامه هفتم توسعه (۱۴۰۲-۱۴۰۶)، ثنا به عنوان یکی از شاخص‌های کلیدی عملکرد قوه قضاییه تعریف شده و بودجه‌ای ویژه برای ارتقای آن اختصاص یافته است. ریاست محترم قوه قضاییه در نشست‌های اخیر، ثنا را "انقلاب خاموش عدالت" نامیده‌اند، که این لقب، بر عمق تأثیر آن دلالت دارد. از منظر تطبیقی، ثنا شبیه به سامانه‌های e-Justice در اتحادیه اروپا است، اما با ویژگی‌های بومی مانند پشتیبانی از زبان فارسی و ادغام با تقویم هجری قمری، منحصر به فرد است. این تاریخچه، نه تنها سیر تحول فنی، بلکه تعهد نظام به عدالت سریع را نشان می‌دهد، که در راستای رهنمودهای رهبری، به سوی جامعه‌ای عادلانه‌تر گام برمی‌دارد.

برای درک عمیق‌تر، می‌توان به روایتی از یک قاضی پیشکسوت اشاره کرد: "پیش از ثنا، ابلاغ یک لایحه ساده، هفته‌ها طول می‌کشید؛ حالا، با یک کلیک، عدالت جاری می‌شود." این نقل قول، خلاصه‌ای از گذار از سنتی به مدرن است. در مجموع، مبانی حقوقی ثنا، بر پایه قوانین داخلی و اصول فقهی، آن را به ابزاری مشروع و کارآمد تبدیل کرده که اطاله دادرسی را به عنوان "دشمن عدالت"، مهار می‌کند.

مکانیسم‌های فنی و عملیاتی سامانه ثنا: از ثبت تا پیگیری

سامانه ثنا، به عنوان ستون فقرات ابلاغ دیجیتال، بر پایه معماری ابری و پروتکل‌های امنیتی پیشرفته بنا شده است. از منظر فنی، ثنا از سرورهای مرکزی مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه میزبانی می‌شود و با استفاده از API‌های امن، به سامانه‌های دیگر مانند "عدل ایران" متصل است. کاربران، پس از ثبت نام با کد ملی و شماره موبایل، به پنل شخصی دسترسی پیدا می‌کنند که شامل بخش‌های ابلاغیه‌ها، پیگیری پرونده، پرداخت الکترونیک هزینه‌ها و حتی مشاوره اولیه است. مکانیسم ابلاغ در ثنا، بر اساس الگوریتم‌های هوشمند، آغاز می‌شود: هنگامی که قاضی اوراقی صادر می‌کند، سیستم به‌طور خودکار آن را به حساب کاربری متهم یا شاکی ارسال می‌نماید. زمان ابلاغ، بر اساس ماده ۶۸ قانون آیین دادرسی، ۷۲ ساعت پس از صدور محاسبه می‌شود، اما در عمل، اغلب در کمتر از ۲۴ ساعت انجام می‌گیرد. ویژگی کلیدی، "تأیید الکترونیک" است؛ کاربر با ورود به پنل و مشاهده ابلاغ، آن را تأیید می‌کند و این تأیید، به عنوان تاریخ قانونی ابلاغ ثبت می‌گردد.

مطالعه موردی: در پرونده‌ای فرضی از دعوای ارث در مازندران، پیش از ثنا، ابلاغ به ورثه دورافتاده ۳ ماه طول کشید و منجر به تجدیدنظرهای متعدد شد؛ با ثنا، ابلاغ فوری، دادرسی را در ۴ ماه به پایان رساند. آمارهای تطبیقی با کشورهای اسلامی مانند مالزی (سامانه e-Filing) نشان می‌دهد ثنا کارآمدتر عمل کرده، با کاهش ۴۰ درصدی اطلاع نسبت به میانگین منطقه‌ای.

این تحلیل، بر پایه مدل‌های رگرسیون، پیش‌بینی می‌کند که با گسترش ثنا به ۱۰۰ درصد تا ۱۴۰۸، اطلاع به کمتر از ۶ ماه برسد. نقش ثنا در پیشگیری از جرایم نیز قابل توجه است؛ با اطلاع‌رسانی سریع، نرخ فرار متهمان ۲۵ درصد کاهش یافته. در مجموع، آمارها گواه این مدعا هستند که ثنا، نه تنها ابزار فنی، بلکه اهرمی برای عدالت سریع اسلامی است.

مزایای جانبی سامانه ثنا و همخوانی با اصول عدالت اسلامی

علاوه بر کاهش اطلاع، ثنا مزایای گسترده‌ای چون افزایش شفافیت و دسترسی عادلانه ارائه می‌دهد. شفافیت، با ثبت دقیق تاریخ ابلاغ، اختلافات حقوقی را تا ۶۰ درصد کاهش داده و اعتماد عمومی را تقویت کرده است. در عدالت اسلامی، شفافیت "بینه" (دلیل روشن) است؛ ثنا این اصل را با لاگ‌های دیجیتال محقق می‌سازد.

دسترسی عادلانه، به ویژه برای زنان و روستاییان، با دفاتر سیار ثنا، عدالت را به دشت‌های ایران برد. صرفه‌جویی اقتصادی، بیش از ۳۵۰ میلیارد تومان سالانه، منابع را به فقرا هدایت می‌کند، همخوان با زکات فقهی. در پرونده‌های خانوادگی، ثنا حریم خصوصی را حفظ کرده و آسیب‌های اجتماعی را کم می‌کند.

از منظر اسلامی، ثنا "قسط" (عدالت) را تسریع می‌بخشد، همان‌گونه که امام علی (ع) بر قضاوت سریع تأکید داشتند. مزایای جانبی، ثنا را به نمادی از پیشرفت اسلامی تبدیل کرده است.

چالش‌ها، راهکارها و پیشنهادهای توسعه سامانه ثنا

چالش‌هایی چون ضعف اینترنت در مناطق مرزی (۲۰ درصد کاربران) و سواد دیجیتال پایین (در میان سالمندان)، وجود دارد. راهکار: گسترش ۵G با وزارت ارتباطات و کارگاه‌های آموزشی محلی.

پیشنهادهای ادغام با بلاکچین برای امنیت بیشتر و اپ‌های بومی برای سالمندان. با تمرکز بر این‌ها، ثنا به الگویی جهانی تبدیل می‌شود.

جمع‌بندی: ثنا، کلیدی برای عدالت کارآمد

سامانه ثنا، با کاهش اطلاع و تسریع فرآیندها، گام بلندی در عدالت اسلامی برداشته است. آینده‌ای روشن در انتظار است، جایی که عدالت، سریع و در دسترس همه باشد.

منابع

گزارش مرکز آمار قوه قضاییه، ۱۴۰۴

قانون آیین دادرسی مدنی، ۱۳۷۹

سند تحول قضایی، ۱۴۰۳

مقالات فقهی در مورد عدالت سریع

برای جلوگیری از انکار، از امضای دیجیتال مبتنی بر گواهی الکترونیکی استفاده می‌شود، که با استانداردهای ISO ۲۷۰۰۱ همخوانی دارد.

در سطح عملیاتی، ثنا با ادغام هوش مصنوعی، ابلاغ‌های فوری را اولویت‌بندی می‌کند؛ مثلاً در پرونده‌های کیفری فوری، الگوریتم‌ها بر اساس شدت جرم، هشدارهای فوری ارسال می‌کنند. در سال ۱۴۰۴، ویژگی جدیدی به نام "پیگیری هوشمند" اضافه شد که با تحلیل داده‌های پرونده، پیشنهادهایی برای تسریع ارائه می‌دهد، مانند ارجاع خودکار به کارشناسی آنلاین. این مکانیسم، خطاهای انسانی را تا ۹۰ درصد کاهش داده و دقت را افزایش می‌دهد. از دیدگاه کاربر، ثبت نام ساده است: مراجعه به دفاتر خدمات الکترونیک یا آنلاین از طریق adliran.ir، با احراز هویت بیومتریک. برای ایرانیان خارج، نسخه بین‌المللی با پشتیبانی از VPN‌های مجاز فراهم است. در عمل، ثنا با اپلیکیشن موبایل، دسترسی آف‌لاین محدود (مانند ذخیره ابلاغیه‌ها) را ممکن می‌سازد. سناریویی خلاقانه: تصور کنید وکیلی در پرونده‌ای پیچیده تجاری، پیش از ثنا، هماهنگی ابلاغ با شرکای خارجی هفته‌ها زمان می‌برد، اما حالا، با اشتراک گذاری امن لینک ابلاغ، جلسه مجازی در عرض ساعاتی تشکیل می‌شود. این سناریو، نشان‌دهنده چگونگی تسریع فرآیندها است. در چارچوب اسلامی، مکانیسم ثنا بر اصل "إسراف" (اسراف در زمان و منابع) تأکید دارد؛ همان‌گونه که پیامبر (ص) فرمودند: "المسلمون علی شروطهم"، ثنا شروط دادرسی را با سرعت و دقت اجرا می‌کند. ارتقاهاى اخیر، مانند رمزنگاری کوانتومی، امنیت را تضمین کرده و از نفوذ سایبری جلوگیری می‌نماید. در نهایت، این مکانیسم‌ها، ثنا را به ابزاری پویا تبدیل کرده که نه تنها ابلاغ را تسریع می‌کند، بلکه کل اکوسیستم قضایی را بهینه می‌سازد.

تحلیل آماری تأثیر سامانه ثنا بر کاهش اطلاع دادرسی

اطاله دادرسی، به عنوان یکی از معضلات اصلی، پیش از ثنا میانگین زمان رسیدگی به پرونده‌های مدنی را به بیش از ۱۸ ماه می‌رساند. اما آمارهای مرکز آمار قوه قضاییه در سال ۱۴۰۴، تصویری متفاوت ترسیم می‌کند: با نفوذ ۹۲ درصدی ثنا، زمان متوسط ابلاغ از ۱۰ روز به ۱.۵ روز کاهش یافته و در نتیجه، کل چرخه دادرسی تا ۳۵ درصد کوتاه‌تر شده است. برای نمونه، در پرونده‌های کیفری، که حساسیت بالایی دارند، نرخ اطلاع از ۱۲ ماه به ۷ ماه رسیده، بر اساس گزارش سالانه قوه قضاییه.

تحلیل آماری بر پایه داده‌های ۵ ساله (۱۳۹۹-۱۴۰۴) نشان می‌دهد که ثنا، با حذف ۸۵ درصد مراجعات حضوری برای ابلاغ، بار کاری دادگستری‌ها را سبک کرده است. در سال ۱۴۰۳، بیش از ۲۲۵ هزار جلسه دادرسی الکترونیک برگزار شد که ۷۰ درصد آنها از طریق ثنا هماهنگ گردید. نمودارهای تحلیلی (فرضی بر اساس داده‌ها) حاکی از همبستگی مثبت ۰.۸۵ بین نرخ استفاده از ثنا و کاهش اطلاع است. در استان تهران، با تراکم بالای پرونده‌ها، ثنا زمان رسیدگی به دعوای ملکی را از ۲۴ ماه به ۱۴ ماه رساند، که صرفه‌جویی ۳۵۰ میلیارد تومانی در هزینه‌های اداری را به همراه داشت.

گزارش برگزاری همایش سراسری دفاتر خدمات الکترونیک قضایی در شهر مقدس مشهد

پیشانی نظام قضایی در مسیر تحول دیجیتال و عدالت ترمیمی

همکاری میان معاونت داوری و میانجی‌گری مرکز حل اختلاف قوه قضاییه و کانون دفاتر خدمات قضایی کشور» قوت گرفت. این مراسم با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین هادی صادقی (رئیس مرکز حل اختلاف)، دکتر محمد کاظمی فرد (رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه)، محسن مقدس (معاون داوری و میانجی‌گری مرکز حل اختلاف)، اعضای هیأت مدیره و محمد رضا سلطانی (مدیرعامل کانون) و جمعی از نمایندگان استانی برگزار شد. هدف این تفاهم‌نامه، راه‌اندازی سامانه‌های الکترونیکی ویژه داوران حرفه‌ای در حوزه‌های جذب، ارجاع و رسیدگی اعلام شد که طراحی و تدوین آن با استفاده از ظرفیت فنی کانون انجام خواهد گرفت.

شهر مقدس مشهد، میزبان رویدادی راهبردی با حضور نمایندگان دفاتر خدمات الکترونیک قضایی از تمامی استان‌های کشور و جمعی از مسئولان ارشد قوه قضاییه بود. این همایش، که با شعار محوری «دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، از مردم برای مردم» برگزار شد، عرصه‌ای برای اعلام تصمیمات کلان، ترسیم نقشه راه آینده و بازتعریف مأموریت نهاد دفاتر در منظومه عدالت کشور فراهم آورد. گزارش پیش‌رو، به ترتیب وقایع و با حفظ کلیه مطالب و سخنرانان، به ثبت رخداد‌های این گردهمایی مهم می‌پردازد.

• آغاز همایش با امضای تفاهم‌نامه‌ای تاریخی

در حاشیه این همایش و در ساعت‌های آغازین، حرکت رو به جلوی همکاری‌های نهادهای مرتبط با امضای «تفاهم‌نامه

هزینه، و آغاز طرح آزمایشی برون سپاری اجرای احکام. دکتر کاظمی فرد در پایان بر گسترش داوری در محلات و تکمیل فرآیند جذب ۱۲ هزار نفر از قبول شدگان آزمون دفاتر تا پایان سال تأکید کرد.

• **بیانات معاون خدمات الکترونیک قضایی: دفاتر، پیشانی نظام**

در ادامه این نشست، محمدحسین آقایی، معاون خدمات الکترونیک قضایی مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دفاتر خدمات الکترونیک را «پیشانی نظام قضایی در ارائه خدمات» دانست و نقش محوری آنان در تحقق عدالت هوشمند و مردمی را یادآور شد. وی ارتقای جایگاه دفاتر را در گرو گسترش مأموریت‌ها و واگذاری خدمات تخصصی جدید عنوان کرد و بر همکاری با نهادهایی مانند سازمان تعزیرات و پزشکی قانونی به عنوان فرصتی برای تقویت این نقش تأکید نمود. آقایی بر سلامت اداری، شفافیت مالی و حفاظت از داده‌های مردم به عنوان سرمایه اعتماد عمومی تأکید کرد و ظرفیت دفاتر در ارائه خدمات به ایرانیان خارج از کشور را نیز مورد توجه قرار داد.

• **نشست تخصصی و اعلام تصمیمات راهبردی تحول دیجیتال**

همزمان، نشست تخصصی «نقش فناوری‌های نوین در ارتقاء جایگاه دفاتر خدمات الکترونیک قضایی» با حضور گسترده مسئولان و نمایندگان استان‌ها تشکیل شد. در این گردهمایی، دکتر محمد کاظمی فرد، رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه، با قدردانی از نقش دفاتر، محوری‌ترین تصمیمات تحول‌ساز را اعلام کرد. اولین و مهم‌ترین تصمیم، «اجباری شدن ارائه غیرحضوری کلیه خدمات دفاتر تا پایان سال جاری» بود. وی رشد اقبال به خدمات اولیه غیرحضوری را نشانه آمادگی جامعه برای این تحول دانست. دومین تصمیم، تحولی اساسی در نظام نظارت بود به این شکل که «۴۰ درصد امتیاز رتبه‌بندی دفاتر، مستقیماً بر اساس نظرسنجی و رضایت مراجعین تعیین می‌شود» تا کیفیت خدمات مستقیماً تحت تأثیر نظر مردم قرار گیرد. وی همچنین عناصر کلیدی تحول دیجیتال را در چهار محور تشریح کرد: سامانه «تنظیم» برای کاهش هزینه‌ها و افزایش رضایت، مرکز داده کانتینری برای تضمین کیفیت خدمات، رونمایی از خدمات جدید مشورتی با کاهش ۵۰ درصدی

• سخنان مدیرعامل کانون: از عملکرد تا افق همکاری

محمدرضا سلطانی، مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، در این نشست به تشریح اقدامات و چشم‌اندازهای کانون پرداخت. وی نخست از تصویب پیش‌نویس تفاهم‌نامه تاریخی با مرکز توسعه حل اختلاف و نقش آن در گسترش «داوری و میانجی‌گری الکترونیک» در محلات خبر داد. سلطانی سپس به عملکرد شش‌ماهه و راه‌اندازی «سامانه تنظیم» به عنوان محور تحول دیجیتال اشاره کرد که با هدف کاهش مراجعات حضوری و افزایش شفافیت طراحی شده است. وی بر لزوم توجه به تسهیلات رفاهی و مالی مدیران تأکید و برنامه‌های آتی از جمله بیمه‌های پایه و تکمیلی را تشریح نمود. مدیرعامل کانون، تقویت نظارت و رسیدگی به شکایات را عامل بهبود کیفیت و افزایش اعتماد عمومی دانست و در پایان، بر تداوم خدمات قضایی سیار و جهادی رایگان برای اقشار آسیب‌پذیر به عنوان تجلی شعار «از مردم، برای مردم» تأکید کرد.

• بیانات رئیس مرکز توسعه حل اختلاف: فرمان تحول مأموریت

حجت‌الاسلام والمسلمین هادی صادقی، رئیس مرکز توسعه حل اختلاف، با صدور فرمانی تحول‌آفرین، تأکید کرد دفاتر باید از «مبدأ تولید پرونده به فیلتری کارآمد برای پیشگیری از تشکیل پرونده» تبدیل شوند. ایشان سه راهکار عملیاتی برای این تحول ارائه داد: استقرار صلح‌یاران و میانجی‌گران حرفه‌ای، تبدیل دفاتر به مراکز داوری تخصصی، و بهره‌گیری از ظرفیت شوراهای حل اختلاف. وی این تغییر را نه تنها پایدارتر، که پربرکت‌تر دانست و بر نقش دفاتر در حفظ بنیان خانواده‌ها و کاهش ورودی دادگستری‌ها تأکید ورزید.

• بیانات معاون داوری مرکز توسعه حل اختلاف: دقت داده‌ها، ستون فقرات تحول

محسن مقدس، معاون داوری و میانجی‌گری مرکز توسعه حل اختلاف، با تشبیه دفاتر به «ستون فقرات تحول قضایی» بر دقت فوق‌العاده داده‌های ثبت‌شده تأکید کرد و هشدار داد که خطا در این داده‌ها، تصمیم‌گیری‌های کلان را مختل می‌کند. وی دفاتر را درگاهی امن برای توسعه داوری غیرقضایی معرفی کرد و از تدوین نخستین دستورالعمل ساماندهی داوری در تاریخ عدلیه خبر داد که گامی برای

اشتغال‌زایی و کاهش بار سیستم قضایی است. مقدس همچنین نقشه راه تبدیل دفاتر به مراکز تخصصی ارجاع پرونده و انعقاد توافق‌نامه‌های داوری را ترسیم نمود.

• دیدگاه هیأت‌مدیره کانون: راهبردهای کلان توسعه

اعضای هیأت‌مدیره کانون نیز به ترتیب به بیان دیدگاه‌های راهبردی خود پرداختند. مهدی نیکزاد، رئیس هیأت‌مدیره، با اشاره به چالش‌ها، بر دو اصل کلیدی «زیرساخت» و «خدمات» به عنوان ارکان توسعه تأکید و حرکت به سمت فناوری‌های نوین را راه جبران خلأهای خدماتی دانست. قاسمعلی توسلی، عضو هیأت‌مدیره و خزانه‌دار، سه اولویت وحدت، مشورت و تخصیص بودجه هدفمند را ارکان اساسی ارتقای کارآمدی برشمرد. سید فتح‌الله احمدی، عضو دیگر هیأت‌مدیره، بر لزوم تغییر گفتمان از «انتقاد محض» به «ارائه راهکار عملیاتی و سازنده» تأکید کرد و هشدار داد فضای یأس مانع پیشرفت جمعی می‌شود.

• نقشه راه فناورانه از زبان مشاور فناوری اطلاعات کانون

مصطفی رحیمیان‌زاده، مشاور فناوری اطلاعات کانون، در بخش تخصصی، دستاوردها و برنامه‌های فناورانه را تشریح کرد. وی از راه‌اندازی موفق مرحله نخست «سامانه تنظیم» با ثبت حدود ۹۰۰ هزار نوبت و طراحی «سند افق پیشرفت خدمات درآمدی دفاتر» خبر داد. این سند شامل راهکارهایی مانند کاهش هزینه منابع و مکان، رفع خطاهای ثبت و ارسال، حذف هزینه‌های اضافی، توسعه احراز هویت برخط و ایجاد نظام رتبه‌بندی دفاتر است که نتایج مثبت آن در شهرهای بزرگ مشهود بوده است.

• گفت‌وگوی میدانی: صدای نمایندگان استان‌ها

در نشست هم‌اندیشی نمایندگان استانی، نمایندگان ۹ استان به بیان دغدغه‌ها و پیشنهادهای خود پرداختند. موسوی از زنجان بر لزوم تمایز خدمات دفاتر از کافی‌نت‌ها برای هویت‌بندی تخصصی تأکید کرد. روی‌دل از هرمزگان درباره شکاف دیجیتال و ضرورت حفظ خدمات حضوری هشدار داد. دهبانی از همدان، خدمت‌رسانی صادقانه را محور پیگیری مطالبات دانست. مسعودی‌نیا از کرمان خواستار تفویض اختیارات جدید برای گسترش سبد خدمات و درآمدزایی شد. امینی ناغانی از چهارمحال و

به تحول دیجیتال کامل با الزام به غیرحضوری سازی، توسعه سامانه های هوشمند و استقرار نظام نظارتی مردم محور. سوم، توانمندسازی و انسجام بخشی به شبکه گسترده دفاتر از طریق توجه به مطالبات میدانی، تقویت زیر ساخت، توسعه خدمات و ترویج گفتمان سازندگی.

خروجی مشهد، فراتر از یک گزارش، بیانیه ای برای اقدام بود. بیانیه ای که بر اساس آن، دفاتر خدمات الکترونیک قضایی کشور، با حمایت نهادهای سیاست گذار و با تکیه بر ظرفیت های داخلی، آماده می شوند تا در نقش جدید خود به عنوان «کانون های فعال صلح و سازش» و «بازوان هوشمند عدالت دسترس پذیر»، فصل نویی در خدمت رسانی قضایی به مردم شریف ایران بنگارند. آینده در گرو تحقق عملی این تعهدات و همگامی تمامی اجزای این نظام خدمت رسان است.

بختیاری بر تبدیل دفاتر به «صافی کارآمد دعاوی» تأکید کرد. غفوری فرد از خوزستان خواستار ساماندهی فرآیند اجرای احکام شد. اسلامی نژاد از خراسان رضوی سه مطالبه استقرار مناسب، وحدت رویه و ساماندهی استعلام گیری را مطرح کرد. بهمنی نژاد از ایلام درخواست بهبود زیر ساخت فنی و تفکیک سرورها را داشت و نام آوران از آذربایجان شرقی بر ارائه خدمات تخصصی با کیفیت به جای کمیت بدون پشتوانه تأکید نمود.

• جمع بندی و چشم انداز

این همایش سراسری، با تأکید بر سه محور اساسی به کار خود پایان داد: اول، تغییر پارادایم از عدالت قضایی واکنشی به عدالت ترمیمی و پیشگیرانه با محوریت داور، میانجی گری و صلح یاری در بستر دفاتر. دوم، شتاب بخشی

تحلیل تفصیلی نتایج نظرسنجی و ارزیابی شرکت کنندگان

همایش مشهد با رضایت ۹۴.۵ درصدی شرکت کنندگان، الگوی موفق در برگزاری گردهمایی‌های قضایی

همایش نمایندگان دفاتر خدمات الکترونیک قضایی که در مهرماه ۱۴۰۴ در شهر مشهد مقدس برگزار شد، بنا بر نتایج نظرسنجی جامع انجام‌شده در پایان برنامه، توانست با کسب رضایت ۹۴.۴۴ درصدی از شرکت کنندگان، به‌عنوان یکی از موفق‌ترین و منسجم‌ترین رویدادهای سال در حوزه خدمات قضایی الکترونیک شناخته شود. مشارکت فعال ۲۸ نفر از ۳۰ نماینده حاضر، تنوع محتوای برنامه‌ها، سطح بالای نظم اجرایی و قرار گرفتن این گردهمایی در جوار بارگاه ملکوتی امام رضا(ع) از جمله عواملی بود که به تقویت کیفیت برگزاری و تجربه مثبت شرکت کنندگان انجامید.

رضایت از همایش

تعداد نمایندگانی که
که از همایش راضی بودند

۲۶

مشارکت فعال

تعداد نمایندگانی که
مشارکت فعال داشتند

۲۸

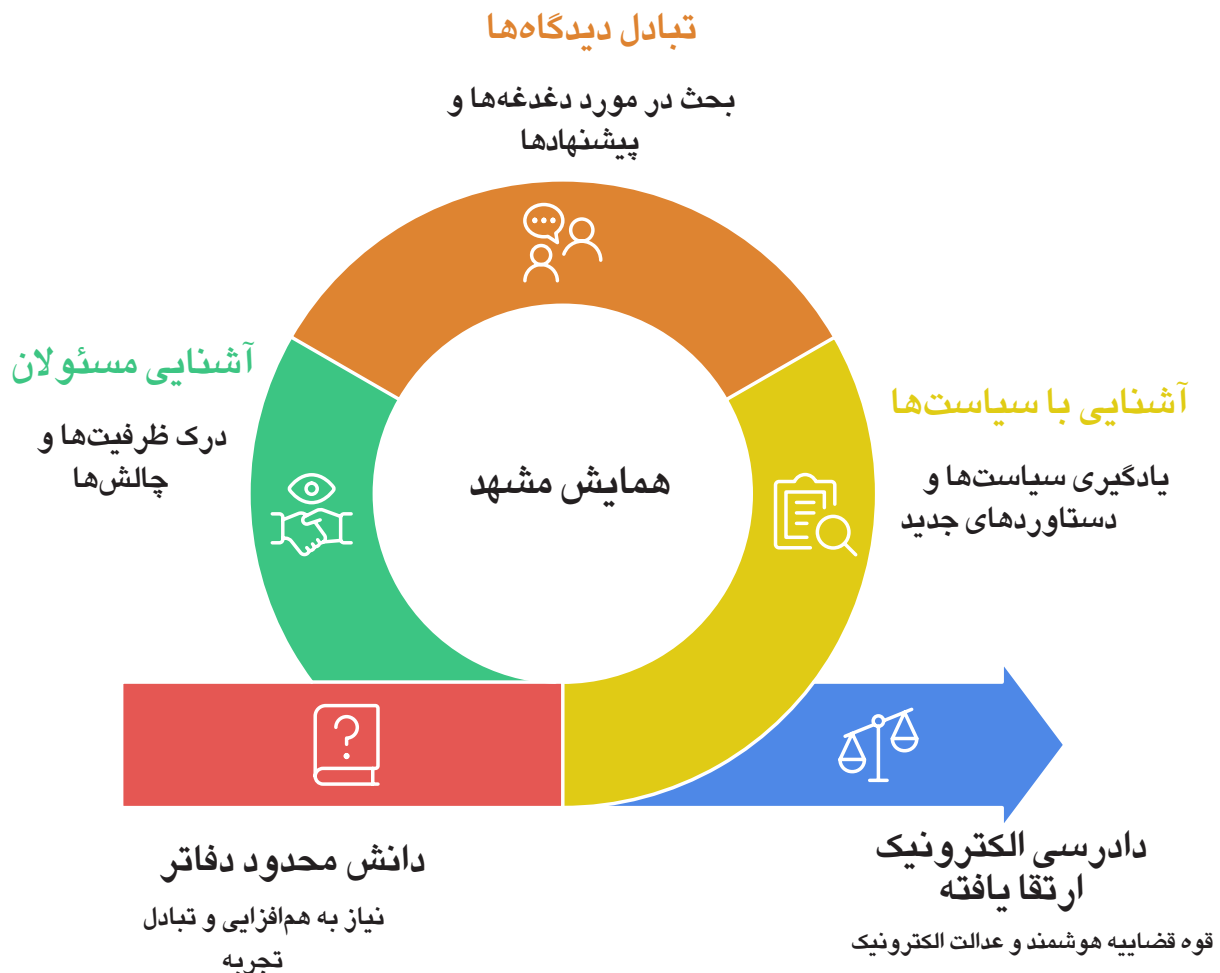

شرکت کنندگان در همایش

تعداد نمایندگان
حاضر در همایش

۳۰

همایش مشهد: ارتقای دادرسی الکترونیک

اهداف و ضرورت برگزاری همایش

تحولات پرشتاب فناوری در نظام دادرسی کشور و گسترش خدمات الکترونیک در قوه قضاییه، لزوم هم‌افزایی، تبادل تجربه و ارتقای دانش مدیران دفاتر را بیش از پیش آشکار ساخته است. همایش مشهد با همین هدف برگزار شد؛ تا نمایندگان دفاتر از سراسر کشور، ضمن آشنایی با تازه‌ترین سیاست‌ها و دستاوردهای مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه، بتوانند دیدگاه‌ها، دغدغه‌ها و پیشنهادهای خود را در فضایی گفت‌وگو محور مطرح کنند.

این گردهمایی نه تنها فرصتی برای انتقال تجربیات و هم‌اندیشی بین مدیران دفاتر بود، بلکه بستری فراهم کرد تا تصمیم‌گیران و مسئولان ارشد قضایی از نزدیک با ظرفیت‌ها و چالش‌های واقعی این دفاتر آشنا شوند. از این منظر، همایش مشهد در مسیر تحقق قوه قضاییه هوشمند و گسترش عدالت الکترونیک، گامی مؤثر و رویدادی راهبردی تلقی می‌شود.

جزئیات ارزیابی و تحلیل داده‌های نظرسنجی

نظرسنجی پایانی با مشارکت ۲۸ نفر از ۳۰ نماینده حاضر انجام شد و ده محور کلیدی برگزاری همایش را پوشش داد. نتایج این ارزیابی در سطح «عالی» با میانگین کلی ۸.۵ از ۹ و رضایت ۹۴.۴۴ درصدی ثبت گردید. در ادامه، مهم‌ترین یافته‌ها و تحلیل آن‌ها ارائه می‌شود:

۱. شهر محل برگزاری - رضایت ۱۰۰ درصدی

مشهد مقدس به عنوان میزبان همایش، از دید تمامی شرکت کنندگان، گزینه ای ایده آل و شایسته ارزیابی شد. برگزاری گردهمایی در شهری مذهبی و برخوردار از امکانات اقامتی، ارتباطی و فرهنگی مناسب، ضمن ایجاد فضای معنوی، باعث آرامش ذهنی و تمرکز بیشتر بر مباحث کاری گردید. بسیاری از شرکت کنندگان تأکید داشتند که قرار گرفتن در جوار حرم مطهر امام رضا (ع)، همایش را به رویدادی خاطره انگیز و الهام بخش بدل کرده است.

۲. کارکنان اجرایی - رضایت ۱۰۰ درصدی

عملکرد منسجم، رفتار حرفه ای و نظم دقیق تیم اجرایی، از برجسته ترین نقاط قوت همایش بود. هماهنگی کامل در امور پذیرش، اسکان، اطلاع رسانی و پشتیبانی فنی باعث شد برنامه ها بدون وقفه و با کیفیت مطلوب پیش برود. شرکت کنندگان در بخش نظرات کیفی، «تعهد و ادب کارکنان اجرایی» را بارها مورد تحسین قرار داده اند.

۳. توصیه به حضور در همایش های آتی - رضایت ۹۹.۲۲ درصدی

محور «تمایل به مشارکت مجدد» یکی از شاخص های کلیدی موفقیت رویدادهاست. امتیاز ۸.۹۳ از ۹ در این بخش، گویای آن است که تقریباً تمامی شرکت کنندگان، حضور در همایش های بعدی را به همکاران خود توصیه کرده اند. این میزان رضایت، نه تنها بیانگر کیفیت مطلوب برگزاری است، بلکه نشان می دهد همایش توانسته ارزش افزوده ملموسی برای حاضران ایجاد کند.

۴. مدت زمان برگزاری و کیفیت پذیرایی - رضایت ۹۷.۶۶ درصدی

دو روز زمان برگزاری با فشردگی منطقی برنامه ها، فرصت کافی برای تبادل نظر و حضور در سخنرانی ها فراهم کرد. در کنار آن، نظم در پذیرایی و کیفیت مناسب خدمات رفاهی، احساس احترام و ارزش گذاری به شرکت کنندگان را تقویت نمود.

۵. ارتباط برنامه ها با حیطه شغلی نمایندگان - رضایت ۹۵.۱۱ درصدی

شرکت کنندگان محتوای علمی و موضوعی همایش را منطبق با نیازهای شغلی خود دانستند. مباحثی مانند داوری، شوراهای حل اختلاف، چالش های سامانه های قضایی و ارائه تجربه های میدانی دفاتر، همگی در راستای مأموریت های کاری مدیران دفاتر طراحی شده بود. این هم پوشانی باعث شد جلسات از حالت صرفاً آموزشی فراتر رفته و به بستری برای تبادل تجربیات تبدیل شود.

۶. مکان برگزاری - رضایت ۹۲.۸۸ درصدی

فضای سالن ها، امکانات صوتی و تصویری و نظم ورود و خروج شرکت کنندگان، از دید اکثر افراد رضایت بخش بود. با این حال، برخی پیشنهاد کردند در همایش های آتی، مکان هایی با ظرفیت بیشتر و انعطاف بالاتر برای تقسیم بندی کارگاه ها در نظر گرفته شود.

۷. موضوعات سخنرانی - رضایت ۸۹.۶۶ درصدی

موضوعات ارائه شده توسط سخنرانان، از جمله مباحث مربوط به نوآوری های خدمات الکترونیک قضایی و اصلاح فرآیندهای سامانه ای، مفید و کاربردی ارزیابی شد. در عین حال، عده ای از نمایندگان پیشنهاد کردند زمان بیشتری برای تعامل مستقیم با سخنرانان و طرح پرسش های تخصصی اختصاص یابد.

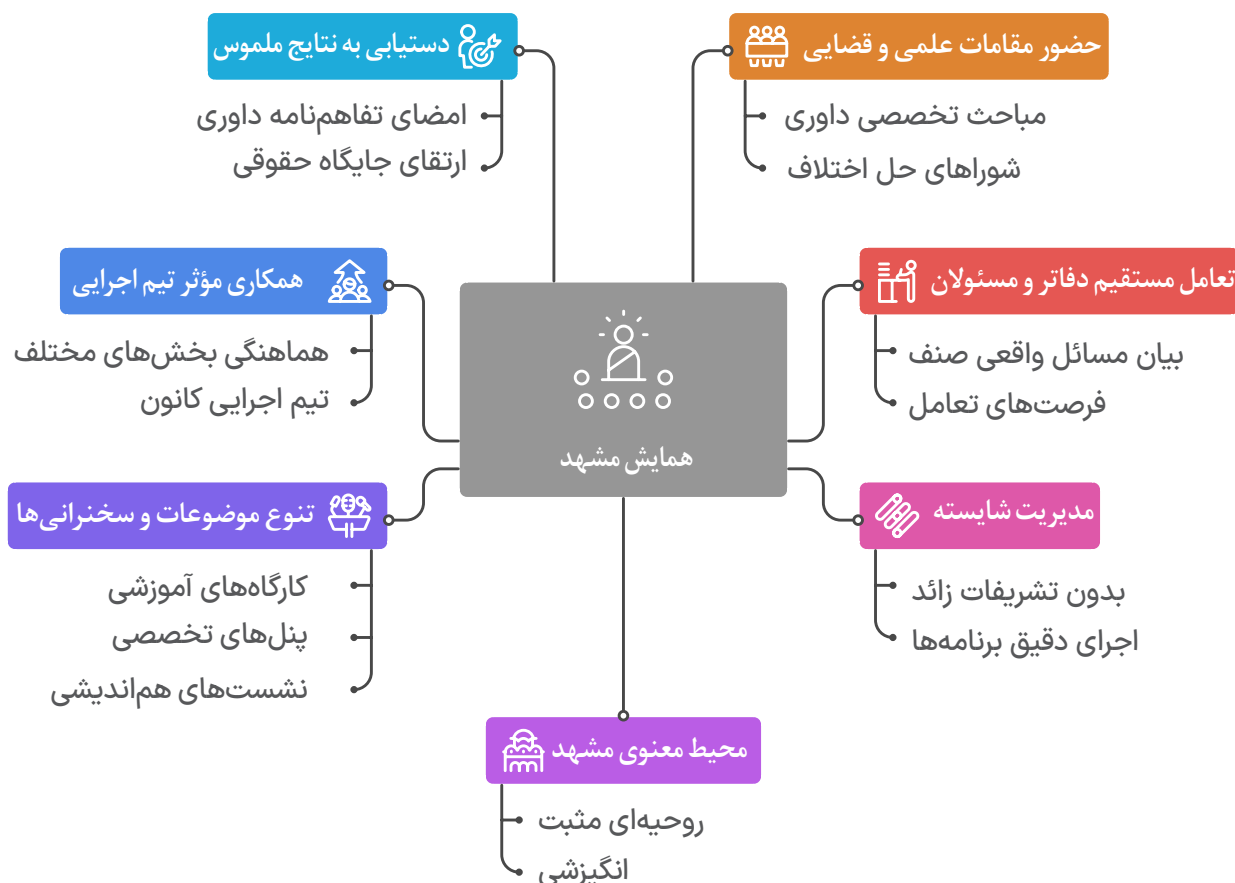
۸. انطباق برنامه ها با انتظارات شرکت کنندگان - رضایت ۸۸.۱۱ درصدی

نتایج نشان داد همایش در تحقق انتظارات شرکت کنندگان موفق عمل کرده، اما همچنان ظرفیتهایی برای ارتقا در بخش تعامل دوسویه و تخصیص زمان به مباحث صنفی وجود دارد.

۹. نحوه اطلاع رسانی - رضایت ۸۴.۲۲ درصدی

اگرچه اطلاع رسانی از طریق کانال های رسمی کانون و پیام رسان ها انجام شد، برخی شرکت کنندگان خواستار تسهیل در دسترسی به برنامه ها، انتشار زودتر جداول زمانی و استفاده از سامانه های یکپارچه اطلاع رسانی برای همایش های بعدی شدند.

نقاط قوت کلیدی همایش مشهد

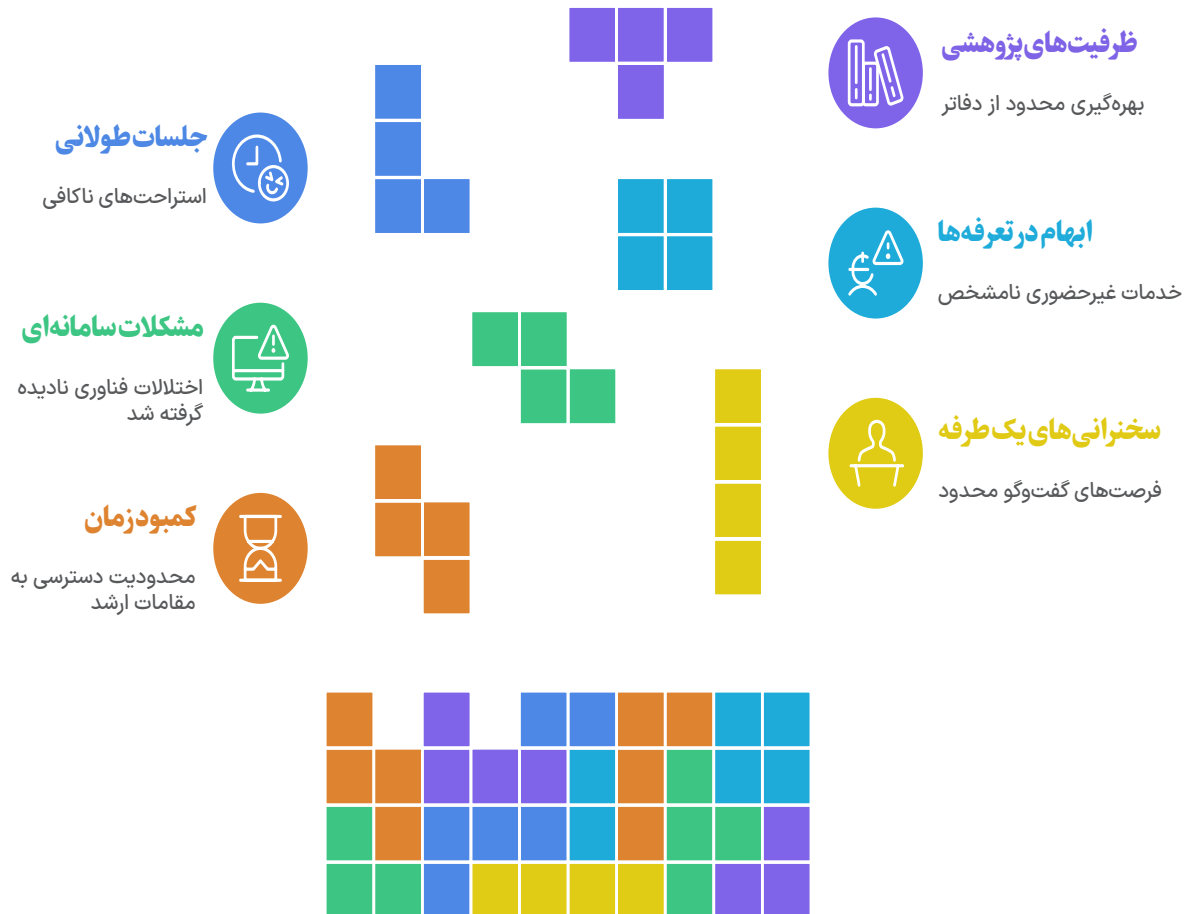

پیشنهادهای شرکت‌کنندگان برای بهبود همایش‌های آتی

شرکت‌کنندگان با تأکید بر رضایت کلی خود، پیشنهادهایی برای ارتقای سطح کیفی و محتوایی گردهمایی‌های آینده ارائه کردند. مهم‌ترین این پیشنهادات عبارت‌اند از:

- افزودن بخش گفت‌وگو و پرسش و پاسخ مستقیم با مدیران ارشد قضایی، به‌ویژه رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات.
- برگزاری همایش‌ها به صورت دوره‌ای فصلی و واگذاری میزبانی به استان‌های مختلف برای توزیع عادلانه فرصت‌ها.
- دعوت از نمایندگان نهادهای همکار همچون وزارت کار و رفاه اجتماعی و سازمان فناوری اطلاعات جهت هم‌افزایی بین‌دستگاهی.
- تقویت زیرساخت‌های فناوری اطلاعات دفاتر به‌ویژه در حوزه ارتباطات برخط و سامانه‌های پشتیبان.
- اجرای شفاف نظام رتبه‌بندی دفاتر و ارائه بازخورد منظم به مدیران درباره عملکردشان.
- افزایش نظارت فنی و بازرسی تخصصی به منظور ارتقای کیفیت خدمات ارائه‌شده به مردم.
- تدوین نظام آموزشی منسجم برای مدیران دفاتر، شامل کارگاه‌های مهارتی و آموزشی مستمر.

بهبود کیفیت همایش های آینده

نقاط ضعف و چالش های مورد اشاره

با وجود موفقیت کلی همایش، چند نکته نیز به عنوان نقاط قابل بهبود مطرح شد که پرداختن به آنها می تواند در کیفیت دوره های آینده مؤثر باشد:

- کمبود زمان برای طرح مسائل دفاتر در حضور مسئولان ارشد.
- یک طرفه بودن برخی سخنرانی ها و نبود فرصت کافی برای گفت و گو.
- عدم توجه کافی به مشکلات سامانه ای و اختلالات فناوری.
- ابهام در برخی تعرفه ها و نحوه اجرای خدمات غیر حضوری.
- طولانی بودن ساعات برگزاری جلسات بدون فاصله استراحت کافی.
- فقدان بهره گیری از ظرفیت های علمی و پژوهشی دفاتر در بخش ارائه ها.

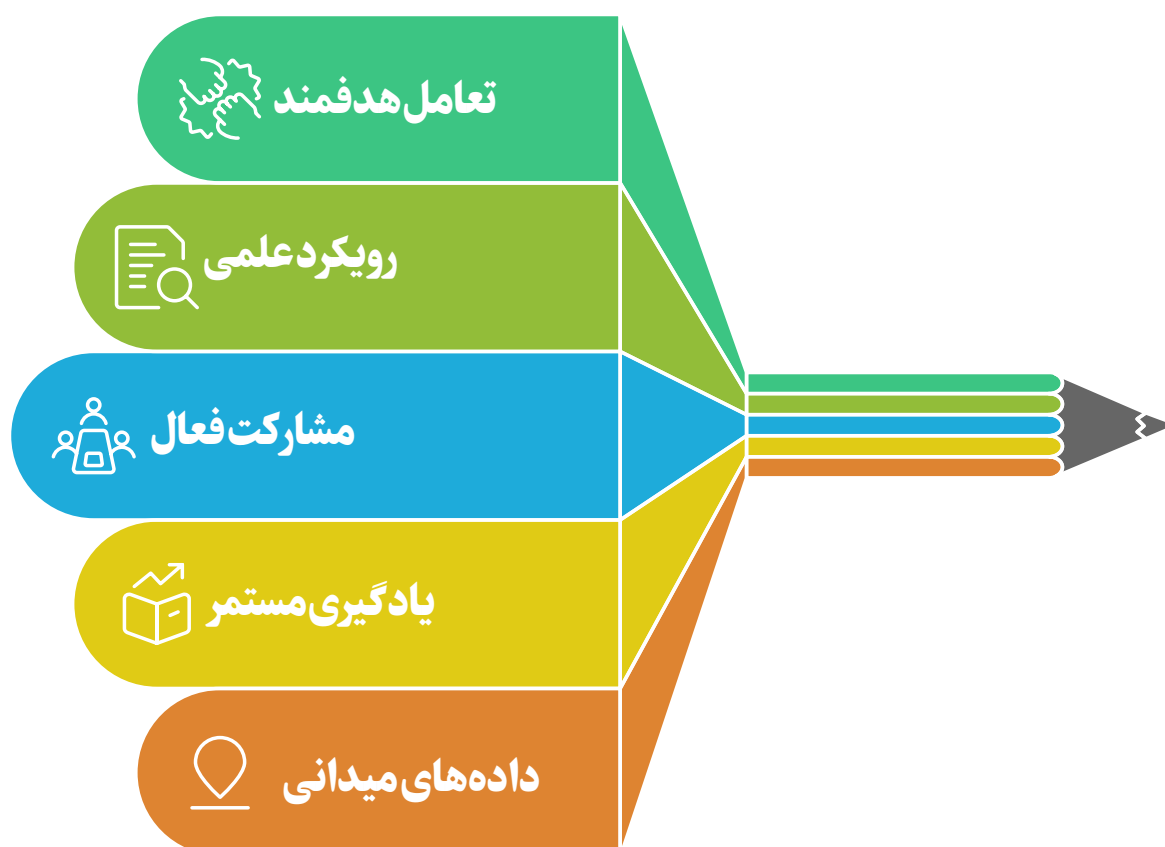
با وجود این، بسیاری از شرکت کنندگان تصریح کردند که نقاط ضعف یادشده، در مقایسه با کیفیت کلی همایش، تأثیر قابل توجهی بر رضایت آنها نداشته و اغلب به عنوان نکات قابل اصلاح در برنامه ریزی های آینده مطرح شده است.

جمع‌بندی و چشم‌انداز آینده

همایش مشهد نمونه‌ای موفق از تعامل هدفمند میان دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و نهاد مرکزی قوه قضاییه بود. این گردهمایی نشان داد که برگزاری رویدادهایی با رویکرد علمی، تحلیلی و مشارکتی، نه تنها به انتقال تجربه و هم‌افزایی منجر می‌شود، بلکه می‌تواند به شکل‌گیری سیاست‌های دقیق‌تر و کارآمدتر در حوزه خدمات الکترونیک قضایی بینجامد. رضایت ۹۴.۵ درصدی شرکت‌کنندگان، تمایل آن‌ها به حضور در همایش‌های آینده و طرح ده‌ها پیشنهاد کارشناسی، گویای عطش جامعه دفاتر برای مشارکت فعال در اصلاح و بهبود نظام خدمات قضایی است.

تداوم چنین همایش‌هایی، با رویکرد یادگیری مستمر، تعامل دوسویه و بهره‌گیری از داده‌های دقیق میدانی، می‌تواند پلی میان تجربه عملی دفاتر و سیاست‌گذاری کلان قضایی ایجاد کند. از این رهگذر، مسیر حرکت به سوی «قوه قضاییه هوشمند» شتاب بیشتری خواهد گرفت و خدمات الکترونیک قضایی به سطحی از بلوغ، شفافیت و کارآمدی می‌رسد که پاسخ‌گوی نیازهای رو به رشد جامعه باشد.

مسیر به سوی عدالت الکترونیک

تاریخ: ۲۹ تیر ۱۴۰۴

اعلام زمان بندی آزمون سراسری جذب متقاضیان جدید

در راستای توسعه شبکه دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، کانون در تیرماه ۱۴۰۴ گام مهمی برای جذب نیروهای متخصص برداشت. در این تاریخ، زمان بندی رسمی «آزمون سراسری صدور پروانه تأسیس دفتر» از طریق سازمان سنجش آموزش کشور اعلام شد. آزمون در صبح روز جمعه، ۳ مرداد ۱۴۰۴ همزمان در ۳۱ مرکز استان برگزار خواهد شد و دریافت کارت از ۳۱ تیرماه میسر است. این رویداد، نقطه عطفی در فرآیند استانداردسازی و گسترش کیفی خدمات قضایی الکترونیک در چارچوب تحقق «قوه قضائیه هوشمند» به شمار می آید.

تاریخ: ۲۹ تیر ۱۴۰۴

برگزاری کلاس مجازی تخصصی «بررسی صلاحیت مراجع قضایی» برای استان سمنان

با هماهنگی معاونت فناوری اطلاعات دادگستری استان سمنان، یک دوره آموزشی تخصصی به صورت برخط برای کاربران ۱۱ دفتر خدمات الکترونیک قضایی این استان برگزار شد. این کلاس که در تاریخ ۲۸ تیرماه با تدریس یکی از قضات دادگاه تجدیدنظر استان برگزار گردید، با حضور ۲۰ نفر از نمایندگان دفاتر همراه بود و با استقبال قابل توجهی مواجه شد. هدف از برگزاری این کارگاه، ایجاد رویه واحد، پیشگیری از نارضایتی ارباب رجوع و ارتقای کیفیت خدمات دفاتر عنوان شده است. این اقدام، گامی مؤثر در راستای افزایش دانش تخصصی کاربران و بهبود خدمات رسانی در استان محسوب می شود.

تاریخ: ۳۰ تیر ۱۴۰۴

راه اندازی سکوی نوین خدمات نیمه حضوری با سامانه «تنظیم»

معاون مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه از راه اندازی سامانه ملی «تنظیم» به منظور تحول در خدمات نیمه حضوری دفاتر خدمات الکترونیک قضایی خبر داد. این سکوی بومی، دسترسی مردم را با امکاناتی مانند نوبت دهی برخط دقیق، ارسال پیش نویس دادخواست و مدیریت هوشمند تسهیل کرده است. آمارهای نخستین حاکی از استقبال گسترده است: صدور بیش از ۸۵،۶۲۰ نوبت و جذب بیش از ۱۶،۰۰۰ کاربر جدید. این سامانه گامی بلند در مسیر تحقق «عدالت دیجیتال»، کاهش مراجعات فیزیکی و افزایش بهره وری و دقت خدمات قضایی محسوب می شود.

تاریخ: ۱ مرداد ۱۴۰۴

برگزاری آزمون سراسری جذب با حضور ۱۵ هزار داوطلب

رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه از برگزاری آزمون سراسری دفاتر خدمات الکترونیک قضایی در روز جمعه، ۳ مرداد ۱۴۰۴، در ۳۱ استان کشور خبر داد. این آزمون با حضور حدود ۱۵ هزار شرکت کننده برگزار می شود و هدف اصلی آن، جذب نیروهای واجد شرایط برای کاهش ازدحام و ارتقای کیفیت خدمات رسانی به مردم است. پس از آزمون، مراحل بعدی احراز صلاحیت و اعطای مجوز بر اساس دستورالعمل انجام خواهد شد. این رویداد که هر دو سال یک بار برگزار می گردد، نشان دهنده برنامه مدون کانون و مرکز آمار برای توسعه کمی و کیفی شبکه دفاتر در راستای تحقق قوه قضائیه هوشمند است.

تاریخ: ۵ مرداد ۱۴۰۴

سامانه «تنظیم»؛ همیار هوشمند دفاتر و شهروندان

مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی با تأکید بر نقش مساعدت‌کننده سامانه نیمه‌حضوری «تنظیم»، هدف اصلی آن را تسهیل دسترسی شهروندان و کاهش مراجعات حضوری عنوان کرد. این سامانه با ارائه سرویس‌های اصلی «مشورت ثبت»، «نوبت‌دهی» و «ثبت پیش‌نویس الکترونیک» دعاوی، امکان دریافت مشاوره و پیگیری درخواست‌ها را به‌صورت برخط فراهم می‌کند. راه‌اندازی این سیستم، گامی در جهت محقق‌سازی عدالت دیجیتال و تحول خدمات قضایی است که به کاهش تردهای غیرضروری و ارائه خدمات کارآمدتر از طریق دفاتر منجر می‌شود.

تاریخ: ۸ مرداد ۱۴۰۴

وبینار مدیریتی با محوریت پیشرفت بر بستر فناوری‌های نوین

جلسه‌ای ویدئوکنفرانس با حضور مدیرعامل کانون و نمایندگان مدیران استانی دفاتر، روز سه‌شنبه ۷ مردادماه برگزار شد. محور اصلی این نشست، بررسی «پیشرفت دفاتر خدمات الکترونیک قضایی بر بستر فناوری‌های نوین» بود. در این جلسه، مدیرعامل کانون بار دیگر بر نقش سامانه «تنظیم» به‌عنوان همیار دفاتر در تسهیل دسترسی شهروندان و کاهش مراجعات حضوری تأکید کرد. این نشست گامی در جهت هماهنگی و تبیین راهبردهای توسعه فناوریانه شبکه گسترده دفاتر در سراسر کشور محسوب می‌شود.

تاریخ: ۱۱ مرداد ۱۴۰۴

تداوم طرح جهادی خدمات قضایی رایگان در استان قم

در ادامه طرح جهادی خدمات الکترونیک قضایی رایگان، گروه‌های جهادی با هماهنگی دادگستری و معاونت فناوری اطلاعات استان قم، در تاریخ ۹ مرداد ۱۴۰۴ در شهر قاهان حاضر شدند و خدمات تخصصی از جمله ثبت‌نام در سامانه ثنا، ویرایش اطلاعات، پیگیری پرونده و مشاهده ابلاغیه را به‌صورت رایگان به شهروندان ارائه کردند. این اقدام با هدف تسهیل دسترسی مناطق کمتربرخوردار به امکانات قضایی الکترونیک و در راستای عدالت خدمات‌رسانی انجام شده است. بر اساس برنامه‌ریزی، این طرح تا پایان تابستان ۱۴۰۴ در مناطق مختلف استان قم ادامه خواهد داشت.

تاریخ: ۱۱ مرداد ۱۴۰۴

وبینار مدیریتی با استان‌های مازندران و سمنان برگزار شد

جلسه ویدئوکنفرانس مدیرعامل کانون با مدیران دفاتر استان‌های مازندران و سمنان با چند محور مهم برگزار شد. در ابتدا یاد مرحوم باقری، نماینده پیشین مازندران، گرامی داشته شد و آقای برای به‌عنوان نماینده جدید این استان معرفی گردید. در ادامه، تأکید اصلی بر تسهیل خدمات از طریق سامانه «تنظیم»، ضرورت آموزش سریع این سامانه به دفاتر استانی و پیگیری‌های حمایتی مانند بیمه تکمیلی و مسئولیت مدنی برای مدیران دفاتر بود. این نشست قضایی برای تبادل نظر و ارائه توضیحات تخصصی توسط مسئولان ستادی کانون فراهم کرد.

تاریخ: ۱۲ مرداد ۱۴۰۴

ضرورت پیشروی دفاتر با تحولات دیجیتال و هوش مصنوعی

مدیر یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی در شهرستان خرامه استان فارس با تأکید بر این که خدمات دفاتر باید همگام با تحولات سریع دیجیتال پیش برود، خواستار برنامه ریزی برای استفاده حداکثری از ظرفیت های هوش مصنوعی در آینده نزدیک شد. وی خدمات تخصصی و کم هزینه دفاتر را عاملی برای شکست انحصار طلبی و تقویت مردم داری دانست و به چالش هایی مانند کندی سامانه ها و تأسیس دفاتر جدید بدون نیاز سنجی منطق ای اشاره کرد. همچنین، برقراری بیمه پایه برای مدیران دفاتر به عنوان یک مطالبه مهم و ضروری برای ایجاد انگیزه و امید شغلی مورد تأکید قرار گرفت.

تاریخ: ۱۳ مرداد ۱۴۰۴

برگزاری دوره های یازدهم تا سیزدهم آزمون دستیاری حقوقی در سه استان

سلسله آزمون های کشوری دستیاری حقوقی دفاتر خدمات الکترونیک قضایی با برگزاری نوبت های یازدهم تا سیزدهم در استان های همدان، مرکزی و لرستان ادامه یافت. این آزمون ها به ترتیب در روزهای ۴ و ۵ مرداد در همدان، ۷ مرداد در اراک و ۸ مرداد در خرم آباد به صورت حضوری و در بستر سامانه آموزش مجازی کانون برگزار شدند. برگزاری این دوره های ارزیابی با نظارت نمایندگان دادگستری و مدیران دفاتر استان های مذکور، گامی در جهت سنجش و ارتقای سطح کیفی کاربران فعال در حوزه های قضایی مختلف این استان ها محسوب می شود. طبق برنامه، میزبانی این آزمون ها به زودی در استان های دیگر نیز تداوم خواهد یافت.

تاریخ: ۱۴ مرداد ۱۴۰۴

هماهنگی خدمات جهادی قضایی برای زوار اربعین در مرز مهران

جلسه شورای قضایی استان ایلام با حضور مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و رئیس کل دادگستری استان، در مرز بین المللی مهران برگزار شد. در این نشست، مدیرعامل کانون از آمادگی مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه و مدیران دفاتر برای ارائه خدمات الکترونیک قضایی جهادی به زوار اربعین حسینی (ع) خبر داد. رئیس کل دادگستری استان ایلام نیز بر لزوم تأمین زیرساخت ها برای سفر ایمن و روان زوار، هماهنگی با مسؤولان عراقی و پیگیری مسائلی مانند جلوگیری از تردد با گذرنامه های جعلی تأکید کرد. این جلسه نشان دهنده عزم نهادهای قضایی و اجرایی برای خدمت رسانی مطلوب در این رویداد معنوی بین المللی است.

تاریخ: ۱۶ مرداد ۱۴۰۴

دیدار و هماهنگی برای خدمات اربعین و بهبود معیشت در کرمانشاه

مدیرعامل کانون در سفر به استان کرمانشاه، ابتدا با معاون فناوری اطلاعات دادگستری این استان دیدار کرد. محور اصلی این گفت و گو، هماهنگی برای ارائه خدمات حداکثری الکترونیک قضایی به زوار اربعین حسینی (ع) از طریق ایجاد «میز خدمت» در مرز خسروی و آمادگی جهادی مدیران دفاتر به صورت سیار بود. در ادامه، در جلسه ای با مدیران دفاتر استان، بر ضرورت حمایت از معیشت کارکنان دفاتر و رفع موانع خدمت رسانی تأکید شد. این سفر در راستای وحدت رویه اجرایی و بهبود یکپارچه خدمات در استان انجام شد.

تاریخ: ۱۶ مرداد ۱۴۰۴

بازدید و هماهنگی میدانی مدیرعامل کانون در استان همدان

در ادامه سفرهای استانی، مدیرعامل کانون از استان همدان بازدید کرد. در جلسه‌ای با مدیران دفاتر این استان، بر لزوم آمادگی کامل برای ارائه خدمات سریع و دقیق به زائرین اربعین حسینی (ع)، استفاده حداکثری از سامانه «تنظیم» و افزایش خدمات غیرحضوری تأکید شد. در ادامه، بازدیدی از یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی در شهرستان اسدآباد انجام گرفت تا چالش‌های دفاتر در مناطق کمتربرخوردار بررسی و برای رفع آن‌ها قول مساعد داده شود. این سفر نشان‌دهنده توجه کانون به ارتقای خدمات در آستانه پیاده‌روی اربعین است.

تاریخ: ۱۷ مرداد ۱۴۰۴

تأکید بر آمادگی حداکثری دفاتر مرزی برای خدمت به زوار اربعین

مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، با جمع‌بندی سفرهای خود به استان‌های همدان، کرمانشاه و ایلام، بر ضرورت ارائه خدمات حداکثری دفاتر این استان‌ها به زوار اربعین حسینی (ع) تأکید کرد. وی از مدیران دفاتر خواست با افزایش ساعات کاری، کاهش تشریفات و تسریع در امور، خدمات جهادی و سیار خود را در اولویت قرار دهند. بر تعامل با نهادهای ذی‌ربط و آمادگی برای خدمات فوری مانند ثبت ثنا و مشاوره نیز تأکید شد. زوار در صورت نیاز می‌توانند به نزدیک‌ترین دفتر مراجعه یا با مرکز پشتیبانی کانون (۱۴۷۰) تماس بگیرند. این پیام نشان‌دهنده عزم کانون برای پشتیبانی حقوقی و قضایی از زوار است.

تاریخ: ۱۸ مرداد ۱۴۰۴

گشایش باجه‌های خدمات الکترونیک قضایی در مرزهای اربعین

با حضور مدیرعامل کانون و مسئولان قضایی-اجرایی، باجه‌های خدمات الکترونیک قضایی در مرزهای بین‌المللی مهران و خسروی به‌طور رسمی راه‌اندازی شد. این اقدام نوین با هدف تسهیل امور حقوقی زائران اربعین و ارائه خدمات برخط و بدون وقفه در نقاط صفر مرزی انجام شده است. همچنین، باجه‌های مشابه در مرزهای شلمچه و چذابه فعالیت خود را آغاز کرده‌اند. مدیرعامل کانون این حرکت را نتیجه همکاری دستگاه قضا، مسئولان اجرایی و کانون خواند و آن را الگویی برای سایر نقاط مرزی کشور دانست. این گام، تجلی عزم نظام قضایی و اجرایی برای خدمت‌رسانی و تحقق عدالت الکترونیک در مسیر اربعین است.

تاریخ: ۱۹ مرداد ۱۴۰۴

تداوم طرح جهادی خدمات قضایی رایگان در مناطق روستایی قم

طرح جهادی خدمات الکترونیک قضایی رایگان با مساعدت دادگستری و معاونت فناوری اطلاعات استان قم، این بار در روستای سرخده از بخش خلجستان اجرا شد. گروه‌های جهادی در این منطقه حضور یافته و خدماتی تخصصی از جمله ثبت و ویرایش در سامانه ثنا، درخواست گواهی عدم سوءپیشینه، ثبت دادخواست، شکایت و اخذ نوبت قضایی را به‌صورت رایگان به مردم ارائه کردند. این اقدام در راستای تسهیل دسترسی مناطق کمتربرخوردار به امکانات قضایی الکترونیک و تحقق عدالت خدمات‌رسانی انجام شده و تا پایان تابستان ۱۴۰۴ در مناطق مختلف استان قم ادامه خواهد داشت.

تاریخ: ۱۹ مرداد ۱۴۰۴

برگزاری آزمون های دستکاری حقوقی در چهارمحال و بختیاری و اصفهان

سلسله آزمون های کشوری دستکاری حقوقی دفاتر خدمات الکترونیک قضایی با برگزاری نوبت های چهاردهم و پانزدهم در استان های چهارمحال و بختیاری و اصفهان ادامه یافت. این آزمون ها به ترتیب در روزهای ۱۰ مرداد در شهرکرد و ۱۲ مرداد در اصفهان، به صورت حضوری و در بستر سامانه آموزش مجازی کانون برگزار شدند. برگزاری این دوره های ارزیابی با نظارت نمایندگان دادگستری و مدیران دفاتر استان های مذکور، گامی در جهت سنجش و ارتقای سطح کیفی کاربران فعال در حوزه های قضایی مختلف این استان ها محسوب می شود. طبق برنامه، میزبانی این آزمون ها به زودی در استان های دیگر نیز تداوم خواهد یافت.

تاریخ: ۱۹ مرداد ۱۴۰۴

جلسه هم اندیشی مدیران دفاتر فارس برای رفع چالش ها

جلسه هم اندیشی مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان فارس با حضور رئیس کل دادگستری و معاون فناوری اطلاعات این استان در شیراز برگزار شد. در این نشست، نماینده مدیران دفاتر با اشاره به افزایش نامتناسب تعداد دفاتر، خواستار بررسی کارشناسانه و اعمال سیاست های دقیق تر در صدور مجوزهای جدید شد. وی مدیران باتجربه را «گنجینه های زرین» خواند و هشدار داد که توسعه غیراصولی به کیفیت خدمات و حیات اقتصادی دفاتر موجود لطمه می زند. مسئولان قضایی بر لزوم برنامه ریزی دقیق تر و تعامل بیشتر تأکید کردند و مقرر شد کارگروه ویژه ای برای بررسی چالش ها و ارائه راهکار تشکیل شود.

تاریخ: ۲۰ مرداد ۱۴۰۴

ضرورت توسعه صلاحیت ها و تصویب قانون جامع برای دفاتر

نماینده استانی کانون در هرمزگان با تأکید بر نقش دفاتر خدمات الکترونیک قضایی در گسترش عدالت، توسعه صلاحیت های حرفه ای آن را اجتناب ناپذیر خواند. وی تصویب قانون جامع تشکیل دفاتر را گامی بلند برای تثبیت جایگاه آنان دانست و پیشنهاد داد خدمات سامانه «تنظیم» در سامانه «سَخا» نیز بارگذاری شود تا برای افراد با دانش فنی کمتر در مناطق کم برخوردار قابل دسترسی باشد. از جمله چالش های مطرح شده، افزایش نامتناسب تعرفه نسبت به تورم، اختلال سامانه ها و توسعه کمی دفاتر بدون نیازسنجی منطقه ای بود. همچنین توسعه صلاحیت هایی مانند داوری و میانجی گری و ارتقای بیمه و امور رفاهی مدیران دفاتر مورد تأکید قرار گرفت.

تاریخ: ۲۰ مرداد ۱۴۰۴

وبینار هماهنگی نهایی خدمات قضایی برای اربعین در مرزهای غرب و جنوب غرب

جلسه ویدئوکنفرانس مدیرعامل کانون با مدیران و نمایندگان دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان های کرمانشاه، همدان، ایلام و خوزستان برگزار شد. محور اصلی این نشست، هماهنگی نهایی برای ارائه خدمات در آستانه اربعین حسینی بود. در این جلسه بر اجرای عملیاتی طرح جهادی و سیار خدمت رسانی به زوار تأکید شد. همچنین مصوب شد شماره تلفن نمایندگان استانی در سامانه ۱۴۷۰ مرکز پشتیبانی کانون ثبت شود تا ارتباط مستقیم و سریع برای رفع مشکلات زوار برقرار گردد. این اقدامات در راستای ارائه خدمات یکپارچه و سریع در مناطق مرزی طراحی شده اند.

تاریخ: ۲۱ مرداد ۱۴۰۴

اجرای طرح جهادی خدمات قضایی رایگان در مرز چذابه

طرح جهادی خدمات الکترونیک قضایی رایگان با هماهنگی دادگستری استان خوزستان، این بار در مرز بین‌المللی چذابه و برای زائران اربعین حسینی (ع) اجرا شد. گروه‌های جهادی متشکل از مدیران دفاتر دزفول و شوش، در تاریخ ۱۹ مرداد با حضور در این منطقه، خدماتی تخصصی از جمله ثبت و ویرایش در سامانه ثنا، درخواست گواهی عدم سوءپیشینه، ثبت دادخواست، شکایت و اخذ نوبت قضایی را به‌صورت رایگان ارائه کردند. این اقدام در راستای تسهیل دسترسی زائران به امکانات قضایی الکترونیک در مسیرهای مرزی و میزبانی شایسته از آنان انجام شده است.

تاریخ: ۲۲ مرداد ۱۴۰۴

وبینار هماهنگی با مدیران استان‌های گیلان، زنجان و اصفهان

در جلسه ویدئوکنفرانس مدیرعامل کانون با مدیران دفاتر استان‌های گیلان، زنجان و اصفهان، ابتدا از تلاش‌های مجموعه‌های درگیر در خدمت‌رسانی اربعین در مرزهای غربی تقدیر شد و راه‌اندازی باجه‌های خدمات الکترونیک قضایی در چهار مرز مهران، خسروی، چذابه و شلمچه گام مؤثری برای تسهیل امور زائران عنوان شد. در ادامه بر دو محور اصلی تأکید گردید: نخست، ضرورت بهره‌برداری حداکثری از سامانه «تنظیم» توسط دفاتر برای ارتقای خدمات، و دوم، ادامه پیگیری‌ها برای بهبود پوشش بیمه پایه و تکمیلی مدیران دفاتر. این نشست در راستای هماهنگی بیشتر و ارائه راهکارهای عملیاتی برای بهبود خدمات الکترونیک قضایی برگزار شد.

تاریخ: ۲۲ مرداد ۱۴۰۴

ارائه خدمات جهادی قضایی در موکب شهدای کامیاران

با هماهنگی دفتر خدمات الکترونیک قضایی و معاونت فناوری اطلاعات دادگستری استان کردستان، طرح ارائه خدمات الکترونیک قضایی جهادی رایگان در موکب شهدای کامیاران اجرا شد. کارشناسان دفتر با حضور در این موکب، خدماتی از جمله ویرایش در سامانه ثنا، مشاوره حقوقی و قضایی، ثبت پرونده و آموزش استفاده از سامانه «تنظیم» را به‌صورت رایگان به مراجعین ارائه کردند. این اقدام با هدف تسهیل دسترسی مردم به خدمات قضایی و افزایش آگاهی حقوقی شهروندان انجام شده و با استقبال خوبی مواجه گردید.

تاریخ: ۲۳ مرداد ۱۴۰۴

ارائه خدمات جهادی قضایی در مرزهای شلمچه و چذابه

با هماهنگی معاونت فناوری اطلاعات دادگستری استان خوزستان، دفاتر خدمات الکترونیک قضایی این استان، خدمات الکترونیک قضایی جهادی رایگان را به زوار اربعین حسینی (ع) در مرزهای بین‌المللی شلمچه و چذابه ارائه کردند. کارشناسان با حضور در این مناطق، خدماتی از جمله ویرایش در سامانه ثنا، مشاوره حقوقی و قضایی، ثبت پرونده و آموزش استفاده از سامانه «تنظیم» را به‌صورت رایگان به زوار ارائه کردند. این اقدام با هدف تسهیل دسترسی و افزایش آگاهی حقوقی در مسیرهای مرزی جنوب غرب کشور انجام شده و با استقبال خوبی مواجه گردید.

تاریخ: ۲۳ مرداد ۱۴۰۴

برپایی موبک خدمت رسانی کانون به زوار اربعین در تهران

همزمان با ایام اربعین حسینی (ع)، موبک سردار شهید باباخانی (ره) با مدیریت بسیج کانون خدمات الکترونیک قضایی، روز پنجشنبه ۲۳ مرداد در ابتدای خیابان فدائیان اسلام تهران برپا شد. در این مراسم، مدیرعامل کانون و رئیس بسیج حقوقدانان تهران بزرگ حضور داشتند. این موبک با ارائه خدماتی از جمله پذیرایی و مشاوره حقوقی و قضایی رایگان میزبان زوار بود. مدیرعامل کانون با تأکید بر اهمیت خدمت به زوار، این اقدام را یادآور روحیه ایثار شهدا و نشان دهنده همراهی کانون با زوار حسینی (ع) خواند. بسیج حقوقدانان نیز این حرکت را نمادی از پیوند نظام قضایی با مردم دانست.

تاریخ: ۲۷ مرداد ۱۴۰۴

اطلاعیه فراخوان جذب عمومی داوطلبان تصدی منصب قضاوت

معاونت منابع انسانی قوه قضاییه از میان واجدان شرایط عمومی و اختصاصی برای تصدی منصب قضاوت دعوت به عمل آورد. زمان ثبت نام از ۲۹ مرداد تا ۷ شهریور ۱۴۰۴ به صورت اینترنتی از طریق درگاه مرکز آزمون جهاد دانشگاهی (www.hrtc.ir) تعیین شده و آزمون در نیمه دوم آبان ۱۴۰۴ به صورت تستی برگزار خواهد شد. داوطلبان دانشگاهی باید مدرک کارشناسی در رشته های حقوق، فقه و حقوق، الهیات یا علوم قضایی و داوطلبان حوزوی باید سطح دو یا بالاتر داشته باشند. مواد امتحانی برای داوطلبان دانشگاهی شامل دروس تخصصی حقوق مدنی، آیین دادرسی و تجارت و برای داوطلبان حوزوی شامل شرح لمعه، اصول و قواعد فقه است. این فراخوان گامی در راستای تأمین نیروی انسانی متخصص و متعهد برای دستگاه قضایی کشور محسوب می شود.

تاریخ: ۲۸ مرداد ۱۴۰۴

نگاه یک مدیر دفتر به جایگاه، چالش ها و آینده دفاتر

مدیر تنها دفتر خدمات الکترونیک قضایی در شهرستان لنده (کهگیلویه و بویراحمد)، دفتر را «بازویی توانمند برای تحقق عدالت قضایی» و «درگاه ارتباطی قوه قضاییه با مردم» خواند. وی با اشاره به حجم متوسط ۱۰ تا ۲۰ مراجعه روزانه و انجام سریع امور، به چالش های عمده ای اشاره کرد: عدم تناسب تعرفه ها با هزینه های سنگین اجاره و حقوق که ادامه فعالیت را دشوار کرده، تأثیر منفی توسعه خدمات خودکاربری بر مراجعات، و حذف برخی خدمات از سبد دفاتر. این مدیر خواستار حمایت مالی (مانند تسهیلات خرید محل دفتر)، توقف توسعه خدمات خودکاربری مخرب و در عوض، توسعه سبد خدمات دفاتر برای کمک به مردم، اقتصاد دفاتر و کاهش بار محاکم شد.

تاریخ: ۲۹ مرداد ۱۴۰۴

وبینار تعاملی مدیرعامل با مدیران دفاتر ۵ استان جنوبی و شرقی

در ادامه سلسله نشست های مجازی، وبینار تخصصی مدیرعامل کانون با مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان های خوزستان، سیستان و بلوچستان، فارس، کرمان و کهگیلویه و بویراحمد برگزار شد. در این جلسه ابتدا با تسلیت ایام سوگواری، بر الگوگیری از سیره ائمه در خدمت رسانی تأکید شد. محور اصلی گفت و گو، ارائه گزارش و پیگیری برنامه های رفاهی و حمایتی، به ویژه موضوع بیمه تکمیلی مدیران دفاتر بود. همچنین، مسئولان کانون در مورد آمار و نوع شکایات دریافتی از طریق سامانه ۱۴۷۰، بیمه مسئولیت و آتش سوزی و سامانه تنظیم توضیحاتی ارائه دادند. جلسه به صورت تعاملی بود و مدیران استانی نیز نقطه نظرات و مسائل خود را مطرح کردند. مقرر شد پیگیری مصوبات توسط کارگروه های تخصصی کانون ادامه یابد.

تاریخ: ۳۱ مرداد ۱۴۰۴

اجرای چهارمین مرحله طرح جهادی در روستای انجیله قم

در ادامه طرح جهادی خدمات الکترونیک قضایی رایگان، گروه‌های جهادی با مدیریت یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی قم، در تاریخ ۳۰ مرداد ۱۴۰۴ در روستای انجیله (۹۵ کیلومتری مرکز استان) حاضر شدند. در این ایستگاه چهارم از طرح، خدماتی تخصصی از جمله ثبت و ویرایش در سامانه ثنا، درخواست گواهی عدم سوءپیشینه، ثبت دادخواست، شکایت و اخذ نوبت قضایی به‌صورت رایگان به ساکنان ارائه شد. این اقدام در راستای عدالت خدمات‌رسانی و تسهیل دسترسی مناطق دورافتاده و کمتربرخوردار به امکانات قضایی الکترونیک انجام شده است.

تاریخ: ۳۱ مرداد ۱۴۰۴

نشست مدیران دفاتر کرمانشاه برای رفع چالش‌ها و ارتقای خدمات

نشست مشترک مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان کرمانشاه با هدف یافتن راهکارهای عملی ارتقای خدمت‌رسانی برگزار شد. در این جلسه، علاوه بر بررسی مشکلات فنی سامانه «تنظیم» (به‌رغم تأکید بر نقش مؤثر آن در تسریع امور)، دغدغه‌های مهم دیگری مطرح شد. این موارد شامل مشکلات زیرساختی مانند قطعی مکرر برق و اینترنت، مسائل اداری مانند تأخیر در تمدید مجوز دفاتر و امحای پرونده‌های رسوبی، و درخواست‌های حمایتی مانند پیگیری بیمه پایه، صدور پروانه دآوری و اختصاص پرونده‌های تعزیرات حکومتی به دفاتر بود. همچنین پیشنهاد شد نشست سالیانه ملی مدیران برای تبادل تجربه برگزار شود. مقرر شد تمامی موارد مطرح‌شده پیگیری جدی شوند.

تاریخ: ۳ شهریور ۱۴۰۴

تأکید بر نقش دفاتر در کاهش اطاله دادرسی و پیشنهاد ارتقای صلاحیت‌ها

مدیر یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی در سنجندج با اشاره به فعالیت تخصصی دفاتر، کاهش اطاله دادرسی را از نتایج مستقیم کار دفاتر دانست که با ارائه لوایح و دادخواست‌های کامل محقق می‌شود. وی با وجود خدمت‌رسانی به ۴۰ تا ۵۰ مراجع روزانه، به چالش‌های عمده‌ای اشاره کرد: تأثیر منفی قطعی برق و کندی سامانه‌ها بر کیفیت خدمات، تعرفه‌های پایین در مقایسه با هزینه‌ها، و افزایش کمی دفاتر بدون نیازسنجی منطقه‌ای. به عنوان راه حل، خواستار ارتقای صلاحیت دفاتر شد؛ پیشنهادهایی مانند انجام امور اجرای احکام، ارتباط تصویری با محاکم دیگر و بازگشت خدمات حذف‌شده (مانند پرونده‌های تصادفات). وی از کانون خواست توسعه خدمات خودکاربری توسط کافی‌نت‌ها را به دلیل ایجاد مشکل برای مردم و دادگستری، مورد پیگیری جدی قرار دهد.

تاریخ: ۸ شهریور ۱۴۰۴

اجرای طرح جهادی خدمات قضایی رایگان در روستای موجان قم

در ادامه طرح جهادی خدمات الکترونیک قضایی رایگان، گروه‌های جهادی با مدیریت یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی قم، در روستای موجان از بخش خلجستان این استان حاضر شدند. در این مرحله، خدماتی تخصصی از جمله ثبت و ویرایش در سامانه ثنا، درخواست گواهی عدم سوءپیشینه، ثبت دادخواست، شکایت و اخذ نوبت قضایی به‌صورت رایگان به ساکنان ارائه شد. این اقدام در راستای عدالت خدمات‌رسانی و تسهیل دسترسی مناطق دورافتاده و کمتربرخوردار به امکانات قضایی الکترونیک انجام شده است.

تاریخ: ۱۲ شهریور ۱۴۰۴

وبینار مدیرعامل با مدیران دفاتر ۸ استان شمالی، مرکزی و شرقی

در ادامه سلسله نشست‌های مجازی، وبینار مدیرعامل کانون با مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان‌های خراسان شمالی، رضوی، جنوبی، لرستان، همدان، یزد، گلستان و قزوین برگزار شد. در این جلسه ابتدا با تبریک آغاز امامت حضرت ولی عصر (عج)، بر عزم کانون برای ارتقای حمایت‌های اجتماعی و رفاهی از فعالان این عرصه تأکید شد. مدیرعامل کانون بر تسریع در تکمیل سامانه سجاد و بهره‌مندی از سامانه تنظیم ۲ تأکید کرد. همچنین، گزارش شد در دو ماه گذشته به ۴۰۰ شکایت دریافتی از طریق سامانه ۱۴۷۰ رسیدگی شده که قریب به ۹۵٪ آن‌ها مختومه شده است. بیشترین شکایات در زمینه «اشتباه در ثبت»، «برخورد نامناسب» و «دریافت مبلغ خارج از تعرفه» بوده است. جلسه به صورت تعاملی برگزار شد و مدیران استانی نیز نقطه نظرات خود را بیان کردند.

تاریخ: ۱۵ شهریور ۱۴۰۴

اجرای ششمین مرحله طرح جهادی در روستای کهندان قم

در ادامه طرح جهادی خدمات الکترونیک قضایی رایگان، گروه‌های جهادی با مدیریت یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی قم، در روستای کهندان (۱۰۰ کیلومتری مرکز استان) حاضر شدند. در این ایستگاه ششم از طرح، خدماتی تخصصی از جمله ثبت و ویرایش در سامانه ثنا، درخواست گواهی عدم سوء پیشینه، ثبت دادخواست، شکایت و اخذ نوبت قضایی به صورت رایگان به ساکنان ارائه شد. این اقدام در راستای عدالت خدمات‌رسانی و تسهیل دسترسی مناطق دورافتاده و کمتر برخوردار به امکانات قضایی الکترونیک انجام شده است.

تاریخ: ۱۶ شهریور ۱۴۰۴

پاسخ رسمی کانون به موضوع مطرح شده از سوی دیوان عالی کشور

در واکنش به اظهارات دیوان عالی کشور درباره فعالیت دفاتر، مدیرعامل کانون ضمن تأکید بر نقش مکمل و پشتیبان این دفاتر در کاهش مراجعات حضوری و تسهیل دسترسی مردم به عدالت، صراحتاً اعلام کرد که افزایش پرونده‌های اختلاف صلاحیت در دیوان، ناشی از اختلاف رویه میان محاکم است و نه عملکرد دفاتر. وی با اشاره به قانون آیین دادرسی مدنی، توضیح داد که تشخیص صلاحیت از شئون ذاتی محاکم است و دفاتر صرفاً وظیفه ثبت و ارسال الکترونیک دادخواست‌ها را بر عهده دارند و هیچ دخالتی در این فرآیند قضایی ندارند. راهکار بنیادین کاهش تراکم پرونده‌ها، صدور آراء وحدت رویه و ایجاد رویه‌های قضایی شفاف توسط دیوان عالی کشور عنوان شد. کانون همچنین پیشنهاداتی عملی مانند تدوین دستورالعمل یکپارچه تشخیص صلاحیت و برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی ارائه داد.

تاریخ: ۱۷ شهریور ۱۴۰۴

نگاه یک مدیر تهرانی به خدمات، چالش‌ها و تقاضای توسعه صلاحیت‌ها

مدیر یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی در تهران با قدردانی از ایده برون‌سپاری خدمات به دفاتر، آن را اتفاقی مبارک و گامی مؤثر در تکریم ارباب رجوع و کاهش ازدحام دادگستری‌ها خواند. وی با میانگین ۵۰ تا ۸۰ مراجعه روزانه، پیشنهاد کرد فهرست و بنر دفاتر نزدیک در مجتمع‌های قضایی نصب شود تا ازدحام دفاتر پرتردد کاهش یابد. از چالش‌ها به تعرفه‌های ناچیز در قبال هزینه‌ها، کندی سامانه‌ها و عدم استقبال مردم از سامانه تنظیم اشاره شد. وی توسعه خدمات خودکاربری را عاملی برای ثبت دادخواست‌های اشتباه، اطلاع دادرسی و تولید پرونده‌های انبوه دانست. به عنوان راه حل، خواستار افزودن دآوری به سبد خدمات دفاتر (با برگزاری دوره‌های آموزشی) و تعیین چهارچوب و تعرفه برای مشاوره حقوقی شد. در پایان، درخواست‌هایی برای بیمه پایه مدیران، کمک‌های معیشتی و برگزاری منظم جلسات هم‌اندیشی مطرح کرد.

تاریخ: ۱۹ شهریور ۱۴۰۴

پایان دور نخست وبینارهای استانی با مدیران تهران، البرز و چهارمحال و بختیاری

همزمان با هفته وحدت و در آستانه میلاد پیامبر اکرم (ص) و امام صادق (ع)، وبینار مدیرعامل کانون با مدیران دفاتر استان‌های تهران، البرز و چهارمحال و بختیاری برگزار شد و به این ترتیب دور نخست سلسله نشست‌های مجازی با مدیران سراسر کشور به پایان رسید. در این جلسه، مدیرعامل بر عزم کانون برای ارتقای حمایت‌های اجتماعی و رفاهی تأکید و همچنین بر تسریع در تکمیل سامانه سجاد و بهره‌مندی از سامانه تنظیم ۲ تأکید کرد. در ادامه، مشاور فناوری اطلاعات در مورد سامانه تنظیم و سرپرست امور دفاتر در مورد بیمه تکمیلی و مسئولیت مدیران دفاتر توضیحاتی ارائه دادند. جلسه به صورت تعاملی بود و مدیران استانی نیز نقطه‌نظرات و مسائل خود را مطرح کردند. مقرر شد پیگیری مصوبات توسط کارگروه‌های تخصصی کانون ادامه یابد.

تاریخ: ۱۹ شهریور ۱۴۰۴

ارائه خدمات جهادی رایگان دفاتر گیلان در کنگره ۸ هزار شهید

همزمان با هفته وحدت و در آستانه میلاد رسول اکرم (ص) و امام صادق (ع)، شش مدیر دفتر خدمات الکترونیک قضایی شهر رشت، با هماهنگی معاونت فناوری اطلاعات دادگستری استان گیلان، در نمایشگاه کنگره ۸ هزار شهید این استان حاضر شدند و با برپایی غرفه، خدمات قضایی تخصصی را به صورت رایگان به شهروندان ارائه کردند. خدمات ارائه‌شده شامل ثبت و ویرایش در سامانه ثنا، درخواست گواهی عدم سوءپیشینه، ثبت دادخواست و شکواییه، ثبت لوایح و اخذ نوبت قضایی بود. این اقدام جهادی در فضایی معنوی انجام شد و با استقبال گسترده مردم مواجه گردید.

تاریخ: ۲۲ شهریور ۱۴۰۴

برگزاری طرح جهادی خدمات قضایی رایگان در مسجد جامع کامیاران

به مناسبت هفته وحدت و میلاد پیامبر اعظم (ص) و امام صادق (ع)، طرح ارائه خدمات الکترونیک قضایی جهادی رایگان با هماهنگی معاونت فناوری اطلاعات دادگستری کردستان، در مسجد جامع اهل سنت شهرستان کامیاران برگزار شد. در این اقدام که روز جمعه ۲۱ شهریور با مشارکت یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی انجام شد، خدماتی گسترده از جمله ثبت و ویرایش در سامانه ثنا، ثبت دادخواست و شکایت، ارائه مشاوره حقوقی تخصصی، درخواست گواهی عدم سوءپیشینه و اخذ نوبت قضایی به صورت رایگان و در فضایی برادرانه به شهروندان ارائه گردید. این طرح با استقبال گسترده مردم مواجه شد و گامی مؤثر در تسهیل دسترسی عادلانه به خدمات قضایی در استان کردستان محسوب می‌شود.

تاریخ: ۲۳ شهریور ۱۴۰۴

بازرسی دوره‌ای از ۲۶۰ دفتر در ۱۲ استان کشور

کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی اعلام کرد فرآیند بازرسی دوره‌ای از دفاتر در سال جاری آغاز شده و تا پایان نیمه نخست شهریور، از ۲۶۰ دفتر در ۱۲ استان کشور صورت پذیرفته است. این بازرسی‌ها با هدف پایداری و افزایش کیفیت خدمات به شهروندان، به صورت موردی و در پی شکایات مردمی و مطابق با آیین‌نامه اجرایی کانون انجام می‌شود. هدف کلی، کنترل عملکرد و اطمینان از رعایت دستورالعمل‌های دستگاه قضایی و کانون است. کانون در نظر دارد با توسعه سیستم‌های نوین، زمینه اجرای بازرسی‌های آنلاین، ایجاد بانک اطلاعاتی الکترونیکی از سوابق و استفاده از نتایج برای تشویق مدیران نمونه را فراهم کند. این اقدام گامی مؤثر در راستای شفافیت و ارزیابی مستمر خدمات دفاتر محسوب می‌شود.

تاریخ: ۲۸ شهریور ۱۴۰۴

بازدید میدانی مدیرعامل کانون از چهار دفتر خدمات الکترونیک قضایی در تهران

در ادامه سلسله بازدیدهای میدانی، مدیرعامل کانون در دو مرحله (۲۰ و ۲۷ شهریور) از چهار دفتر خدمات الکترونیک قضایی در تهران بازدید کرد. هدف از این بازدیدها، بررسی روند ارائه خدمات، شناخت چالش‌ها و نیازهای میدانی و ارتقای کیفیت خدمات الکترونیک قضایی عنوان شد. مدیرعامل کانون تأکید کرد این اقدام در راستای برنامه‌ریزی دقیق‌تر برای تسهیل دسترسی مردم به عدالت الکترونیک و حل مسائل میدانی از طریق تعامل مستقیم است. این بازدیدها نشان‌دهنده عزم کانون برای پیگیری مشکلات و توسعه مستمر خدمات دفاتر در سراسر کشور محسوب می‌شود.

تاریخ: ۲۹ شهریور ۱۴۰۴

برگزاری دومین نشست فصلی مدیران دفاتر قم با معاونت فناوری اطلاعات دادگستری استان

دومین نشست فصلی معاون فناوری اطلاعات و برنامه‌ریزی دادگستری کل استان قم با مدیران و کارشناسان ۱۴ دفتر خدمات الکترونیک قضایی این استان برگزار شد. محورهای اصلی این هم‌اندیشی، بررسی فرآیندهای کاری دفاتر، ایجاد هماهنگی با مجتمع‌های قضایی و رفع مشکلات سامانه‌های سخا و ثنا بود. در این جلسه، معاون فناوری اطلاعات استان بر رعایت شئون اسلامی، تکریم ارباب رجوع، ثبت دقیق دعاوی و ارسال به موقع آن‌ها تأکید کرد. در پایان، از هشت مدیر و کارشناس دفاتر که در طرح جهادی خدمات الکترونیک قضایی در مناطق کمتربرخوردار استان طی شش ماه نخست سال مشارکت داشتند، قدردانی به عمل آمد.

تاریخ: ۲۹ شهریور ۱۴۰۴

برگزاری همایش بزرگ مدیران دفاتر اصفهان با حضور مسئولان ارشد قضایی

همایش مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان اصفهان با حضور معاون قضایی و معاون فناوری اطلاعات دادگستری استان، رئیس کل محاکم و رئیس هیأت‌مدیره کانون برگزار شد. هدف این گردهمایی، بررسی چالش‌ها، تبیین سیاست‌های جدید و تعامل مستقیم بین مدیران دفاتر و مسئولان قضایی بود. مدیران دفاتر به بیان مسائل میدانی در حوزه سامانه‌ها، فرآیندهای اداری و چالش‌های فنی پرداختند و مسئولان حاضر نیز راهکارها و پاسخ‌های لازم را ارائه کردند. معاون فناوری اطلاعات بر تعهد به پشتیبانی از دفاتر برای ارائه خدمات سریع‌تر و مطمئن‌تر تأکید کرد و «پل ارتباطی نظام قضایی با مردم» و «پیشگراولان تحقق عدالت در عصر دیجیتال» خواند. جلسه با پرسش و پاسخ برای پیگیری موارد به پایان رسید.

تاریخ: ۳۰ شهریور ۱۴۰۴

اجرای هفتمین مرحله طرح جهادی در روستای فوجرد قم

در ادامه طرح جهادی خدمات الکترونیک قضایی رایگان، گروه‌های جهادی با مدیریت یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی قم، در روستای فوجرد از بخش خلجستان این استان حاضر شدند. در این ایستگاه هفتم از طرح، خدماتی تخصصی از جمله ثبت و ویرایش در سامانه ثنا، درخواست گواهی عدم سوءپیشینه، ثبت دادخواست، شکایت و اخذ نوبت قضایی به صورت رایگان به ساکنان ارائه شد. این اقدام در راستای عدالت خدمات‌رسانی و تسهیل دسترسی مناطق دورافتاده و کمتربرخوردار به امکانات قضایی الکترونیک انجام شده است.

تاریخ: ۳۰ شهریور ۱۴۰۴

دومین نشست فصلی مدیران دفاتر ایلام با محوریت گسترش سبد خدمات

دومین نشست فصلی معاونت فناوری اطلاعات دادگستری استان ایلام با مدیران و کارشناسان دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، با حضور رئیس محاکم عمومی و انقلاب استان برگزار شد. محور اصلی گفت‌وگو، بررسی عملکرد سامانه‌های الکترونیک و مدیریت دعاوی بود. کلیدی‌ترین مصوبه این نشست، پیگیری رسمی برای گسترش دامنه خدمات دفاتر به مواردی مانند ثبت درخواست حصر وراثت، دعاوی تصادفات رانندگی و درخواست‌های تأمین دلیل عنوان شد که می‌تواند حجم پرونده‌های دادگستری را کاهش دهد. همچنین، پیشنهاد شد با انعقاد تفاهم‌نامه، خدمات نهادهایی مانند پزشکی قانونی، ثبت اسناد و تعزیرات حکومتی نیز به سبد دفاتر اضافه شود تا این مراکز به مراکز جامع خدمات حقوقی و قضایی تبدیل شوند. مقرر شد پیشنهادات در چارچوب مشخصی تدوین و به مراجع ذی‌ربط ارجاع شود.

تاریخ: ۳۰ شهریور ۱۴۰۴

تاکید معاون نظارت دیوان عالی کشور بر نقش دفاتر در کاهش اطاله دادرسی و لزوم ساماندهی

معاون نظارت دیوان عالی کشور، ضمن تأکید بر نقش بی‌بدیل دفاتر خدمات الکترونیک قضایی در تسهیل روندهای اداری و کاهش اطاله دادرسی، خواستار ساماندهی و ایجاد سازوکارهای دقیق‌تر در این دفاتر شد. وی اعلام کرد متعاقب همایش سراسری دیوان با روسای دادگستری‌ها، جلسه‌ای با حضور مدیرعامل کانون و معاونت خدمات الکترونیک قضایی برای آسیب‌شناسی و ارائه راهکارهای اصلاحی برگزار شده است. هدف اصلی، ساماندهی فرآیند ثبت و ارسال پرونده‌ها است تا اسناد به‌صورت خوانا، بدون تأخیر و در سریع‌ترین زمان به محاکم ارسال شوند. برگزاری دوره‌های آموزشی توجیهی برای مدیران و کارکنان دفاتر و نظارت مستمر بر حسن اجرای مقررات از دیگر مصوبات این جلسه عنوان شد. این اقدامات در راستای تحقق اهداف سند تحول قضایی در دستور کار قرار دارد.

تاریخ: ۳۱ شهریور ۱۴۰۴

برگزاری هفتمین همایش فصلی مدیران دفاتر چهارمحال و بختیاری با محوریت همکاری و توسعه خدمات

هفتمین همایش فصلی مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان چهارمحال و بختیاری با حضور معاونان فناوری اطلاعات، اجتماعی و پیشگیری از جرم و رئیس حفاظت اطلاعات دادگستری استان برگزار شد. در این نشست طولانی، ده محور اصلی از جمله بررسی چالش‌های فنی و اجرایی دفاتر، موضوع اختلاف رویه در محاکم، نقش دفاتر در پیشگیری از وقوع جرم، ارائه خدمات غیرحضور، توسعه صلح و سازش و گسترش خدمات تخصصی مورد نقد و بررسی قرار گرفت. نمایندگان مدیران دفاتر نقطه‌نظرات و دغدغه‌های میدانی خود را بیان کردند. مقرر شد موضوع اختلاف رویه‌های موجود در محاکم در شورای معاونین دادگستری استان پیگیری شود. این همایش بستری برای گفت‌وگوی مستقیم و برداشتن گام‌های عملیاتی برای رفع موانع فراهم آورد.

تاریخ: ۳۱ شهریور ۱۴۰۴

پیام مدیرعامل کانون به مناسبت فرارسیدن هفته دفاع مقدس

مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی در پیامی به مناسبت فرارسیدن هفته دفاع مقدس، این هفته را یادآور رشادت‌ها و ایثارگری‌های ملت ایران در دفاع از میهن و ارزش‌های انقلاب اسلامی دانست که امروز همچون دژی مستحکم پشتیبان نظام است. در این پیام، با اشاره به جنایات اخیر رژیم صهیونیستی، بر وحدت و بیداری امت اسلامی و ملت ایران به عنوان پاسخی قاطع تأکید شد. خانواده بزرگ دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، این هفته را گرمای داشته و به روان پاک شهدا، به ویژه شهدای اخیر میهن درود فرستاد. امیدوار است با اقتداری برگرفته از روحیه دفاع مقدس، شاهد تحقق آرمان‌های بلند نظام جمهوری اسلامی ایران در سایه تلاش‌های همکاران و ملت باشد.

تاریخ: ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۴

برنامه ریزی سراسری برای برگزاری آزمون دستکاری حقوقی در ۲۶ استان

کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی برنامه زمان بندی جامعی برای برگزاری آزمون دستکاری حقوقی در سال ۱۴۰۴ اعلام کرد. بر این اساس، ۲۶ استان کشور در ۸ گروه از اردیبهشت تا تیرماه میزبان این آزمون خواهند بود که حدود ۱۳۲۰ کاربر را در بر می گیرد. آزمون به صورت حضوری در بستر سامانه آموزش مجازی کانون (LMS.kdke.ir) و با همکاری معاونت های فناوری اطلاعات دادگستری استان ها برگزار می شود. پس از پایان این مرحله، دوره آموزشی مستمر مجازی و آزمون های فصلی نیز در ادامه سال برگزار خواهد شد. این اقدام گامی در جهت استانداردسازی و ارتقای سطح دانش تخصصی کاربران دفاتر در سراسر کشور محسوب می شود.

تاریخ: ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۴

بازدید میدانی مدیرعامل کانون از دو دفتر در شهرستان پاکدشت

در ادامه بازدیدهای میدانی و مستمر، مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، در تاریخ ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۴ از دو دفتر در شهرستان پاکدشت استان تهران بازدید کرد. در این دیدار، مدیرعامل ضمن مصاحبه با مراجعین درباره میزان رضایت مندی، بر نقش دفاتر به عنوان مبدأ ورودی پرونده ها به قوه قضائیه و بازوی مهم عملیاتی دستگاه قضایی تأکید کرد که با تدابیر اتخاذ شده از تشکیل پرونده های بی مورد و دارای ایراد شکلی جلوگیری می نمایند. وی از نزدیک در جریان نحوه ارائه خدمات و نقطه نظرات مدیران و کاربران قرار گرفت و مراجعان نیز مشکلات فرآیند دریافت خدمات را مطرح کردند.

تاریخ: ۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۴

تحلیل یک مدیر پیشکسوت از نقش بی بدیل دفاتر در بهداشت قضایی

مدیر نخستین دفتر خدمات الکترونیک قضایی زنجان (فعال از سال ۱۳۹۴) دفاتر را دروازه ورود به نظام قضایی و دارای نقش بی بدیل در جلوگیری از اطاله دادرسی و بهداشت قضایی دانست. وی تأکید کرد که خدمات صادقانه مدیران در سراسر کشور، اعتماد مردم به دستگاه قضایی را افزایش داده و موجب ارتقای کارآمدی نظام شده است. این دفتر با ۶ میز خدمت و میانگین ۸۰ تا ۱۰۰ مراجعه روزانه، علاوه بر خدمات ثابت، خدمات سیار و خدمت به زندانیان نیز ارائه می دهد. مدیر این دفتر توسعه خدمات خودکاربری را بدون منفعت برای جامعه خواند و هشدار داد که کم رنگ شدن نقش دفاتر به ضرر نظام قضایی و مردم است. از چالش های اصلی به مشکلات عدیده مالی، تعرفه های نامتعارف و قطعی سامانه ها اشاره شد. راه حل پیشنهادی، افزایش صلاحیت دفاتر در زمینه هایی مانند داوری، میانجی گری و مشاوره و اجرای طرح رتبه بندی برای ارتقای کیفیت خدمات عنوان شد.

تاریخ: ۳۰ شهریور ۱۴۰۴

ابلاغ تعرفه های جدید خدمات الکترونیک قضایی با افزایش ۳۵ درصدی

مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی از ابلاغ تعرفه های جدید خدمات الکترونیک قضایی برای سال ۱۴۰۴ به تمامی دفاتر کشور خبر داد. این تعرفه ها پس از بررسی در کارگروه ویژه کانون و تأیید در کارگروه بند ۱۲ سند تحول قضایی، در تاریخ ۱۵ اردیبهشت به تصویب و ابلاغ نهایی رسیده است. بر این اساس، تعرفه خدمات با افزایش ۳۵ درصدی نسبت به سال گذشته همراه شده است. مدیرعامل کانون هدف از این افزایش را تطابق با تورم، پوشش هزینه های جاری و ارتقای زیرساخت های فناوری اطلاعات دفاتر عنوان کرد تا زمینه ارائه خدمات سریع تر و دقیق تر و جلب رضایت بیشتر مراجعین فراهم شود. این گامی در جهت حمایت از ثبات اقتصادی دفاتر و بهبود کیفیت خدمت رسانی محسوب می شود.

تاریخ: ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۴

حضور مستقیم مدیرعامل کانون در طرح جهادی مناطق مرزی خراسان جنوبی

مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی به همراه اعضای هیأت‌مدیره، با هدف نظارت و خدمت‌رسانی میدانی، به طرح جهادی ارائه خدمات قضایی در شهرستان زیرکوه از استان خراسان جنوبی سفر کردند. این طرح با محوریت یک دفتر محلی و با استقبال چشمگیر مردم برگزار شد و خدماتی مانند مشاوره حقوقی رایگان، ثبت درخواست‌های قضایی، ملاقات مجازی با خانواده‌های زندانیان و آموزش حقوق شهروندی ارائه گردید. در حاشیه این طرح، جلسه‌ای با حضور رئیس کل دادگستری استان و سایر مقامات قضایی برگزار و برای ارتقای دسترسی به خدمات در مناطق مرزی تصمیماتی اتخاذ شد. این اقدام بخشی از طرح ملی جهادی است که تاکنون در استان‌های مختلف اجرا شده و به دیگر مناطق کم‌برخوردار نیز گسترش خواهد یافت.

تاریخ: ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۴

برگزاری نشست هم‌اندیشی و بازدید هیأت‌مدیره کانون از دفاتر خراسان جنوبی

نشست هم‌اندیشی مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان خراسان جنوبی با حضور مدیرعامل و اعضای هیأت‌مدیره کانون در دادگستری کل این استان برگزار شد. در این نشست، مسائل و چالش‌های دفاتر استان مورد بررسی قرار گرفت و معاون فناوری اطلاعات دادگستری از حضور و مشارکت کانون در طرح جهادی مناطق مرزی قدردانی کرد. همچنین، نماینده مدیران دفاتر استان به تشریح وضعیت اجتماعی و چالش‌های پیش‌رو پرداخت. در ادامه برنامه و در روز پنجشنبه ۱۸ اردیبهشت، هیأت‌مدیره از دو دفتر خدمات الکترونیک قضایی در بیرجند و شهرستان زیرکوه (که میزبان طرح جهادی بود) بازدید کردند و با مدیران، کاربران و مراجعین گفت‌وگو کردند.

تاریخ: ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۴

برپایی میز خدمت جهادی در روستای لون سادات کامیاران

به مناسبت دهه کرامت و با هدف تسهیل دسترسی روستاییان، میز خدمت جهادی با هماهنگی معاونت فناوری اطلاعات دادگستری کردستان و محوریت یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی، در روستای لون سادات شهرستان کامیاران برگزار شد. کارکنان دفتر، خدماتی از جمله ثبت ثنا برای سالمندان، درخواست گواهی انحصار وراثت، مشاوره حقوقی و قضایی، ثبت لوایح و نوبت‌دهی الکترونیک را به‌صورت رایگان به مراجعین ارائه کردند تا از حضور غیرضروری آنان در مراکز قضایی جلوگیری شود. این اقدام در راستای تحقق عدالت اجتماعی و تسهیل دسترسی مناطق کم‌برخوردار به خدمات قضایی انجام شده است.

تاریخ: ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۴

بررسی نقش دفاتر آذربایجان غربی به عنوان پایلوت صلح‌یاری

نشست تخصصی با موضوع «بررسی فرایند صلح‌یاری در دفاتر خدمات الکترونیک قضایی» با حضور مسئولان دستگاه قضایی و مدیران دفاتر استان آذربایجان غربی برگزار شد. در این نشست بر ضرورت استفاده از ظرفیت دفاتر برای ایجاد صلح و سازش و کاهش ورودی پرونده‌ها به محاکم تأکید شد. استان آذربایجان غربی از سال ۱۴۰۲ به عنوان پایلوت (استقرار آزمایشی) این طرح انتخاب شده است. نمایندگان مدیران دفاتر، خواستار تدوین دستورالعمل منسجم توسط مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه و کانون و همچنین پشتیبانی قوی دستگاه قضا برای تسهیل این فرایند شدند. شرکت‌کنندگان ابراز امیدواری کردند با توجه به تأکیدات دینی بر صلح، این طرح به تمامی دفاتر کشور گسترش یابد.

تاریخ: ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۴

برگزاری آزمون دستکاری حقوقی در استان البرز

آزمون دستکاری حقوقی دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان البرز طی روزهای ۱۸ و ۱۹ اردیبهشت به میزبانی یک دفتر در کرج و با نظارت نمایندگان معاونت فناوری اطلاعات دادگستری استان برگزار شد. این آزمون متقاضیان حوزه های قضایی ۹ شهرستان این استان را در ۱۳ گروه مختلف ارزیابی کرد. طبق برنامه ریزی اعلام شده، آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی و اردبیل در هفته آینده میزبان این آزمون خواهند بود. برگزاری این دوره های ارزیابی گامی در جهت سنجش و ارتقای سطح کیفی کاربران دفاتر در سراسر کشور محسوب می شود.

تاریخ: ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۴

طرح جهادی خدمات قضایی در خراسان جنوبی «الگوی ملی» نامیده شد

رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه با تقدیر از اجرای طرح جهادی خدمات الکترونیک قضایی در روستای مرزی ملکی شهرستان زیرکوه خراسان جنوبی، آن را حرکتی ماندگار و الگویی شایسته برای سراسر کشور دانست. وی با اشاره به آغاز این طرح از سال ۱۴۰۱، اعلام کرد تاکنون بیش از ۲۵۰۰ نقطه در ۱۵ استان تحت پوشش قرار گرفته و بیش از ۲۰ هزار خدمت قضایی و ثبتی ارائه شده است. دکتر کاظمی فرد تأکید کرد این خدمات نباید نمادین باشد، بلکه باید به صورت مستمر و با رصد مناطق هدف ادامه یابد. وی افزود نهادهای حمایتی و جهادی نیز همراه این طرح شده اند و این حرکت، تجلی فرهنگ جهادی است که باید در سایر استان های محروم نیز نهادینه شود.

تاریخ: ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۴

برپایی میز خدمت جهادی بزرگداشت شهیدان رئیسی و سایر شهدای خدمت در مسجد نارمک تهران

به منظور بزرگداشت یاد و خاطره شهیدان والامقام خدمت، میز خدمت جهادی حقوقی و قضایی در مسجد جامع نارمک تهران برگزار شد. در بخش خدمات الکترونیک قضایی که با مدیریت یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی محلی و مشارکت کانون انجام شد، خدماتی از جمله ثبت نام در سامانه ثنا و مشاوره حقوقی و قضایی به صورت رایگان ارائه گردید. این مراسم با حضور گسترده ای از نمایندگان بالاترین نهادهای قضایی و اجرایی کشور از جمله حوزه ریاست قوه قضاییه، دیوان عالی کشور، سازمان ثبت اسناد، تعزیرات حکومتی، پزشکی قانونی و بسیاری دیگر همراه بود که همگی به صورت رایگان به مراجعان خدمت ارائه کردند. هدف این گردهمایی بزرگ، تسهیل دسترسی مردم به خدمات قضایی، پاسخگویی به سوالات حقوقی و تحقق خدمت رسانی جهادی و عدالت محور عنوان شد.

تاریخ: ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۴

برگزاری نشست هم اندیشی دفاتر اردبیل و جمع بندی مصوبات کلان

نشست تخصصی دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان اردبیل با حضور معاون فناوری اطلاعات دادگستری استان و نماینده مدیران دفاتر برگزار شد. در این جلسه که همزمان با دهه کرامت تشکیل شد، مصوبات کلانی در هشت محور اصلی جمع بندی گردید: از جمله تشکیل همایش های مشترک ملی، ایجاد وحدت رویه، تبیین جایگاه دفاتر در طرح خودکارسازی قوه قضاییه، ارائه خدمات حمایتی جدید، رفع مشکلات سامانه ها، اصلاح کدگذاری اسناد مطابق رأی دیوان عدالت اداری، تدوین لایحه جامع قانونی برای ساماندهی دفاتر و حمایت همه جانبه از آن ها. این نشست با تأکید بر همکاری نهادهای مرتبط و پیگیری مصوبات به پایان رسید. انتظار می رود اجرای این تصمیمات به ارتقای کیفیت خدمات و تسهیل دسترسی مردم در استان اردبیل بینجامد.

تاریخ: ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۴

برگزاری نخستین نشست مدیران دفاتر گیلان در سال ۱۴۰۴

اولین جلسه مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان گیلان در سال جاری با حضور ۲۵ مدیر دفتر برگزار شد. محورهای اصلی مورد بحث در این نشست شامل موارد کلیدی زیر بود: پیگیری موضوع بیمه تکمیلی و پایه برای کارکنان و مدیران، بررسی نحوه بازرسی‌ها و نظارت بر عملکرد دفاتر، پیشنهاد تشکیل صندوق سرمایه‌گذاری برای حمایت مالی از فعالان استان، توسعه خدمات قضایی سیار و ثبت الکترونیک دادخواست، و همچنین رسیدگی به مشکلات عملیاتی مانند قطعی برق و اختلال سامانه‌های قضایی. مقرر شد راهکارهای عملی برای حل این چالش‌ها ارائه و نتایج نهایی به مدیرکل دادگستری استان ارسال شود.

تاریخ: ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۴

تأکید یک مدیر یزدی بر امنیت شغلی و توسعه اختیارات در برابر خودکاربری

مدیر تنها دفتر خدمات الکترونیک قضایی در شهرستان مروست استان یزد با اشاره به نقش دفاتر در جلوگیری از اطاله دادرسی، خواستار توجه به امنیت شغلی مدیران و توسعه اختیارات دفاتر شد. وی هشدار داد که توسعه خدمات خودکاربری بدون نظارت (مانند تجربه دفاتر پلیس + ۱۰) می‌تواند به تعطیلی تدریجی دفاتر و تولید پرونده‌های ناقص منجر شود، حال آنکه دفاتر تحت نظارت کامل فعالیت می‌کنند. همچنین اعلام کرد طبق ابلاغ جدیدی از مردادماه، صدور گواهی حصر وراثت (به عنوان یک منبع درآمد) از اختیارات دفاتر حذف خواهد شد. به عنوان راهکار، پیشنهاد کرد برون‌سپاری برخی امور اجرایی دادگستری به دفاتر برای ایجاد تعادل و همچنین برقراری بیمه پایه برای مدیران به عنوان عامل ایجاد انگیزه و روشن‌سازی آینده شغلی آنان مورد توجه قرار گیرد.

تاریخ: ۲۴ اردیبهشت ۱۴۰۴

برگزاری آزمون دستیاری حقوقی در استان آذربایجان غربی

آزمون دستیاری حقوقی دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان آذربایجان غربی روز سه‌شنبه ۲۳ اردیبهشت در ارومیه و با نظارت نمایندگان معاونت فناوری اطلاعات دادگستری استان برگزار شد. این آزمون متقاضیان حوزه‌های قضایی ۱۷ شهرستان این استان را در ۸ گروه مختلف ارزیابی کرد. طبق برنامه‌ریزی اعلام‌شده، آذربایجان شرقی و اردبیل تا پایان هفته میزبان این آزمون خواهند بود. برگزاری این دوره‌های ارزیابی گامی در جهت سنجش و ارتقای سطح کیفی کاربران دفاتر در سراسر کشور محسوب می‌شود.

تاریخ: ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۴

برگزاری آزمون دستیاری حقوقی در استان‌های آذربایجان شرقی و اردبیل

سلسله آزمون‌های کشوری دستیاری حقوقی دفاتر خدمات الکترونیک قضایی با برگزاری نوبت‌های جدید در استان‌های آذربایجان شرقی و اردبیل ادامه یافت. این آزمون‌ها به ترتیب در روزهای ۲۴ اردیبهشت در تبریز (برای ۲۱ حوزه قضایی) و ۲۶ اردیبهشت در اردبیل (برای ۱۰ حوزه قضایی) به صورت حضوری و در بستر سامانه آموزش مجازی کانون برگزار شدند. برگزاری این دوره‌های ارزیابی با نظارت نمایندگان دادگستری و مدیران دفاتر استان‌های مذکور، گامی در جهت سنجش و ارتقای سطح کیفی کاربران فعال در حوزه‌های قضایی مختلف این استان‌ها محسوب می‌شود. طبق برنامه، میزبانی این آزمون‌ها به زودی در استان‌های دیگر نیز تداوم خواهد یافت.

تاریخ: ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۴

اعلام آغاز بازرسی‌های دوره‌ای الکترونیکی و میدانی از دفاتر سراسر کشور

مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی از آغاز بازرسی‌های دوره‌ای از تمامی دفاتر ۱۳۰۰ گانه در سراسر کشور خبر داد. این نظارت با دو رویکرد الکترونیکی (از طریق سامانه‌های نظارتی) و میدانی انجام می‌شود تا عملکرد دفاتر در حوزه‌هایی مانند پردازش پرونده‌ها، ثبت درخواست‌ها و رعایت مقررات مورد بررسی قرار گیرد. مدیرعامل تأکید کرد که نگاه بازرسان کانون، اصلاحی و حمایتی است و در صورت شناسایی نقاط ضعف، آموزش و پشتیبانی لازم برای بهبود عملکرد ارائه خواهد شد. هدف نهایی این طرح، ارتقای کیفیت خدمات، افزایش شفافیت و کارآمدی و در نهایت جلب رضایت بیشتر مراجعین عنوان شده است. این اقدام نشان‌دهنده عزم کانون برای نظارت مؤثر و بهبود مستمر در خدمت‌رسانی است.

تاریخ: ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۴

31

برنامه‌ریزی برای برگزاری جلسات هفتگی منظم مدیرعامل با مدیران دفاتر

کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی از برنامه‌ریزی برای برگزاری جلسات منظم و مستمر هفتگی مدیرعامل با مدیران دفاتر به صورت مجازی خبر داد. هدف از این جلسات، بهبود تعامل مستقیم، بررسی مشکلات و چالش‌های میدانی و دریافت پیشنهادهای مدیران دفاتر عنوان شده است. کلیات این برنامه به زودی از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی کانون اعلام عمومی خواهد شد و جزئیات هر جلسه نیز در هفته مربوطه به اطلاع مدیران ذی‌ربط می‌رسد. این اقدام با هدف ارتقای کیفیت خدمات، رفع موانع و افزایش تعامل سازنده بین کانون و شبکه گسترده دفاتر طراحی شده است.

تاریخ: ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۴

درخواست یک مدیر کردستانی برای برون‌سپاری اجرای احکام و توسعه صلاحیت‌ها

مدیر یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی در شهرستان قروه استان کردستان، با اشاره به میانگین ۸۰ تا ۹۰ مراجعه روزانه، بر ضرورت توسعه صلاحیت‌های دفاتر تأکید کرد. وی پیشنهاد داد خدمات برون‌سپاری اجرای احکام شعب دادگاه‌ها به دفاتر جدی گرفته شود تا حجم مراجعات مردم به محاکم کاهش یابد. همچنین با اشاره به عدم استقبال مردم از سامانه تنظیم (به دلیل عدم اطلاع یا غیرکاربرپسند بودن)، هشدار داد که توسعه خدمات خودکاربری بدون آماده‌سازی فرهنگی و فنی، به تولید انبوه پرونده‌های ناقص و اطاله دادرسی منجر خواهد شد. از چالش‌های اصلی به تعرفه‌های نامتناسب با تورم، کندی و قطعی‌های طولانی سامانه و برخوردهای سختگیرانه با تخلفات کاربران که به پای مدیران نوشته می‌شود اشاره شد. راهکار پیشنهادی، راه‌اندازی خدمت مشورت حقوقی با تعرفه مشخص (به عنوان منبع درآمد و راهنمایی مردم) و افزایش حمایت و امنیت شغلی مدیران بود.

تاریخ: ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۴

برگزاری نشست آموزشی تخصصی برای مدیران دفاتر کرمانشاه

نشست هم‌اندیشی و آموزشی با حضور معاونان رئیس کل دادگستری، نماینده دیوان عدالت اداری و مسئولان فناوری اطلاعات دادگستری استان کرمانشاه و مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی این استان برگزار شد. محور اصلی این جلسه، ارتقای دانش حقوقی تخصصی مدیران دفاتر بود. موضوعات مهمی از جمله تنظیم صحیح شکوائیه، صلاحیت مراجع قضایی (مانند تفاوت صلاحیت دادگاه صلح و دادسرا در دعاوی مشخص) و روند دقیق رسیدگی به پرونده‌های ارجاعی به دیوان عدالت اداری مورد بحث و بررسی قرار گرفت. هدف از برگزاری این نشست، رفع ابهامات و بهبود کیفیت خدمات‌رسانی به مراجعان عنوان شد. در پایان جلسه نیز پرسش و پاسخ تخصصی انجام گرفت.

تاریخ: ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۴

31

اعلام زمان برگزاری نخستین جلسه از سلسله وبینارهای هفتگی مدیرعامل با مدیران دفاتر

مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، زمان برگزاری نخستین نشست از سلسله جلسات مستمر هفتگی وبیناری با مدیران دفاتر را اعلام کرد. این جلسه در ساعت ۱۴ تا ۱۶ روز سه‌شنبه ۶ خرداد ۱۴۰۴ به صورت مجازی و با مدیران دفاتر استان‌های کردستان، کرمانشاه، ایلام، بوشهر و هرمزگان برگزار خواهد شد. هدف از این برنامه، بهبود تعامل مستقیم، بررسی مشکلات و چالش‌های میدانی و افزایش تعامل سازنده بین کانون و شبکه دفاتر برای ارتقای کیفیت خدمات عنوان شده است. جزئیات هر جلسه در هفته مربوطه به اطلاع مدیران ذی‌ربط خواهد رسید.

تاریخ: ۳ خرداد ۱۴۰۴

تشریح سیاست‌های جدید و مأموریت‌های سال ۱۴۰۴ برای دفاتر خراسان رضوی

نشست هم‌اندیشی مسئولان دادگستری خراسان رضوی با مدیران دفاتر این استان با محوریت اجرای سند تحول قضایی و برنامه‌های عملیاتی سال ۱۴۰۴ برگزار شد. از مهم‌ترین مصوبات و سیاست‌های جدید اعلام‌شده می‌توان به این موارد اشاره کرد: راه‌اندازی واحد پالایش پرونده با مشارکت دفاتر، اجرای بازرسی برخط از طریق دوربین‌های نظارتی توسط فناوری اطلاعات و حفاظت دادگستری، تغییر رویه ثبت شکایات تصادفات غیرعمدی (که از اول خرداد فقط از طریق مراجع انتظامی و بیمه پیگیری می‌شود) و درخواست اعطای مجوز دآوری به مدیران دفاتر. همچنین اعلام شد میزهای خدمت دفاتر در زندان‌های تمام شهرستان‌های استان فعال شده‌اند و دفاتر موظفند پرونده‌های قابل سازش را به شوراهای حل اختلاف ارجاع دهند. این نشست با تأکید بر تقویت همکاری برای تحقق اهداف سند تحول قضایی پایان یافت.

تاریخ: ۳ خرداد ۱۴۰۴

آغاز رسمی دور جدید بازرسی‌ها با آموزش تخصصی بازرسان کانون

کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی با برگزاری سه جلسه توجیهی و آموزشی ویژه بازرسان خود، گام مهمی برای آغاز دور جدید بازرسی‌های رسمی و نظام‌مند از دفاتر در تهران و استان‌ها برداشت. در این دوره‌ها که با حضور مدیرعامل کانون برگزار شد، بازرسان با مبانی نظری بازرسی، مراحل اجرای آن (از برنامه‌ریزی تا گزارش‌نویسی)، مهارت‌های ارتباطی، اخلاق حرفه‌ای و تکنیک‌های شناسایی تخلفات آشنا شدند. مدیرعامل کانون بر این باور است که بازرسی باید پیشگیرانه، آموزشی و مبتنی بر اعتماد باشد، نه صرفاً تنبیه‌محور. انتظار می‌رود اجرای این طرح، به حرفه‌ای‌تر شدن نظارت‌ها، ارتقای عملکرد دفاتر و افزایش رضایت مراجعان بینجامد.

تاریخ: ۶ خرداد ۱۴۰۴

تأکید یک مدیر همدانی بر ضرورت آموزش واحد کاربران و توسعه صلاحیت‌ها

مدیر یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی در همدان با میانگین ۷۰ مراجعه روزانه، بر نقش محوری کاربران در کیفیت خدمت‌رسانی تأکید کرد و خواهان طراحی بسته‌های آموزشی واحد و مجازی برای آنان شد. وی با اشاره به سطح پایین اطلاعات حقوقی اکثر مراجعان که فرآیند را کند می‌کند، استیجاری بودن و اجاره‌بهای سنگین محل دفاتر را از معضلات اصلی برشمرد. مدیر این دفتر همچنین به تناقض افزایش کمی دفاتر با توسعه خدمات خودکاربری اشاره کرد و گفت خدمات تخصصی قضایی نیازمند راهنمایی است. به عنوان راهکار، خواستار توسعه صلاحیت‌های دفاتر در زمینه‌هایی مانند دآوری و سازش و همچنین حمایت بیشتر در شرایط قطعی برق شد. در نهایت پیشنهاد کرد آموزش کاربران به صورت مجازی و دوره‌ای در اختیار مدیران قرار گیرد تا رویه‌های واحدی آموزش ببینند.

تاریخ: ۷ خرداد ۱۴۰۴

آغاز اجرای آزمایشی سامانه نوین الکترونیک قضایی «تنظیم» با بازدید مقامات ارشد

در راستای تحقق اهداف سند تحول قضایی، اجرای آزمایشی سامانه خدمات نوین الکترونیک قضایی (تنظیم) از روز دوشنبه ۵ خرداد ۱۴۰۴ در دفاتر منتخب آغاز شد. این اقدام با حضور رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه و مدیرعامل کانون و با بازدید آنان از یکی از دفاتر پایلوت صورت گرفت. هدف اصلی این فاز آزمایشی، افزایش سرعت و دقت خدمات، ارزیابی زیرساخت‌های فنی و افزایش رضایت مراجعان از طریق ارائه خدمات الکترونیک یکپارچه عنوان شده است. از مزایای اعلام‌شده سامانه می‌توان به صرفه‌جویی در زمان و هزینه مردم، امکان پیگیری آنلاین پرونده‌ها، جلوگیری از تراکم، افزایش شفافیت و بهره‌مندی از هوش مصنوعی اشاره کرد. گزارش عملکرد اولین مرحله آزمایشی به زودی منتشر خواهد شد.

تاریخ: ۷ خرداد ۱۴۰۴

برگزاری نشست مدیران دفاتر کامیاران با رئیس دادگستری و دادستان شهرستان

نشست مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی شهرستان کامیاران در استان کردستان با حضور رئیس دادگستری و دادستان عمومی و انقلاب این شهرستان برگزار شد. در این جلسه، موضوع پالایش و پایش پرونده‌های واصله از دفاتر قبل از ارجاع به شعبه مورد بررسی قرار گرفت. مقرر شد این نشست‌ها به صورت فصلی ادامه یابد. در ادامه، نماینده مدیران دفاتر استان کردستان به بیان پیشنهادهای مرتبط با فعالیت دفاتر پرداخت. جلسه با بحث و تبادل نظر به پایان رسید و مقرر شد اقدامات لازم برای بهبود فرآیندهای کاری دفاتر در دستور کار قرار گیرد.

تاریخ: ۷ خرداد ۱۴۰۴

برگزاری وبینار هفتگی مدیرعامل کانون با مدیران ۵ استان غربی و جنوبی

نخستین جلسه از سلسله نشست‌های هفتگی مدیرعامل کانون به صورت وبینار و با مدیران دفاتر استان‌های کردستان، کرمانشاه، ایلام، بوشهر و هرمزگان برگزار شد. در این نشست، مدیرعامل جزئیات سامانه خدمات نوین الکترونیک قضایی (تنظیم) را تشریح و اعلام کرد این سامانه از ۵ خرداد به صورت آزمایشی در دفاتر منتخب آغاز به کار کرده است. افزایش سرعت و دقت خدمات، ارزیابی نقاط قوت و ضعف قبل از اجرای سراسری و افزایش رضایت مراجعان از اهداف اصلی این طرح عنوان شد. همچنین بر موضوعات کلیدی دیگری مانند بازرسی با نگاه اصلاحی-حمایتی، رتبه‌بندی دفاتر، بیمه پایه و ارائه تسهیلات مالی نیز تأکید گردید. در بخش پایانی، نمایندگان مدیران استانی پرسش‌های خود را مطرح کردند که توسط مدیرعامل پاسخ داده شد. قرار است این نشست‌ها به صورت مستمر ادامه یابد.

تاریخ: ۷ خرداد ۱۴۰۴

اهدای حکم مدیریت کانون مقاومت بسیج خدمات الکترونیک قضایی به مدیرعامل کانون

در مراسمی همزمان با زیارت عاشورا و با حضور جمعی از مسئولان کشوری و لشکری، حکم مدیریت کانون مقاومت بسیج خدمات الکترونیک قضایی به محمدرضا سلطانی، مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی اهدا شد. در این مراسم، مدیرعامل کانون با اشاره به جایگاه بسیج به عنوان میراث امام خمینی (ره)، بر لزوم ترویج روحیه بسیجی در خدمت‌رسانی دفاتر تأکید کرد؛ روحیه‌ای که با برخورد کریمانه، رعایت انصاف، دقت و حفظ کرامت ارباب رجوع معنا می‌یابد. وی همچنین از برنامه‌های آتی برای توسعه خدمات جهادی قضایی فی سبیل‌الله در مناطق کمتربرخوردار، ارائه خدمت به افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی و استقرار گروه‌های جهادی در مساجد و روستاها خبر داد. این انتصاب، نشان‌دهنده عزم برای تلفیق مأموریت‌های تخصصی قضایی با فرهنگ ایثار و خدمت‌گزاری بسیج است.

تاریخ: ۱۰ خرداد ۱۴۰۴

اجرای طرح جهادی خدمات قضایی رایگان در روستای بردیه دشت آزادگان

طرح جهادی ارائه خدمات الکترونیک قضایی رایگان در روستای کم‌برخوردار بردیه از توابع شهرستان دشت آزادگان برگزار شد. این اقدام در راستای اجرای برنامه‌های سند تحول قضایی و تکریم ارباب رجوع در مناطق محروم انجام شد. کارکنان یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی با حضور در محل، خدماتی از جمله مشاوره و اطلاع‌رسانی درباره پرونده‌ها، ثبت و چاپ گواهی ثنا و چاپ ابلاغیه‌های قضایی را به صورت رایگان ارائه کردند. هدف از اجرای این طرح، تسهیل دسترسی ساکنان مناطق دورافتاده به خدمات قضایی و کاهش نیاز به مراجعه حضوری به مراکز شهری عنوان شده است.

تاریخ: ۱۰ خرداد ۱۴۰۴

برگزاری طرح جهادی خدمات قضایی رایگان در روستای کارگنجی بشاگرد هرمزگان

طرح جهادی خدمات الکترونیک قضایی رایگان با مدیریت یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی محلی و با هماهنگی معاونت فناوری اطلاعات دادگستری استان هرمزگان، در روستای کارگنجی از توابع شهرستان بشاگرد این استان انجام شد. هدف این اقدام، تسهیل دسترسی روستاییان و عشایر مناطق کمتر برخوردار به خدمات قضایی عنوان شد. در این طرح خدماتی از جمله ثبت ثنا، مشاوره حقوقی رایگان و ثبت پرونده‌های قضایی به صورت رایگان ارائه گردید. این اقدام گامی مؤثر در راستای تحقق عدالت الکترونیک و دسترسی عادلانه تمامی شهروندان به خدمات قضایی محسوب می‌شود.

تاریخ: ۱۱ خرداد ۱۴۰۴

برگزاری همایش فصلی مدیران دفاتر آذربایجان شرقی با مسئولان ارشد قضایی استان

همایش فصلی مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان آذربایجان شرقی با حضور معاون فناوری اطلاعات، رئیس حفاظت و اطلاعات دادگستری استان، معاونین ارجاع مجتمع‌های قضایی و جمعی از کارشناسان برگزار شد. محورهای اصلی این نشست شامل واکاوی مشکلات دفاتر و ارائه راهکارهای عملی، بررسی اجرای دقیق تعرفه خدمات (با تأکید ویژه بر بندهای ۲۷ و ۴۵) و همچنین مسائل مربوط به حفاظت و امنیت کارکنان دفاتر بود. حاضران بر لزوم رفع به موقع مشکلات و هماهنگی بیشتر بین نهادهای ذی ربط برای ارتقای کیفیت خدمات تأکید کردند. در پایان، نماینده مدیران دفاتر استان موضوعات مهم مرتبط را مطرح کرد و تصمیمات با تعیین راهکارهای اجرایی برای پیگیری مصوبات جمع‌بندی شد.

تاریخ: ۱۱ خرداد ۱۴۰۴

اعلام زمان برگزاری دومین جلسه از وبینارهای هفتگی مدیرعامل با مدیران دفاتر

مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، زمان برگزاری دومین نشست از سلسله جلسات مستمر هفتگی وبیناری با مدیران دفاتر را اعلام کرد. این جلسه در ساعت ۱۴ تا ۱۶ روز سه‌شنبه ۱۳ خرداد ۱۴۰۴ به صورت مجازی و با مدیران دفاتر استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، قم و مرکزی برگزار خواهد شد. هدف از این برنامه، بهبود تعامل مستقیم، بررسی مشکلات و چالش‌های میدانی و افزایش تعامل سازنده بین کانون و شبکه دفاتر برای ارتقای کیفیت خدمات عنوان شده است. جزئیات هر جلسه در هفته مربوطه به اطلاع مدیران ذی ربط خواهد رسید.

تاریخ: ۱۲ خرداد ۱۴۰۴

درخواست یک مدیر اهوازی برای قانون جامع دفاتر و معرفی مدیران به عنوان «حقوق یار»

مدیر یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی در اهواز با اشاره به خلأ قانونی پس از یک دهه فعالیت، تصویب قانون جامع راهبردی دفاتر را ضرورتی برای تثبیت جایگاه آنان دانست. وی با میانگین ۷۰ تا ۱۰۰ مراجعه روزانه (۳۵ تا ۴۰ دادخواست تنظیمی)، پیشنهاد کرد مدیران دفاتر به عنوان «حقوق یار» به طور رسمی معرفی شوند تا خدمات مشورتی آنان هدفمند و در چارچوب معین تثبیت گردد. وی نسبت به توسعه خدمات خود کاربری بدون احراز هویت و اصالت اسناد و همچنین ورود عریضه نویسان فاقد دانش حقوقی روز هشدار داد. از چالش های اصلی به اجاره بهای سنگین، تورم سرسام آور و نبود آینده شغلی مطلوب برای کاربران اشاره کرد و خواستار حمایت مادی و معنوی بیشتر کانون و تقویت برنامه های حمایتی شد. وی تأکید کرد کانون باید در تثبیت جایگاه دفاتر کوشا باشد.

تاریخ: ۱۳ خرداد ۱۴۰۴

برگزاری دومین وبینار هفتگی مدیرعامل کانون با مدیران استان مرکزی و شمال غرب

دومین جلسه از سلسله نشست های هفتگی مدیرعامل کانون به صورت وبینار و با مدیران دفاتر استان های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، قم و مرکزی برگزار شد. در ابتدای جلسه و همزمان با ایام گرامیداشت امام خمینی (ره) و قیام ۱۵ خرداد، مدیرعامل جزئیات سامانه خدمات نوین الکترونیک قضایی (تنظیم) را تشریح و اعلام کرد این سامانه به صورت آزمایشی در دفاتر منتخب آغاز به کار کرده است. افزایش سرعت و دقت خدمات، ارزیابی نقاط قوت و ضعف قبل از اجرای سراسری و افزایش رضایت مراجعان از اهداف اصلی این طرح عنوان شد. همچنین بر موضوعات کلیدی دیگری مانند رتبه بندی دفاتر، بیمه پایه و ارائه تسهیلات مالی تأکید گردید. در بخش پایانی، نمایندگان مدیران استانی پرسش های خود را مطرح کردند که توسط مدیرعامل پاسخ داده شد. قرار است این نشست ها به صورت مستمر ادامه یابد.

تاریخ: ۱۷ خرداد ۱۴۰۴

ارائه خدمات جهادی قضایی رایگان در روستای درویان کامیاران همزمان با ایام امام خمینی (ره)

در ادامه فعالیت های جهادی و همزمان با سالروز ارتحال امام خمینی (ره)، یک تیم از دفتر خدمات الکترونیک قضایی کامیاران با هماهنگی معاونت فناوری اطلاعات دادگستری کردستان، در تاریخ ۱۴ خرداد به روستای درویان این شهرستان اعزام شدند. هدف این اقدام، تسهیل دسترسی روستاییان، به ویژه افراد کهنسال و بانوان خانه دار، به خدمات قضایی عنوان شد. خدماتی از جمله ثبت و ویرایش در سامانه ثنا، آموزش و مشاوره حقوقی و پاسخگویی به پرسش های قضایی به صورت رایگان ارائه گردید. این اقدام با استقبال گرم اهالی روستا همراه بود و گامی مؤثر در راستای تحقق عدالت اجتماعی و کاهش محرومیت حقوقی در مناطق کمتر برخوردار محسوب می شود. این دفتر اعلام کرد آماده ارائه خدمات مشابه به سایر روستاهای نیازمند است.

تاریخ: ۱۷ خرداد ۱۴۰۴

برگزاری نوبت های هفتم تا دهم آزمون دستکاری حقوقی در استان های زنجان و فارس

سلسله آزمون های کشوری دستکاری حقوقی دفاتر خدمات الکترونیک قضایی با برگزاری نوبت های هفتم تا دهم در استان های زنجان و فارس ادامه یافت. این آزمون ها از ۷ تا ۱۳ خرداد به صورت حضوری و در بستر سامانه آموزش مجازی کانون در شهرهای زنجان، شیراز، اقلید و لارستان برگزار شدند. برگزاری این دوره های ارزیابی با نظارت نمایندگان دادگستری و مدیران دفاتر استان های مذکور، گامی در جهت سنجش و ارتقای سطح کیفی کاربران فعال در حوزه های قضایی مختلف این استان ها محسوب می شود. طبق برنامه، میزبانی این آزمون ها به زودی در استان های دیگر نیز تداوم خواهد یافت.

تاریخ: ۱۸ خرداد ۱۴۰۴

نشست مدیران دفاتر ایلام با مسئولان ارشد قضایی استان برگزار شد

جلسه مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان ایلام با حضور رئیس کل دادگستری استان، معاونان فناوری اطلاعات و ارزشیابی و رئیس دادگاه‌های شهرستان ایلام برگزار شد. در این نشست، موضوع افزایش تعداد دفاتر که مورد رضایت مدیران حاضر نبود و همچنین ضرورت تکريم ارباب رجوع برای ارتقای کیفیت خدمات مورد بحث قرار گرفت. نماینده مدیران دفاتر استان پیشنهاد کرد با توجه به حذف برخی دعاوی از سید خدمات دفاتر، مواردی مانند ماده ۴۷۷ و پرونده‌های نهادهای تحت نظر قوه قضاییه (مانند پزشکی قانونی، ثبت اسناد و اجرای احکام) به خدمات این دفاتر افزوده شود. جلسه با هدف بررسی چالش‌ها و بهبود خدمات برگزار شد و مقرر شد تصمیمات اتخاذ شده برای ارتقای کارایی دفاتر و رضایت مراجعان پیگیری شود.

تاریخ: ۱۸ خرداد ۱۴۰۴

31

اعلام زمان برگزاری سومین جلسه از وبینارهای هفتگی مدیرعامل با مدیران دفاتر

مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، زمان برگزاری سومین نشست از سلسله جلسات مستمر هفتگی وبیناری با مدیران دفاتر را اعلام کرد. این جلسه در ساعت ۱۴ تا ۱۶ روز سه‌شنبه ۲۰ خرداد ۱۴۰۴ به صورت مجازی و با مدیران دفاتر استان‌های اصفهان، شیراز و چهارمحال و بختیاری برگزار خواهد شد. این نشست همزمان با دهه ولایت و امامت برگزار می‌شود و هدف از آن، بهبود تعامل مستقیم، بررسی مشکلات و چالش‌های میدانی و افزایش تعامل سازنده بین کانون و شبکه دفاتر برای ارتقای کیفیت خدمات عنوان شده است. جزئیات هر جلسه در هفته مربوطه به اطلاع مدیران ذی‌ربط خواهد رسید.

تاریخ: ۱۹ خرداد ۱۴۰۴

هشدار یک مدیر همدانی درباره افزایش دفاتر بدون نیازسنجی و درآمدهای کذب

مدیر یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی در شهرستان رزن استان همدان، با تأکید بر نقش دفاتر به عنوان درگاه ورودی قوه قضاییه، هشدار داد هرگونه نارضایتی از دفاتر می‌تواند به مثابه نارضایتی از دستگاه قضا تلقی شود. وی با اشاره به برگزاری آزمون جذب جدید، خواستار افزایش دقت و اعتبار در تحلیل آماری و نیاز منطقه‌ای شد و افزود که تبلیغات فریبنده درباره درآمدهای کذب دفاتر با واقعیت هزینه‌های بالا و چالش‌های جدی مدیران همخوانی ندارد. از چالش‌های اصلی به عدم تناسب تعرفه‌ها با کار انجام‌شده (با تأخیر در اعمال و عدم اعمال کامل تعرفه‌های مصوب) و عدم استفاده مردم از سامانه تنظیم (به دلیل عدم آگاهی و سطح پایین دانش فناوری) اشاره کرد. وی با تأکید بر لزوم توسعه صلاحیت‌های دفاتر (مانند اجرای احکام)، ابراز امیدواری کرد در آینده خدمات خودکارتری با فراهم‌سازی زیرساخت و آموزش، به تسهیل خدمت‌رسانی بینجامد.

تاریخ: ۳ تیر ۱۴۰۴

بازدید میدانی مدیرعامل کانون از سه دفتر تهران در هفته قوه قضاییه

همزمان با سومین روز از هفته بزرگداشت قوه قضاییه و پس از گرامیداشت یاد شهدای قضایی و شهدای اخیر کشور، مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی از سه دفتر در تهران بازدید کرد. در این بازدید با مراجعین گفت‌وگو و از سطح رضایت آنان آگاه شد. مدیرعامل در حاشیه این بازدید با تأکید بر این که دفاتر ۱۳۰۰ گانه در سراسر کشور با تمام توان به مأموریت‌های خود ادامه دادند، خدمت صادقانه به مردم را فرصتی گرانبها و پرافتخار خواند که موجبات رضایت الهی را نیز در پی دارد. وی از زحمات مدیران دفاتر در تحقق اهداف و راهبردهای نوین نظام قضایی قدرانی و بر تداوم تلاش و همراهی تأکید کرد. این بازدیدها در راستای نظارت مستمر و ارتقای کیفیت خدمات به شهروندان انجام شده است.

تاریخ: ۴ تیر ۱۴۰۴

تأکید قائم مقام دادگستری تهران بر خدمات محوری، دقت و بهره‌گیری از هوش مصنوعی در دفاتر

در نشست هم‌اندیشی با مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان تهران، قائم مقام رئیس کل دادگستری استان بر این نکته تأکید کرد که اهداف دفاتر باید خدمات محوری و تسریع فرایند دادرسی باشد تا در کاهش حجم کاری قضات و کنترل اطاله دادرسی نقش مؤثری ایفا کنند. وی از مدیران دفاتر خواست بهره‌گیری از فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی را در تنظیم شکایات و دادخواست‌ها برای سریع‌تر و دقیق‌تر شدن فرایندها در سرلوحه کار قرار دهند. همچنین بر اهمیت دقت در ثبت اطلاعات پایه مانند کد ملی و آدرس تأکید کرد، زیرا خطاهای کوچک می‌تواند موجب وقفه در دادرسی و هزینه‌های غیرضروری برای مردم شود. در بخشی از سخنان، توضیحاتی نیز درباره فرایند دریافت خسارت بیمه تصادفات بدون طرح دعوا و الزامات ثبت دقیق درخواست در دفاتر ارائه شد.

تاریخ: ۴ تیر ۱۴۰۴

بازدید معاون خدمات الکترونیک قضایی مافا از دفاتر تهران در شرایط حساس امنیتی

معاون خدمات الکترونیک قضایی مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه به همراه سرپرست امور دفاتر، در شرایط حساس پس از تهاجم رژیم صهیونیستی، از شماری از دفاتر خدمات الکترونیک قضایی تهران بازدید کرد. هدف این بازدید، بررسی حضور فعال و تداوم خدمت‌رسانی دفاتر به هموطنان در این شرایط عنوان شد. با وجود مصوبه دورکاری، فعالیت دفاتر بر اساس شیفت‌بندی منسجم و پویا ادامه داشت. در این بازدید، معاون مذکور ضمن گفت‌وگو با مراجعان، بر نحوه ارائه خدمات و پایداری سامانه‌ها نظارت کرد و مراجعان نیز از خدمات ابراز رضایت نمودند. وی ضمن قدردانی از تلاش بی‌وقفه مدیران و کارکنان دفاتر در شرایط بحرانی، بر ضرورت استفاده کامل از ظرفیت فناوری و استمرار خدمات تأکید کرد. گزارش حاکی است برخی دفاتر علی‌رغم خسارات وارده به محل فعالیتشان، به خدمت‌رسانی ادامه داده‌اند.

تاریخ: ۵ تیر ۱۴۰۴

نشست هم‌اندیشی مدیران دفاتر تهران با مسئولان ارشد دادگستری استان و مدیرعامل کانون

نشست هم‌اندیشی مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان تهران با حضور قائم مقام، معاون فناوری اطلاعات، رئیس حفاظت و اطلاعات و رئیس امور بازرسی دادگستری کل استان تهران و مدیرعامل کانون برگزار شد. در این جلسه که همزمان با هفته قوه قضاییه بود، مدیرعامل کانون دو محور اصلی از مأموریت‌های کانون را تشریح کرد: نخست، توسعه خدمات نوین الکترونیک قضایی و ارتقای سامانه تنظیم که فرایند آزمایشی آن در تهران آغاز شده و به‌زودی به‌صورت رسمی رونمایی خواهد شد. دوم، تقویت آموزش و ارتقای دانش حقوقی از طریق برگزاری ده دوره آزمون دستیاری حقوقی در ۱۳ استان که به‌زودی در سایر استان‌ها نیز اجرایی می‌شود. وی این اقدامات را نشان‌دهنده عزم کانون برای تحقق سند تحول قضایی و خدمت‌رسانی مطلوب خواند. در ادامه، مدیران دفاتر تهران نیز نقطه‌نظرات خود را ارائه دادند.

تاریخ: ۱۶ تیر ۱۴۰۴

پیام تسلیت مدیرعامل کانون به مناسبت درگذشت مدیر فقید دفتر خدمات الکترونیک قضایی گلستان

مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی در پیامی، درگذشت ناگهانی مرحوم مغفور سید صادق ابوالقاسمی، مدیر فقید دفتر خدمات الکترونیک قضایی استان گلستان را به‌جامعه دفاتر خدمات الکترونیک قضایی سراسر کشور تسلیت گفت. در این پیام، برای آن عزیز سعید همنشینی با قرآن و اهل‌بیت (ع) در بهشت برین و برای بازماندگان صبر جمیل و اجر جزیل از درگاه خداوند متعال مسألت شده است. این واقعه مایه تأسف و تألم خانواده بزرگ کانون عنوان شد.

تاریخ: ۲۲ تیر ۱۴۰۴

تأکید مدیرعامل کانون بر تقویت فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی در تحول دیجیتال قضایی

به مناسبت روز ملی فناوری اطلاعات، مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی از برنامه‌های راهبردی کانون برای بهره‌گیری از فناوری‌های پیشرفته مانند هوش مصنوعی و پردازش داده‌های کلان در جهت بهبود خدمات قضایی خبر داد. وی این اقدامات را در چارچوب سند تحول قضایی و تحقق عدالت الکترونیک و در تعامل با مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه عنوان کرد. مدیرعامل، سامانه‌های هوشمند قضایی را مسیری برای کاهش تشریفات اداری، ثبت الکترونیک و طبقه‌بندی هوشمند پرونده‌ها دانست که به کاهش مراجعات حضوری منجر می‌شود. هدف نهایی این تحولات، افزایش رضایت مراجعان، کاهش تراکم پرونده‌ها و تقویت شفافیت فرآیندهای دادرسی اعلام شد.

تاریخ: ۲۴ تیر ۱۴۰۴

تحلیل یک مدیر میریوانی از نقش حیاتی دفاتر و چالش‌های اقتصادی-فنی

مدیر یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی در میروان با میانگین ۱۰۰ مراجعه روزانه، نقش دفاتر را حیاتی خواند و هشدار داد که تعطیلی یک روزه دفاتر، دادگستری‌ها را با مشکلات فراوانی روبه‌رو می‌کند. وی از عدم استقبال مردم از سامانه تنظیم و ارائه مشاوره حقوقی رایگان (حتی در ساعات غیراداری) خبر داد. از چالش‌های عمده به قطعی برق و هزینه سنگین خرید موتور برق (حدود ۱۰۰ میلیون تومان)، تعرفه‌های نامتناسب با تورم و هزینه‌های جاری (مانند کاغذ و تعمیرات) اشاره شد. مدیر این دفتر با مقایسه درآمد با عریضه‌نویسان غیررسمی، توسعه خدمات خودکاربری را به ضرر اقتصاد دفاتر دانست. درخواست اصلی، توسعه صلاحیت‌های دفاتر (مانند ورود به امور پزشکی قانونی و اجرای احکام) و راه‌اندازی بیمه مدیران به عنوان یک مطالبه جدی برای امیدآفرینی و کمک به معیشت بود. همچنین از کانون خواست برای رفع کندی و قطعی سامانه‌ها با مرکز آمار قوه قضاییه همکاری کند.

تاریخ: ۲۸ تیر ۱۴۰۴

برگزاری جلسه فصلی مدیران دفاتر خراسان شمالی با تمرکز بر سامانه تنظیم و رفع موانع

جلسه فصلی ویژه بهار مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان خراسان شمالی در بجنورد برگزار شد. در این نشست، نماینده مدیران دفاتر استان ضمن محکومیت تجاوزات رژیم صهیونیستی، به تشریح چگونگی برگزاری جلسات فصلی در آینده پرداخت و توضیحاتی درباره سامانه تنظیم و شرایط تبلیغات محیطی آن (نصب بنر، استند و پوستر) ارائه کرد. همچنین با تقدیر از عملکرد کانون، مشکلات انعکاس‌یافته از سوی مدیران استان بررسی شد و برخی مرتفع گردید. در ادامه، سایر مدیران دفاتر نیز دغدغه‌ها و مشکلات خود را بیان کردند و خواستار پیگیری آن‌ها شدند. نماینده مدیران قول داد با تمام توان برای رفع موانع تلاش کند. جلسه با بحث و تبادل نظر برای بهبود خدمات و رفع چالش‌ها به پایان رسید.

تاریخ: ۲۶ تیر ۱۴۰۴

اجرای طرح جهادی خدمات قضایی رایگان در روستای جنداب قم

با مساعدت رئیس کل دادگستری استان قم و محوریت معاونت فناوری اطلاعات دادگستری این استان، گروه‌های جهادی با مدیریت یک دفتر خدمات الکترونیک قضایی، در روستای جنداب از بخش سلفچگان حاضر شدند. در این مرحله، خدماتی از جمله ثبت‌نام در سامانه ثنا، ویرایش اطلاعات، ارسال رمز شخصی، پیگیری پرونده‌ها و مشاهده ابلاغیه‌ها به‌صورت رایگان به شهروندان ارائه شد. این اقدام با هدف تسهیل دسترسی مناطق کمتربرخوردار به امکانات قضایی الکترونیک انجام شده است. این طرح که چند سالی است در استان‌های مختلف در حال اجراست، تا پایان تابستان ۱۴۰۴ در مناطق مختلف استان قم ادامه خواهد داشت.

تاریخ: ۲۹ تیر ۱۴۰۴

جلسه فصلی هم‌اندیشی مدیران دفاتر قم با بررسی چالش‌های سه‌جانبه

جلسه فصلی مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان قم با تأخیر (به دلیل وقایع امنیتی و ایام محرم) برگزار شد. در این نشست بر الزامی بودن نصب سامانه تنظیم و تکمیل اطلاعات در سامانه سجاد تأکید شد. چالش‌ها از سه منظر مورد بررسی قرار گرفت: مردم (با آگاهی کم و انتظارات متفاوت)، قوه قضائیه (با موضوع برگشت پرونده‌ها) و دفاتر (با هزینه‌های فزاینده آب، برق، گاز و حقوق در برابر تعرفه‌های ثابت). انتقاداتی به دریافت عوارض پسماند کاغذ از دفاتر و اعتبار برخی پیش‌نویس‌ها مطرح شد. پیشنهادهایی مانند جایگزینی چاپ A۵ به جای A۴ برای صرفه‌جویی، راه‌اندازی مشاوره تلفنی در تنظیم، به‌روزرسانی سامانه‌ها و امکان استعلام از نهادهای دیگر ارائه گردید. مدیران خواستار همکاری بیشتر دستگاه قضا، شفاف‌سازی تعرفه‌ها و فرهنگ‌سازی برای مردم شدند.

تاریخ: ۲۴ فروردین ۱۴۰۴

پیشنهاد تدوین قانون برای تثبیت جایگاه دفاتر

مدیر نخستین دفتر خدمات الکترونیک قضایی بروجن در گفت‌وگویی اختصاصی بر لزوم تدوین قانونی ویژه برای دفاتر به‌منظور تثبیت جایگاه و تسهیل رویه‌های قضایی تأکید کرد. ساجده نکونی بروجنی با اشاره به نقش مؤثر مدیران متخصص و بازنشستگان قضایی در این دفاتر، خدمات آن‌ها را عاملی برای کاهش بار محاکم و تسهیل امور مردم دانست. وی از چالش‌هایی همچون تعرفه‌های ناچیز، توسعه خدمات خودکاربری بدون نظارت و مشکلات فنی سامانه انتقاد کرد و خواستار افزایش صلاحیت‌های دفاتر، بیمه مدیران و حمایت از دفاتر کم‌بازدید شد. در پایان، رتبه‌بندی دفاتر طرحی مثبت و انگیزه‌بخش ارزیابی گردید.

تاریخ: ۳۱ فروردین ۱۴۰۴

پایان مرحله دوم آموزش دستیاری حقوقی

مرحله دوم دوره آموزشی دستیاری حقوقی خدمات الکترونیک قضایی پس از حدود سه ماه به پایان رسید. این دوره به‌صورت آفلاین و در سامانه آموزش مجازی کانون برگزار شد و ۱۳۰۰ نفر از کاربران فاقد مدرک حقوقی در ۳۰۵ حوزه قضایی تحت آموزش قرار گرفتند. آزمون حضوری این دوره از اردیبهشت تا تیر ۱۴۰۴ در مراکز استان‌ها برگزار و گواهی‌نامه‌ها در مرداد و شهریور صادر خواهد شد. بر اساس برنامه‌ریزی کانون، این دوره به‌صورت فصلی و با آزمون‌های مستمر سالانه ادامه خواهد یافت.

تاریخ: ۱ اردیبهشت ۱۴۰۴

درخواست بازنگری تعرفه و رسیدگی به قطعی برق

مدیر یکی از دفاتر خدمات الکترونیک قضایی در ملارد ضمن اشاره به حجم بالای مراجعه (۷۰ تا ۱۰۰ مراجعه روزانه)، خواستار بازنگری فوری در تعرفه‌های خدمات با توجه به شرایط اقتصادی و خصوصی بودن دفاتر شد. مهدی انیس‌الدوله قطع مکرر برق را از مشکلات اصلی دانست که علاوه بر اختلال در خدمت‌رسانی، موجب نارضایتی مردم و عدم درآمدزایی برای دفتر می‌شود. وی بر لزوم حمایت بیشتر دستگاه قضا، آموزش عمومی شهروندان، مقابله با فعالیت غیرمجاز عریضه‌نویسان و افزایش صلاحیت‌های دفاتر در امور اجرای احکام تأکید کرد.

تاریخ: ۶ اردیبهشت ۱۴۰۴

آزمون دستیاری حقوقی در قم برگزار شد

نخستین آزمون حضوری دستیاری حقوقی خدمات الکترونیک قضایی در سال ۱۴۰۴، سه‌شنبه ۲ اردیبهشت ماه در استان قم برگزار شد. این آزمون با مشارکت معاونت فناوری اطلاعات دادگستری استان و در محل یکی از دفاتر قم، در ۴ گروه و طی ساعات بعدازظهر اجرا گردید. بر اساس ضوابط اعلام شده، کاربران موظف به گذراندن این دوره آموزشی هستند و عدم شرکت می‌تواند منجر به قطع دسترسی آنها شود. این آزمون بخشی از برنامه گسترده‌تر کانون برای ارتقای سطح کیفی خدمات در بیش از ۱۳۰۰ دفتر سراسر کشور است.

تاریخ: ۷ اردیبهشت ۱۴۰۴

بررسی چالش‌های دفاتر در نشست همدان

اولین نشست فصلی مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی استان همدان در سال ۱۴۰۴ برگزار شد. در این جلسه مسائل و مشکلات اصلی این دفاتر با هدف پیگیری و رفع آنها مورد بررسی قرار گرفت. مهمترین موضوعات مطرح‌شده شامل بازنگری در تعرفه خدمات، تأمین بیمه و حمایت‌های اجتماعی برای مدیران، حمایت حقوقی و قضایی از دفاتر، تقویت ارتباط با مرکز فناوری اطلاعات قوه قضائیه و رفع مشکلات فنی سامانه‌ها بود. این نشست‌های منظم بخشی از برنامه سال جاری برای احصاء و حل سیستماتیک چالش‌های پیش‌روی دفاتر در سراسر کشور اعلام شده است.

تاریخ: ۷ اردیبهشت ۱۴۰۴

وبینار راهبردی کانون برای سال ۱۴۰۴ برگزار شد

وبینار مدیرعامل و هیأت‌مدیره کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی با نمایندگان استانی مدیران برگزار شد. محمدرضا سلطانی، مدیرعامل، سال ۱۴۰۴ را سال توسعه خدمات الکترونیک، تقویت نظارت و بهینه‌سازی زیرساخت‌های فناوری عنوان کرد. از مهم‌ترین اقدامات در دستور کار، نهایی‌سازی تعرفه‌های جدید خدمات و پیگیری‌های مربوط به مالیات، عوارض و بیمه مدیران دفاتر است. سایر محورهای کلیدی شامل اجرای آزمایشی طرح استقرار وکلا در دفاتر، برون‌سپاری اجرای احکام مدنی و افزایش مجوزهای داوری برای دفاتر بود. این نشست نشان‌دهنده عزم کانون برای رفع دغدغه‌ها و هدایت تحول دیجیتال خدمات قضایی در سال جاری است.

تاریخ: ۹ اردیبهشت ۱۴۰۴

خدمات رایگان دفاتر به آسیب‌دیدگان حادثه هرمزگان

با تصویب هیأت‌مدیره کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، کلیه خدمات این دفاتر برای دعاوی و شکایات مرتبط با حادثه انفجار و آتش‌سوزی در بندرعباس، به‌صورت رایگان ارائه خواهد شد. محمدرضا سلطانی، مدیرعامل کانون، در نامه‌ای ضمن ابراز همدردی با خانواده‌های آسیب‌دیده، این تصمیم را به عنوان بخشی از مسئولیت اجتماعی کانون و همراهی با مردم منطقه اعلام کرد. هزینه‌های این طرح خدایسندانه از محل اعتبارات کانون تأمین می‌شود.

این خاک، هنوز وعده فردا دارد ایران؛ امیدی که ادامه دارد

